לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', י"ז בניסן תשמ"ז, 16 באפריל 1987 / שנה מ"ד מס' 13321 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

צעיר מחברון נורה ע"י אנשי משמר בקריית־ארבע

ערבי תושב חברון, תלמיד המכללה האיסלאמית בעיר, נורה אמש בידי אנשי משמר בקרית ארבע. לפי שעה אין פרטים ברורים, אך לדברי עדי ראייה „החושב הערבי התפרע במקום".

אליקים העצני מסר אמש כי הצעיר פרץ בקריאות „אללה הוא אכבר" לעבר השומרים. אלה חשבו שהוא מחזיק בידו מטען חבלה ופתחו באש. התברר לבסוף כי החזיק בידיו ספר קוראן. הצעיר הפצוע הוחש לבית־חולים.

הותרו לפירסום פרטי „הפרשה הבטחונית החדשה":

קצין צה"ל שנידון על ריגול טוען כי הורשע על סמך בידוי ראיות

מדובר בקצין צה"ל בדרגת סגן, עזאת נאפסו בן העדה הצ'רקסית ● הואשם בבגידה, ריגול והעברת אמצעי לחימה לאוייב ● נשפט ל־18 שנות מאסר ולהורדה לדרגת טוראי ● טוען עתה כי איש השב"כ לשעבר יוסף גנוסר היה שותף לניסוח כתב־האישום נגדו שהתבסס על בידוי ראיות ● פרקליטו של הקצין, עו"ד קמר ל„על המשמר": מדובר בשאלה משפטית חסרת־תקדים בעלת חשיבות ציבורית מיוחדת ● פרקליטו של גנוסר: מרשי פעל ללא דופי — מוכן להעיד

מאת אבי בניהו, יהודה צור, אתי רונאל ובצלאל עמיקם כתבי „על המשמר"

הדמות המרכזית בפרשה הבטחונית החדשה, שבה נחשד איש השב"כ יוסף גינוסר בבידוי ראיות לכאורה, הוא קצין צה"ל בדרגת סגן, עזאת נאפסו, בן העדה הצ'רקסית מכפר קמא בגליל, שנידון ל־18 שנות מאסר ולהורדה לדרגת טוראי בעוון ריגול, ובגידה שעניינם העברת אמצעי לחימה סודי לאוייב.

נאפסו נעצר בינואר 1980 כחשוד בריגול במהלך שירותו בצבא הקבע בדרום לבנון, שהיה אז בשליטתו של רבסרן חדד. הוא הורשע, הגיש ערעור על פסק־הדין, אך ערעורו נדחה על־ידי בית־הדין הצבאי לערעורים.

עתה, בעקבות תיקון לחוק השיפוט הצבאי, פנו בני־משפחתו, באמצעות עו"ד אריה קמר, לבית־

(המשך בעמוד 4)

יוסף גנוסר — „המקושר ל„פרשה הבטחונית החדשה"

הפרשה עלתה לפני השטח בזכות תיקון בחוקת השיפוט הצבאי

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

בפעם הראשונה מאז ניתקבל כחוק, בא לידי ביטוי ב„פרשה הבטחונית" החדשה תיקון לחוקת השיפוט הצבאי; ועדה מיוחדת בראשותו של השופט מאיר שמגר הגישה לפני כשנה וחצי לשר הבטחון ולרמטכ"ל שורת המלצות לשינוי חוקת השיפוט הצבאי.

2 סעיפים שאושרו ניתקבלו כחוק. אחד מהם מתיר אפשרות לנאשם לערער בפני בית־הדין הגבוה לצדק על פסיקה של בית־הדין הצבאי לערעורים.

על פי החוק החדש צריך המערער להגיש בקשה לנשיא בית־המשפט העליון כדי שזה יאשר אותה. במקרה שלפנינו עבר העותר, המואשם ב„עבירה בטחונית" עליה נידון בפני בית דין צבאי בדלתיים סגורות ל־18 שנות מאסר, את כל התהליך וכעת עומדת עתירתו להיות נדונה בפני בג"צ. התקדים הזה גורם לסקרנות רבה במערכת השיפוט הצבאית, שם מחכים לראות כיצד יפול דבר. נציין כי גם בצה"ל, כמו בשירות הבטחון הכללי לא מתלהבים מדיון פתוח בתיק הגרון. נודע, כי את המדינה בתיק זה ייצג פרקליט צבאי.

עו"ד אריה קמר, פרקליטו של מי שהורשע בפרשה הבטחונית החדשה
מדובר בשאלה משפטית חסרת־תקדים

האם הראיות שבידיך בדבר תקלות ועיוותים בטיפולן של רשויות הבטחון בענייננו של מרשך הן בבחינת מישקל?

— התשובה היא פשוטה: האם הייתי מטריח את בית המשפט העליון בלא שאחשוב, שיש לי סיכוי לזכות? אין זה ממנהגי לעשות צעדים מעין אלה. זאת, שלא לדבר על כך שלהגשת עירעור מן הסוג הזה אתה צריך לקבל רשות. ואינך יכול להגישו לבית המשפט העליון אלא אם נשיא בית המשפט או סגנו נתנו לך אישור, שמדובר בשאלה משפטית, שהיא חסרת תקדים ואשר יש לה חשיבות ציבורית מיוחדת. הרשות — יש לזכור — ניתנה.

מה, איפוא, דעתך על הניסיונות לעקוף את החלטת בית המשפט העליון?

— בשלב זה אין אלה אלא דיבורים בעלמא. ניתן לעקוף אבל — לא למנוע, בוודאי לא שלא על דעתי. מה גם שעד כה לא פנה אלי איש בבקשה למנוע את הגשת העירעור. כך שהדבר איננו מעשי ואינני מאמין שזה יקרה.

אבל — כך פורסם — מופעלים לחצים כדי למנוע את קיומו של הליך משפטי תקין בעירעורו של מרשך.

— מה שאחרים אומרים ועושים — זה עניינם. ובכל מקרה, ישנה אינסטנציה משפטית שתפקידה להכריע בעניין. ואם אינני טועה, עמדתם של משרדי המשפטים וראש־הממשלה אומר, שהוחלט שהעניין ידון במסגרת המשפטית הקבועה. וזהו בדיוק מה שבקשנו לעשות.

האם ניסו עתה עם היועץ המשפטי לממשלה?

— על השאלה הזו אינני מתכוון להגיב.

היה ותוצע למרשך חנינה?

— לא הציעו לי וגם לא בקשתי זאת. אבל — אלוהים גדול. עזרה שיציעו — נראה נשקול.

אתי רונאל

מדד מרס פחות מהחזוי — 1.3%; הריבית במשק תורד בקרוב שוב

שר האוצר אמר כי בנק ישראל הבטיח בעבר להוריד הריבית בהתאם להתפתחויות וצפוי שעתה יעשה זאת ● ההסתדרות: העלייה המתונה היא תרומת העובדים שדחו חלק מתוספות היוקר ● התעשיינים: אסור לתת תוספות שכר

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים, ואורי נחשון כתבנו הכלכלי בת"א

בנק ישראל יוריד במשך חודש אפריל את שיעור הריבית במשק, כך אמר אתמול שר־האוצר משה נסים, לאחר שנודע שמדד המחירים לצרכן עלה במרס ב־1.3 אחוזים. נסים ציין שנגיד בנק ישראל מיכאל ברונו הודיע לאחר ההורדה האחרונה של הריבית, שהשיעורים יוספו לרדת בהתאם להתפתחויות במשק.

התחזיות המוקדמות של משרד האוצר דיברו על עליה של כ־2 אחוזים במדד חודש מארס.

בסופו של דבר העליה המתונה במדד הפתיעה את האוצר. העליה במדד בשיעור 1.3 אחוזים, הביאה את המדד ל־170.4 נקודות על בסיס 100=1985.

פחות מהתחזיות.

בשלושת החודשים הראשונים של השנה עלה המדד ב־5.5 אחוזים, הרבה פחות מהתחזיות של משרד האוצר, מייד לאחר פיחות השקל ב־10 אחוזים ב־13 לינואר.

מארס היה החודש השני ברציפות בו נרשמה עליה נמוכה מהצפוי במדד. בחודש פברואר עלה המדד כאחוז אחד בלבד, הרבה פחות ממה שהיה צפוי בזמנו. בעקבות זאת גבר הלחץ על בנק ישראל להוריד את שיעור הריבית במשק ואכן הריבית הורדה כ־0.4 אחוזים לחודש, מתחילת חודש זה.

נסים אמר אתמול שהעליה במדד

(סוף בעמוד 2)

הסטטיסטיקות הטובות והרעות

עליית מדד המחירים בחודש מארס ב־1.3% בלבד, היא הפתעה נעימה לכולם. מלבד המודליסטים למיניהם, החזאים במשרדים כלכליים ציבוריים ופרטיים, אשר חזו עוד שלשום עליית מדד מחירים של לפחות 2% ויותר. על סמך צופיות אינפלציוניות אלו נשמרו שיעורי הריבית הגבוהים, ונשמעו תביעות חוזרות ונישנות לתיקון – כלומר, פיחות – נוסף בשערו של השקל מול הדולר (שהרי מול היין או המארק השקל מתפתח כל הזמן). נראה כבר עכשיו, כי ברבע הראשון של השנה היה קצב האינפלציה נמוך, אמנם נמוך מאוד: 4% במשך שלושה חודשים, כלומר כ־17% בחישוב שנתי, פחות מעליית המחירים במשך שנת 1986, ופחות מעליית המחירים שנרשמה בין מארס 1986 למארס 1987 (כ־22.5%).

שני החודשים הנמוכים האחרונים לא רק שומרים על ה„ריאליות" של המדיניות האחרונה, ומצביעים על כך שאפשר למנוע גילגול מיידי של השינויים בשער החליפין על הצרכן המקומי ועל מדד המחירים לצרכן. אלה גם עשויים להחזיר לציבור את אמונתו באינפלציה עתידית נמוכה. מושקלקל המומחים, הנביאים ובעיקר הגורמים שהתעקשו על שיעורי הריבית הגבוהים, כאותות ממלכתי לדעת הקהל שחידוש הסיחרור האינפלציוני במימדים של 3% עד 4% לחודש, עומד ומאיים בפתח, עשוייה להיות נקודת המציאות עצמה. אם האזרחים ישובו להתנהג לפי הנורמה של המדיניות, מחירים צפויה של אחוז עד אחוז ורבע לחודש, אין כל סיבה כלכלית סבירה שהמחירים בפועל אכן יעלו ביותר. להפך: המדיניות המאקרו־כלכלית (מלבד הקטע המוניטארי של הריבית הגבוהה) תומכת בהמשך הדיסאינפלציה. התקציב, סופג, אף יותר ממה שנראה על פי המיספרים חובשים עצמם. והיבוא הזול מציף את השווקים ומהווה מתמיד לכל ביקוש נוסף. בלשון ציורית אפשר לומר, כי המדיניות הממשלתית מטביעה את האינפלציה בשוטפון של יבוא, שיטפון של עם הרחבה בלתי־פוסקת בביקושים הפרטיים והפחתה יזומה של העבודה, מחירים יחדיו את חשוק והגזר המשפיעים על היצרנים שלא להעלות את מחירי מוצריהם. וצודק שר האוצר באומרו, כי מיצרנים רבים לא יתבעו הורדת המחירים של מוצריהם.

אבל החדשות הטובות והרעות אינן נוגעות עדיין לכיסו ולמיסאן של אף משק. אין לנו קבוצת לחץ העשנית, וכמעט שום גורם האחראי לניהול הסטטיסטיקות התפתחויות על הגידול המדהים של עשרות אחוזים בגרעון המסחרי והזחילה האיטית ביצוא. לחצלחות, כרגיל, הרבה אבות ואימהות. הכשלונות נשאים בפי הכל, הכשלונות יתומים, ועל עתידם מעדיפים המדינאים והכלכלנים שלא לחרוץ בקול רם.

בעלי הכנסות גבוהות „יהנו" מתוספת נטו של 16%; בעלי הכנסות נמוכות מ־4%

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

בעלי ההכנסות הגבוהות במשק יקלו מחודש זה לתוספת של עלייה בהכנסות נטו שלהם, שתגיע עד 16 אחוזים, בעקבות יישום הרפורמה במס־הכנסה אותה יזם שר האוצר משה נסים. בעלי הכנסות נמוכות ובינוניות יהנו מתוספות קטנות הרבה יותר, של 2,8 עד 4 אחוזים בלבד.

יחד עם הרפורמה שינה האוצר את דרך חישוב עירכון מדרגות המס ליחידים. מעתה תתבצע התאמת המדרגות כל פעם שתשולם תוספת־יוקר, ולא פעם בשלושה חודשים כפי שהיה נהוג עד עתה.

גם דרך החישוב של העירכון השתנה. ומעתה יחשב האוצר את העירכון עפ"י האינפלציה בחודשים שקדמו לעירכון, ולא על פי עליה במדד בין הרביעית לרביעית. בעקבות זאת יעודכנו מדרגות המס ב־7.4 אחוזים, לעומת עירכון של כ־6 אחוזים, שהיה מתבצע על פי השיטה הישנה. כל זאת יביא להפסד בהכנסות נטו של 0.4 אחוזים, אשר ישפיע במיוחד על בעלי הכנסה בינונית ונמוכה.

„אל־על" תוריד מיכסת עבודת הטייסים ל־72 שעות בחודש

בעקבות טענותיהם על עומס יתר ועייפות ● תונהג מערכת שכר שונה לטייסים החדשים כדי להקטין עלות התיפעול ● מאזן החברה שיתפרסם ביוני יצביע על 10־15 מיליון דולר רווח

מיכסת עבודתם של טייסי „אל־על" תוקטן החל מה־15 במאי ל־72 שעות טיסה בחודש, בעקבות טענותיהם על עומס יתר ועייפות. על כך מסר מנכ"ל „אל־על", מאיר הר־לב, במסיבת עיתונאים שנערכה ערב החג במלון קרלטון בתל־אביב.

הר־לב אמר, כי החברה לא תקלוט טייסים חדשים בתנאי השכר של טייסיה הוותיקים. זהו עיקרון, ורק כאשר יסוכמו תנאי העבודה עם צוותי האוויר בצורה אשר תאפשר ל„אל־על" להתאים את עלויות השכר שלה כמקובל כיום אצל חברות התעופה המתחרות, אפשר יהיה להחזיר את החברה מניהול על־ידי מפרק לפעול שוב כחברה ממשלתית רגילה. בלי שינוי זה לא יהיה לחברה סיום, הזהיר המנכ"ל.

הכוונה, וזאת רק לגבי טייסים חדשים, להביא במשך הזמן להורדה בעלות התיפעול ולבטל את מרכיב השכר בדולרים, וזאת בלי לפגוע בתנאי השכר של הצוותים הקיימים והעובדים בחברה כיום.

מנכ"ל „אל־על" רואה את טענות הטייסים על עייפות ועומס יתר כבלתי מוצדקת. הוא ציין, שבשנה שעברה טסו הטייסים בממוצע 80 שעות בחודש בעונת הקיץ. השנה יידרשו לטוס רק 72 שעות בחודש בממוצע.

פער בין משכורות

להלן פרט מנכ"ל „אל־על" את הפער הגדול הקיים בשכר הטייסים בדרגות השונות. קצין ראשון צעיר במטוס מדגם 737 המבצע 84 שעות טיסה בחודש מרוויח 3,340 דולר לחודש, ואילו טייס קברניט וותיק במטוס ג'אמבו 747 המבצע 82 שעות טיסה בממוצע בחודש מרוויח 8,715 דולר חודש ברוטו, לא כולל אש"ל.

בהסכם העבודה בטווח ארוך עם צוותי האוויר שואפת ההנהלה להגיע לכך שבעתיד ישולם כל שכר הטייסים בשקלים בלבד והשכר יקטן גלובאלית ב־35 אחוז. הכוונה שמשכורתם של קברניטי הג'אמבו תופחת במידה רבה כהרבה מזו של טייס זוטר, כך שבסך הכל החיסכון לחברה בתשלומי שכר יסתכם כ־35 אחוז.

כעת הוקמה ועדה של אנשי הנהלה ונציגי הטייסים לעבוד על הסכם ובו יוכנסו שינויים מהותיים בסדרי העבודה של צוותי האוויר בעתיד וזאת בלי לפגוע בתנאי השכר של הטייסים הקיימים בחברה. צוותי האוויר דחו עד כה על הסף כל ניסיון להנהיג מערכת שכר כפולה, האחת לוותיקים והאחרת לחדשים שיתקבלו לעבודה בעתיד. המנכ"ל סבור שהדיונים בנושא יימשכו מספר חודשים, אך בסופם יושג הסכם.

בתשובה לשאלות אמר הר־לב, שהמאזן החברה לשנת 1986 שיתפרסם כנראה ביוני יראה רווח כולל של 10־15 מיליון דולר. בשנה שעברה לא ניתן מוכבי למאזן החברה, שעמד על הפסד של 67 מיליון דולר. (עתים)

סדר פסח שני לאות הזדהות עם יהודי בריה"מ ועם שר־החוץ האמריקני שולץ, שחסב בליל הסדר במוסקווה עם מסורבי העלייה ועם אידה נודל, נערך אמש מול שגרירות ארה"ב בתל־אביב. תצלום: הרמת כוס לכבוד אסירי ציון ומסורבי העלייה בבריה"מ. (צילום: אסף שילה, ישראל סאן מ"ט)

הכפר בית־ג'אן סגר את שעריו במחאה על אי־הפשרת קרקע

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

הכפר בית־ג'אן בגליל סגר שלשום את שעריו ואינו מאפשר לאיש להכנס לתוכו, במחאה על כי השלטונות אינם מפשירים לו קרקע, בגלל שמורת הטבע שבמרכזה הוא נמצא.

לדברי התושבים נמנעת מהם האפשרות לבנות במקום בית־ספר חדש ואין מקצים להם קרקע לבניית שכונה לחיילים משוחררים, בטענה כי האדמות מסביב לכפר הן אדמות השמורה, שאינן מופשרות לבנייה.

תושבי הכפר, הדרוזי הפגינו שלשום וקיימו כנס חירום בבניין המועצה המקומית, בהשתתפות ראש המועצה וראשי המועצות של פקיעין ומרר.

הרכז האזורי של מפ"ם, אלי ספרן, הביע את תמיכת המפלגה במאבקם של התושבים ואת נכונותה לסייע במימוש ההחלטה על בניית בית־ספר תיכון, כיתותיו פזורות היום בחדרים שכורים.

המימון לבניית בית־הספר הושג בהתערבותה של ח"כ אמירה סרטני, אולם רשות שמורות הטבע מסרבת להפשיר את השטח להקמתו.

משלחת של הדור הצעיר של מפ"ם, שכללה את אילן גלאון, ירון אל יוסף ורני פלג, הגיעה אתמול לכפר כדי להביע את תמיכתה במאבקם של התושבים וראש המועצה להפשרת קרקעות למטרת בניית בית־ספר, שיכונים לחיילים משוחררים ודרכות. [illegible] המשלחת נפגשה עם חברי מפ"ם במקום, עם ועד הפעולה של תושבי הכפר ועם ראש המועצה. בפגישה עם ראש המועצה [illegible] חברי המשלחת [illegible] עצמם לרשות מאבקו של הכפר.

ניסים מכחיש כוונה לשנות הסדר המניות הבנקאיות

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שר־האוצר משה ניסים הכחיש בתוקף ערב החג כוונה כלשהי לשנות את הסדר המניות הבנקאיות.

השר אמר, כי הממשלה תכבד את התחייבויותיה כלפי ציבור מחזיקי המניות הבנקאיות. „לא עולה על הדעת לפגוע בהתחייבות הממשלה כפי שניתנה באוקטובר 1983", אמר ניסים.

דבריו של השר באו בעקבות ההודעה שועדת הכספים של הכנסת תזמן לאחר החג את שר־האוצר, ואת נגיד בנק ישראל, מיכאל ברונו, לדון בהסדר המניות הבנקאיות, ובעקבות הצהרותיו של ח"כ חיים רמון, מרכז סיעת המערך בוועדת הכספים, אשר אמר, שיש לשנות את הסדר המניות הבנקאיות להקטין את [illegible] למניות האלה [illegible].

החלטת הועדה לזמן את ניסים ואת ברונו באה בעקבות תלונות של חברי כנסת [illegible] של בנק ישראל אינם ערוכים לביצוע פירוק המניות הבנקאיות, שיושג באוקטובר השנה.

הרשויות הערביות מאיימות בשביתה כללית בשל עיכוב הזרמת הכספים

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

הרשויות המקומיות הערביות יתקשו לחגוג את יום העצמאות בשורה של צעדים חריפים במחאה על המחבת שנוקטים משרדי האוצר והפנים במילוי התחייבויותיהם. על כך הוחלט בכנס חירום שקיימו אתמול ראשי הרשויות הערביות בנצרת.

הרשויות המקומיות הערביות מתכוונות לסגור את משרדי המועצות ליום אחד ולהשבית השירותים המוניציפאליים, לרבות מערכת החינוך והבריאות, וכן לפתוח בשביתה כללית של כל המגזר הערבי ולקיים שלוש הפגנות, במשולש, בגליל המזרחי ובגליל המערבי, בהן ישתתפו ראשי הרשויות, חברי כנסת, עובדים, נציגי הגופים הציבוריים, ועדי ההורים ותלמידי בתי־הספר.

בהחלטות הכנס נאמר עוד, שאם כל הצעדים האלה לא יועילו, יוחלט שלא לפתוח ב־1 בספטמבר את שנת הלימודים החדשה.

המתכנסים הסמיכו את מזכירות הוועד הארצי לקיים הפגנה מול משכן הכנסת ושביתת שבת מול משרד ראש הממשלה.

הדוברים בכנס תקפו בחריפות את הממשלה ואת הכנסת, שבעת הדיון על תקציב המדינה התעלמו, לדבריהם, מהמגזר הערבי.

הדוברים טענו, שמשרדי האוצר והפנים אינם מכבדים את התחייבויותיהם כלפי הרשויות הערביות ואינם מעבירים את הסכומים שהוסכם עליהם לכיסוי גרעונותיהם לשנת התקציב 1986.

הם ציינו, כי הפער בין מערכת החינוך היהודית לבין המערכת הערבית, הולך וגדל. [illegible]

ביקורת תרבות

פחד גבהים אין לו

היה כאן איזשהו שיקול מוטעה מצד האמרגנים, שבחרו לפתוח את מסע־ההופעות של ניק קרשו בישראל דווקא במוצאי־פסח. הילדות, הקהל הפוטנציאלי, היו ודאי בדרך, עם אבא ואמא, או בחופשת פסח ארוכה. כך או כך, המופע שאמור היה להתחיל בשעה תשע — כדי שהילדים יספיקו לישון משהו — החל בעשר. הצפה של קהל לא היתה, נהפוך הוא. מעט מאוד, מעט מדי כאשר מדובר בסופרסטאר.

ניק קרשו, פלוס חמישה נגנים, פלוס שלושה זמרי רקע, עשה את שלו. שלה, זאת אומרת, לתת לילדות מה שהן רוצות, להיט פה להיט שם. מעבר לזה, היו גם שירים פחות מוכרים, אבל להן זה לא הפריע. הילדות רצו, מלכתחילה, את „לא אתן לשמש לשקוע מעלי", הוא הבטיח לתת את זה מאוחר יותר ונתן — מנופח מדי, מתמשך מדי. צריך, הרי, לתת פרנסה לשני נגני כלי־הקשה שלו ושאיש לא ייצא מקופח.

קרשו, בחור מלא מרץ ואנרגיה, לבוש לבן, משתמש בקונסטרוקציה שהועמדה על הבמה, עולה בגרם המדרגות הלולייני, מחליק למטה, רודף אחר נגן כלי־הקשה. פחד גבהים אין לו. גם לא מטריושישים, לפי דעתי.

לא מופע גדול, לא מופע רע. ניק קרשו מספק בידור מסוג מסויים, מנסה לתת קצת יותר מזמר־פופ לילדים. לא תמיד זה הולך, אבל המאמצים ראויים לשבח. את דמי האפיקומן, אפשר להוציא על כרטיס לסינרמה. מומלץ, לא הכרחי.

עופר ניר

קולות בין החומות

אמש נפתח בעכו פסטיבל ווקליזה שיימשך שלושה ימים. כל יום משעה 11.00 בבוקר ועד חצות מתקיימים קונצרטים מגוונים בארבעה אולמות בו־זמנית. הווקליזה מארחת אמנים מהארץ ומחו"ל, ומשלבת מוזיקה קלסית עם חומר קל יותר.

בין אירועי היום הראשון חמישית הטרובדורים (ישראל) ברפרטואר עשיר שכלל מדריגלים מתקופת הרנסנס, רואטים מהרומנטיקה, שירים ישראליים ושירי עם. החומר בוצע בחביבות ובאינטונציה נקיה. בקונצרט אחר, שהיה פנינה של מוזיקה קאמרית, ביצעו מירה זכאי (אלט), יונתן זקס (פסנתר), מיכאל הרן (צ'לו) ואורי שוהם (חליל) יצירות מאת ויוולדי, באך, היידן, סרסטה ורוול. האריה מתוך הקנטטה מס' 94 לבאך היתה מסוגננת וקולחת כראוי, בעוד הטמפים ביצירה של היידן היו מהירים ולא נוחים. בשירים היוונים ובשירי מדגסקר לרוול הפגינה מירה זכאי נוכחות בימתית נהדרת, אישיות מוזיקאלית ושירה אינטליגנטית.

להקת „ששת הצילינדרים" מגרמניה היא אנסמבל מיוחד שעם חבריו נמנים שישה בחורים. אמנם גם להם רפרטואר רחב, אך דווקא החלק הקליל יותר של תוכניתם, שהיה שזור באלמנטים הומוריסטיים, ריתק את הקהל.

היצירה המקורית ביום הפתיחה היתה „שירת הים" למשה קילון, בביצוע מקהלת הגליל המערבי בניצוחו של יוסי זייפרט. המוזיקה האלקטרו־אקוסטית שנוגנה מרמקולי ענק, זכתה גם לליווי אוטנטי, שלא הופיע בתווים, של קולות הרוכלים במרינה שהכריזו על „תירס חם"; כל זה משתלב יפה בירח המלא, בזיקוקי הדינור, ובזמרים ששטו על המים. הרבה אפקטים שהסיחו את הדעת מהמוזיקה עצמה.

לעבר שטופת השמש, לחוף הים, ולריחות הדגים שמחוץ לחומות נוספה גם תוכנית מוזיקלית עשירה. כל אלה מבטיחים עוד יומיים מרתקים בתוך החומות.

אורה בן־דרור

ראשי רשויות בדרום בעד מינוי לוינסקי ליו"ר הסוכנות

מאת עודד ליפשיץ, כתב „על המשמר"

קבוצת ראשי ערים ומועצות מקומיות בדרום ובנגב פנתה לעוזי ברעם, מזכ"ל העבודה, והציעה את עקיבא לוינסקי, גזבר הסוכנות, כמועמד מטעם המפלגה לתפקיד יושב ראש הסוכנות היהודית. הפונים בקשו שלוינסקי יהיה המועמד לתפקיד זה שיערכו בקונגרס הציוני שיתכנס בסתו הקרוב ויבחר במחליף לאריה דולצ'ין, היו"ר הנוכחי מטעם הליכוד.

הקבוצה בה חברים בין השאר מאיר ניצן מראשון לציון, ניצן קרופסקי מנס ציונה, שמואל כהן ממצפה רמון, יחיאל בן טוב מאופקים, רפי הוכמן מאילת, ואברהם שוחט (בייגה) מערד, מתכוונת לתמוך במועמדותו של לוינסקי בישיבת מרכז העבודה שתדון בנושא זה. הם מנמקים את תמיכתם בהכרות עם האיש ופעלו בסוכנות ובמיוחד בדאגתו ובטיפולו בהתיישבות על כל גווניה.

זהו חלק מהמאבק בין לוינסקי לאורי גורדון על המועמדות מטעם העבודה לתפקיד יושב ראש הסוכנות הבא.

ההסתדרות קוראת להכיר בנצרת כעיר פיתוח

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

הוועדה המרכזת של ההסתדרות החליטה לקרוא לממשלה להעניק מעמד של עיר פיתוח לנצרת בדומה לשכנתה נצרת עילית. הוועדה המרכזת שקיימה בישיבתה האחרונה דיון מיוחד בנושא ובתופעת האבטלה בעיר לפי הצעתו של חבר הוועדה המרכזת מהמחוז יונס (מפ"ם) הביעה דאגה מאחוז המובטלים בנצרת, שהוא הגבוה בארץ.

יונס, שהביא את ההצעה לדיון בוועדה, אמר שבנצרת ובכפרי האיזור 25 אלף פועלים, מהם 3500 מובטלים רשומים בלשכת העבודה וכ־1500 מובטלים בלתי־רשומים. כלומר — המובטלים מהווים כ־20% מכוח העבודה באיזור. לדבריו, האבטלה באיזור היא תוצאה של מדיניות הזנחה.

לקיבוצי השומר הצעיר ולכל בית־ישראל
בחג הפסח וחג העצמאות
מועדים לשמחה, פריחה ושגשוג
ראובן גולדשטיין ובניו בע"מ
תל־אביב, רח' נחלת־בנימין 40, טל. 656502 – 653382
מבחר גדול של בדי טריולן, דקרון צמר ובדים מודפסים
ספק מוכר להתיישבות הקיבוצית
● תנאים מיוחדים לחברי קיבוצים ●

וושינגטון וירושלים מעריכות: ביטול הסכם חוסיין־ערפאת — לא סוף פסוק

ערפאת עצמו השמיע בימים האחרונים הכרזות סותרות ואמר אתמול בוועידת המדינות הבלתי מזדהות כי „בפעם הראשונה יש עתה קונסזוס מדיני בעד קיום הוועידה הבי"ל" ● שליח סובייטי מגיע למצרים לשיחות בנושא מגעי השלום

מאת כתבנו המדיני בירושלים וכתבי סוכנויות הידיעות

ישראל וארה"ב החליפו בי־מים האחרונים הערכות באשר להשלכות של הכרזות יאסר ערפאת על הסיכויים לכינוס ועידה בין־לאומית לשלום במזה"ת.

נודע, כי בירושלים ובוושינגטון אין רואים בהכרזה על ביטול הסכם רבת־עמון „סוף פסוק" ומעריכים, כי ייתכנו עדיין התפתחויות עד למועד כינוס המועצה הפלשתינית, בשבוע הבא. מה גם שערפאת מפרסם הצהרות סותרות ביומיים האחרונים.

בינתיים נודע, כי בפגישה שקיים מזכיר האו"ם, בסוף השבוע שעבר, עם נציגי חמש החברות הקבועות במועצת הבטחון, נדונה אפשרות שהמזכ"ל יפתח בשיחות עם כל אחד מהצדדים המעורבים בסיכסוך, ובמקביל — עם כל אחת מהחמש.

נוכח התנגדותן של ישראל וירדן לוועידה מכינה בלא השתתפות הצדדים, נראה, כי לפי שעה, ימוקדו המאמצים בניסיון לזמן את הוועידה הבין־לאומית עצמה.

ערפאת: חל שיפור

ערפאת אמר אתמול בהארארה, בירת זימבאבווה, כי נראה שחל שיפור בסיכויים לקיום ועידת שלום בין־לאומית, נושא שיעמוד בשבוע הבא במרכז המושב של המועצה הלאומית הפלשתינית (הפלמנט הגולה של אש"ף), שיימשך שבעה ימים באלג'יר.

ערפאת, ונמצא בזימבאבווה לרגל מושב מיוחד לענייני המזה"ת, במסגרת הכנס הבלתי־מזדהה, אמר במסיבת עתונאים, כי רוב המדינות העשויות להיות מעורבות בשיחות השלום המוצעות, כולל בריה"מ וסין, הביעו את הסכמתן.

הוא הוסיף: „ממשלת ארה"ב עדיין לא החליטה אם להשתתף בוועידה זו, אם כי בימים האחרונים הושמעו מספר הצהרות חיוביות על־ידי נציגים רשמיים בוושינגטון, כולל הנשיא רייגן עצמו. לכן, בפעם הראשונה קיים קונצנזוס לקיים את הוועידה. זה יהיה הנושא העיקרי שלנו בוועידה שתתקיים בשבוע הבא באלג'יר".

התייעצויות באלג'יר

באלג'יריה נמשכו בינתיים השיחות המכינות לקראת מושב המועצה הפלשתינית. הנושאים העיקריים בשיחות אלה היו אתמול מצוקתם של הפלשתינים במחנות הפליטים בלבנון ובשטחים.

סוכנות הידיעות האלג'ירית מסרה, כי שמונה ארגוני מחבלים פלשתיניים, המשתתפים בשיחות, הקימו ועדה לגיבוש „מצע פוליטי וארגוני", שיוגש למועצה הפלשתינית.

נציגי ארגוני המחבלים דנו גם בהצעה לכנס ועידת שלום בין־לאומית.

נציג סובייטי לקאהיר

השגריר הסובייטי בקאהיר, גאנדי ז'וראבליוב, אמר אתמול, כי נציג סובייטי בכיר יבקר בקרוב במצרים לשיחות הקשורות בכינוס ועידת שלום בין־לאומית. סוכנות הידיעות המצרית מסרה, כי מצפים שהנציג הסובייטי יבוא לקאהיר בסוף החודש.

לגבי הקשרים בין בריה"מ לישר־אל, אמר השגריר, כי הסיבות שהובילו לניתוק עם ישראל עדיין קיימות.

מטוסים ישראליים הרבו לחוג בשמי צידון

ביירות.— מטוסי סילון ישראליים חלפו אמש גלים־גלים בשמי צידון בדרום־לבנון, כשהם מאירים את העיר כולה בירי נורות — טענה אמש תחנת רדיו מוסלמית בביירות.

משטרת צידון מסרה, כי גם בשעות היום הירבו מטוסים של חיל־האוויר הישראלי לטוס בשמי צידון וספינת־תותחים ישראלית שייטה לא הרחק מחופי העיר.

הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, אמר אמש בתוכנית „מבט" כאלווה, כי צה"ל עוקב אחר תזוזת הצבא הסורי דרומה, כדי לבדוק כיצד תשפיע תזוזה זו על המצב ברצועת הבטחון.

„אם תעורר תזוזה זו לפעולה גורמים שאינם פועלים נגדנו כיום, עלול הדבר להניע אותנו למעורבות. סבורני שזה ברור," אמר הרמטכ"ל.

שמיר: קראתי בשמחה שמתרבים הספרים העבריים ומספר הקוראים

הערכה אופטימית זו על מצב הסופר בישראל השמיע ראש־הממשלה בוועידה ה־33 של אגודת הסופרים

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול בערב, כי חג החרות מושרש במורשת הל־אומית שלנו, גם היום נישאת באוויר „יציאת מצרים" מב־ריה"מ. ואנו ניבחן בקליטת ע־לייה זו. אם לא נעמוד במשימת הקליטה, יש אלטרנטיבה לקליטה, והיא המרת גלות אחת בשנייה וזה המבחן האמיתי והסכנה האמיתית.

ראש הממשלה הופיע בוועידה ה־33 של אגודת הסופרים העברים שנערכה בבית הסופר בתל־אביב. לאחר דברי ראש הממשלה ואחה"כ לאחר דברי הברכה של שר החינוך והתרבות נשמעו טענותיהן של אלמנות סופרים ומתרגמים, כי אין נותנים להן תמלוגים ורק סופרים חיים מקבלים תמלוגים. אילן שיינפלד עורך עיתון הספרות „שופרא" טען, שאינו יכול להגיע ללשכת שר החינוך והתרבות וללשכתו של ראש עיריית תל־אביב יפו.

ראש הממשלה שיבח את צעדו של שר החוץ האמריקני במוסקווה, אשר הזמין מסורבי עלייה לשג־רירות כדי לחוג אתם את הסדר. „כולנו מוקירים את פעלו של שולץ", אמר ראש הממשלה והוסיף, כי משתתפי הסדר הבינו שאין שולץ מזמין אותם לארה"ב אלא לשוב לארץ־ישראל.

ראש הממשלה הטעים, כי בעצם הימים אלה, כאשר בית ישראל נמצא בדרכים בארץ לקראת החג, הופיע בדרכים הטרור הערבי, קטל אם ופצע את בעלה וילדיה.

ראש הממשלה שאל אם לא הגיע הזמן לפנות לרוצחים ולשולחיהם ולשאול אותם אם אחרי כל כך הרבה שנים של רצח, לא הגיע אפוא לעשות חשבון נפשם ואם טרם נוכחו להם שכל מעשי הטרור לא הביאו דבר ולא הועילו לבני עמם אלא הביאו להם אסונות ולא קירבו אותם אפילו מילימטר למטרתם.

בסוף דבריו אמר ראש הממשלה, כי קרא בשמחה על כך שמתרבים הספרים העבריים וכן מספר הקוראים ואיחל לציבור הסופרים שתופעה זו תימשך והספר העברי יתרבה ויפוץ בארץ.

חבש וחואתמה — במועצה הפלשתינית

מאת עוזי מחנימי כתבנו לענייני המזרח התיכון

לונדון.— המועצה הלאומית הפלשתינית תתכנס באלג'יר במועד שנקבע ביום שני הקרוב, בהשתתפות ג'ורג' חבש ונאיף חאוותמה, ובהעדרותו של אחמד ג'יבריל. המועצה תתכנס בסימן אחדות השורה הפלשתינית. דברים אלה אמר לי אתמול בלונדון פייסל עווידה, נציג אש"ף בבריטניה שעות ספורות טרם שיצא לאלג'יר להשתתף במועצה הלאומית הפלשתינית ה־18. מלבד ארגונו של אחמד ג'יבריל לא ישתתפו במועצה שני ארגונים פרו־סוריים נוספים — „צעאיקה", ומה שמכונה פת"ח אבו־מוסה. לכתבנו נודע כי למרות הבטחון שבדיבורי נציג אש"ף בלונדון בדבר קיום המועצה, עדיין קיימת אפשרות של דחייה ברגע האחרון. על הפרק במועצה איחוד השורות בקרב הארגונים הפלשתינים; ההיערכות לקראת הוועידה הבינלאומית ודיון בדבר החלטה על המשך המאבק המזויין נגד ישראל.

המשכים

מדד מרס פחות

(סוף מעמוד ראשון)

בחודש מארס היתה נמוכה בעקבות צרכנות נבונה מצד הציבור. הוא הוסיף ואמר שיש להמשיך בריסון תקציבי כדי להמשיך ולהבטיח את יציבות המחירים במשק. האוצר מצפה שבאפריל יעלה המדד בכ־3 אחוזים, בעקבות גורמים עונתיים. לאחר חודש זה צופים באוצר שהאינפלציה החודשית תרד לרמה של אחוז לחודש.

מרכיבי המדד

עליה במדד המחירים לצרכן שיקפה עליות של 2.2 — 2.4 אחוזים במחירי שירותי החינוך ותרבות; שירותי הדיור; שירותי אחזקת דירה ומחירי ריהוט. מחירי המזון עלו ב־0.7 אחוזים, שירותי התקשורת ב־0.4 אחוזים, מכירות סוף העונה הביאו לירידה של 1.3 אחוזים במחירי הלבשה והנעלה ואילו במחירי פירות וירקות חלה ירידה של 0.7 אחוזים.

להוריד לאלתר

מקורות בבנקים הגדולים, תעשיינים וסוחרים קראו אתמול לבנק ישראל להוריד את הריבית לאלתר, בעקבות פרסום מדד מארס, לאחר שתחזיות המתמידות שוב התבדו. מנכ"ל התאחדות התעשיינים, ארנון טיברג, אמר אתמול כי למרות הורדת הריבית בשבוע שעבר, אנו נמצאים בריבית ריאלית של 50 אחוז לשנה, ולכן יש להורידה שוב. טיברג אמר עוד, כי לאור המדד הנמוך יחסית, אסור לתת תוספת שכר והזהיר כי כל תוספת שתינתן בקרוב תסכן את היציבות במשק.

טיברג אמר, כי לאחר שהשגנו יציבות במשק, יש לטפל עתה ביסודיות בבעיית מאזן התשלומים שהפכה לבעיה המרכזית, ולהגביר את כדאיות היצוא.

נשיא איגוד לשכות המסחר דני גילרמן הצטרף לקריאת התאחדות התעשיינים להוריד את הריבית. לדבריו, בנק ישראל טעה בהעלאת הריבית בפברואר והוסיף משגה על טעות זו כאשר לא הוריד אותה בשיעור מספיק בשבוע שעבר.

עדיין לא הבראה

„עליית מדד המחירים לצרכן בשיעור של 1.3 אחוזים בחודש, גם כשהוא שיעור נמוך יחסית במציאות הנתונה, איננו מורה עדיין על הבראת המשק ויציבות הכלכלה, מכאן; שעל הממשלה להמשיך בפיקוח קפדני על המחירים ולא להיכנע ללחצים לחסרת הפיקוח והעלאת המחירים בוודאי בשיטת תפוס כפי יכולתך", אמר מ"מ מזכ"ל ההסתדרות חיים הברפלד בתגובת ההסתדרות על עליית מדד המחירים לצרכן בחודש מרס 1987.

תרומת העובדים

הברפלד ציין, שהעלייה המתונה במדד באה בעיקרה מתרומתם של העובדים השכירים אשר דחו חלק מתשלום תוספת־היוקר שמגיעה להם.

אנו שרויים באבל כבד
על פטירתו של בעלי, אחי, אבינו וסבנו היקר באורח
שמחה פלפן
ההלוויה היום, יום חמישי, 16.4.87, בשעה 12.00 בצהריים
בבית העלמין חולון
אשתו שרה · יעל וריצ'ארד לסר
אחותו נועה · נעמה וריצ'ארד ...
רמי וזמירה פלד · הנכדים והנין

מפ"ם אבלה על מותו של
שמחה פלפן
איש חזון והגות ולוחם עקבי
לקירוב השלום היהודי־ערבי
מפלגת הפועלים המאוחדת — מפ"ם
המרכז

סמינר גבעת חביבה
המכון ללימודים ערביים
אבלים על מותו
של
שמחה פלפן
שוחר השלום

קיבוץ כפר מסריק מודיע
ההלווייה של חברנו
אברהם בן דוד (ארוך)
תתקיים היום, יום חמישי 16.4.87
בשעה 15.00
המשפחה ובית כפר מסריק

למשפחה ולקיבוץ כפר־מסריק
אתכם במות
ארוך בן־דוד
חבר הנהגת התנועה בצ'כוסלובקיה
חברי „מעפילים"
בגן־שמואל

במלאת שנה לפטירת חברנו היקר
דוד בלוש ז"ל
נעלה אל קברו ביום שלישי 21.4.87, בשעה 15.30
לגילוי המצבה
המשפחה
וקיבוץ רוחמה

נוער מפ"ם אצל הילדים פצועי קלקיליה

משלחת של שבעה בני־נוער, חברי „נוער מפ"ם" ביקרה אמש את ניר מוזס ויוסי הללי, חברו, המחלימים בביה"ח מאיר בכפר־סבא, לאחר שנפצעו קשה בהתקפה של הרכב הישראלי ליד קלקיליה, שבה נהרגה אם המשפחה עופרה מוזס.

המשלחת הורכבה משליחים מן העיר, הקיבוץ והכפר הערבי.

המשלחת הביאו למחלימים פרחים ואגרת ברכה בה נאמר: „אנו מאחלים לכם החלמה והתאוששות מהירה. כאבכם הוא כאבנו. מי יתן ומעשים אלו לא יישנו בעתיד."

המשפחות מוזס והללי קיבלו את הצעירים בחום ובתודה.

„על המשמר" — המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102–121, טל' 233161
המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008.
חיפה: 33134 רח' סבנור 17, טל' 673675
המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

3 נפצעו מירי חיילי צה"ל בעת פיזור הפגנה ברפיח

רפיח.— שלושה בני אדם נפצעו במהלך פיזור הפגנה שנערכה ברפיח. שניים מהם נפצעו ברגליהם מירי חיילי צה"ל.

סמוך לשעה 1830 בערב נערכה הפגנה בכיכר השוק ברפיח. על רקע הריגת הסטודנט תושב העיר, מוסא מוסבח אל חנפי בכיר זית.

תוך כדי ההפגנה לזיכרו החלו אחדים מהמפגינים להתפרע וכוחות הבטחון הוזעקו לפיזור ההפגנה, שנערכה בלא רשיון. לאחר שהמפגינים לא נשמעו להוראות קציני צה"ל והמשיכו בהפרת הסדר, ירו החיילים באוויר, ומשלא עזבו המפגינים את המקום, פתחו החיילים בירי לעבר רגלי המפגינים. שניים מבין המפגינים נפגעו ברגליהם מהיריות ונפצעו קל. אדם שלישי נפצע במהלך המהומה שנוצרה.

שלושת הפצועים הועברו לטיפול רפואי בבית החולים בחאן יונס. כוחות מוגברים של חיילים הושארו במקום, לשמור על הסדר.

סגן שר הבטחון ח"כ מיכאל דקל ביקר אתמול אחה"צ בגלעד הנצחה לזכרה של עפרה מוזס בכביש אלפי מנשה ונפגש עם נציגי הישוב.

ח"כ דקל הבטיח למתיישבים להעלות בפני הממשלה את נושא הקמת משמר אזרחי בישוב אלפי מנשה ולפנות למשרד הפנים על מנת לנסות ולקבל אישור לחלוקת נשק בישוב לשם הגנה עצמית.

ח"כ דקל הבטיח למתיישבים גם לתבוע ממשרד הפנים להעניק לישוב אלפי מנשה זכות לשרותי כבאות משלו כדי שלא יזדקקו לשרותי הכבאות של קלקיליה. (עתי"ם)

רבין למתנחלים: מי שיושב כאן צריך לקחת בחשבון את הטרור

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי ומוטי בסוק כתבנו בכנסת

„מי שיושב כאן צריך לדעת שכאן יכולים להתרחש מעשי טרור, כמו בכל מקום אחר. את הטרור אי אפשר לעקור רק באמצעים צבאיים. צריך לנקוט גם צעדים וגם בדרך מדינית" כך אמר אתמול שר הבטחון יצחק רבין למתנחלים במהלך סיור שערך עם הרמטכ"ל באזור האירוע בו נהרגה בסוף השבוע שעבר עפרה מוזס.

שר הבטחון, סייר אתמול בשטחים וברצועת עזה. הוא ביקר באלפי מנשה נפגש עם מתנחלים. ועם ראשי מועצות יש"ע ושמע את טענותיהם. במהלך הביקור נתקל השר רבין בהתבטאויות נגדו ונגד הממשלה בטענה כי הם אינם עושים די לפתרון בעיית הטרור.

במהלך סיורו נפגש השר עם מפקדי צה"ל באזור, עם מפקדי המרחבים, המושלים הצבאיים, אנשי המינהל האזרחי, ושירות הבטחון הכללי, ושמע מהם סקירות על המתרחש בשטחים מאז סוף השבוע שעבר.

שר הבטחון גילה במהלך ביקורו, כי נעצרו כבר כ־100 תושבי השטחים, במהלך הפעולות.

בשיחה עם המתנחלים אמר עוד השר: „לישראל שתי זירות טרור, אחת, בגבול לבנון ואחת מהשטחים. על מדינת ישראל להפחית את הסיכונים מהטרור, לבודד את המסיתים לטרור ולעצור גורמים העוסקים בפעילות עויינת.

הוא דחה את דרישת המתנחלים למנות וועדת חקירה מיוחדת לבדיקת רצח עפרה מוזס.

מלחמת חורמה בכל

במברק לאבא אבן דורש יוסי שריד את כנוסה המיידי של ועדת החוץ והבטחון לדיון „במדיניות ההתנחלות של יצחק רבין בפני אנשי גוש אמונים".

שריד סבור כי יהיה זה חמור אם הוועדה תמתין שבועיים עד לפגישה המתוכננת עם שר הבטחון ולא תזמנו לישיבת חרום קודם לכן.

לדעת ח"כ ר"צ, במקום לנהל מלחמת חורמה נגד הפלשתינים מנהל רבין את מלחמתו בכלל האוכלוסיה הפלשתינית בגרה ובמנהיגיה.

אתמול נערכה בקדומים פגישה ביוזמת מספר נכבדים מכפרי הסביבה (שבאזור קלקיליה) אשר מטרתה היתה על־פי דבריהם: ברכה לקראת חג הפסח, והבעת הסתייגות וסלידה ממעשי רצח. (תצלום: שע"ה)

ארגון אסירי ציון: הממשלה קיבלה עמדתנו ותלחם בנשירה

ראשי ארגון אסירי ציון מ־בריה"מ הביעו אתמול דעתם, כי על ממשלת ישראל לחדש את היחסים הדיפלומטיים עם בריה"מ, רק בתנאי שתילחם מלחמת חורמה בנשירת היהודים לארה"ב.

במסיבת עתונאים שקיימו באולם ריצ'"ו בתל־אביב אמר יו"ר ארגון אסירי ציון, יחזקאל פולרביץ', כי לראשונה קיבלה ממשלת ישראל את כל דרישותיהם אודות העלייה מבריה"מ: טיסות ישירות לישראל, מתן אישור לשיבת ציון באופן חופשי לכל יהודי בבריה"מ, לגליזציה של הפעילות למען עלייה לישראל, הפסקת רדיפות היהודים שעוסקים בכך, שחרור כל אסירי ציון ומתן אשרות שיצאו לישראל.

והדובר הוסיף, כי למרות שטוענים שיש היום רק שני אסירי־ציון, יושבים בבתי הכלא בבריה"מ כמה מאות אסירי ציון. הוא הסביר, שרבים העוסקים בפעילות ציונית נשפטים לתקופות מאסר לאחר ש„שותלים" להם בבית סמים, עורכים להם פרובוקציה של תגרות רחוב וכו'.

יו"ר הארגון יצא בהתקפה חריפה נגד מעמד הפליט שיהודות ארה"ב מעניקה ליהודים היוצאים מבריה"מ. לדבריו, מעמד הפליט היהודי בוטל ברגע שקמה מדינת ישראל, והוא דורש בתוקף שגם יהודי ארה"ב יבטלו מעמד זה.

כשנשאל, אם ארגונו דואג בתיאום עם הממשלה לתעסוקה לעולים הרבים שיגיעו ארצה, השיב כי באופן אוטומטי, כאשר יש עולים — יש פריחה ועבודה. פולרביץ' מאמין, שבעקבות העלייה יוזרם דם חדש לעורקים, ונוכחות של עוד 20־30 אלף הורים מבריה"מ בארץ תורו את השלום.

לאחר מסיבת העתונאים נערך סדר פסח שני מיוחד לאסירי ציון בהשתתפות שר החוץ שמעון פרס, אישי ציבור וח"כים.

טל מוזס בן ה־5 במצב אנוש

שיפור קל חל במצבה של עדי מוזס בת 8 שנפצעה קשה באסון אלפי מנשה ומאושפזת במחלקת הכוויות של ביה"ח בילינסון בפתח תקווה. מהנה עתיים מוסרת, כי ביום רביעי החלה עדי לשוחח עם מבקריה וכאמור חל שיפור במצבה.

מצבו של טל מוזס בן 5 המאושפז ביחידה לטיפול נמרץ בבילינסון אנוש. במצבם של ניר מוזס בן 13 ויוסי הללי בן 14 חל שיפור ואולם הרופאים סבורים כי במקרי פציעה שכאלה השבוע הראשון שלאחר הכוויה קשה לגבי ההחלמה בעתיד. השניים מאושפזים בבית החולים מאיר בכפר סבא.

נסיון שלישי להרכיב ממשלה באיטליה

רומא. — נשיא איטליה, פרנצ'סקו קוסיגה, ביקש אתמול ממנהיג הנוצרים הדמוקרטים, אמינטורה פאנפאני, לנסות להרכיב ממשלה, לאחר ששני ניסיונות קודמים נכשלו בכך.

פקידים בכירים אמרו, שפאנפאני קיבל מן הנשיא סמכויות נרחבות יותר להקמת ממשלה, אולם המשבר המדיני באיטליה, שנמשך כשישה שבועות, הוא כה עמוק, עד שגם פאנפאני לא יצליח כנראה להקים ממשלה, ולכל היותר צופים שינהיג את ממשלת איטליה עד הבחירות הכלליות ביוני, שנה לפני המועד הקבוע. (ע"ד ע"צ)

לכידת חשיש בהולנד: 10 טונות חשיש

האג. — המכס ההולנדי שבר השבוע את כל השיאים של תפיסת חשיש במדינה זו, כאשר גילה כמות של 10,430 ק"ג של סם זה באוניה הפנמאית „אלר", שעגנה בנמל רוטרדם.

המכס רשמי העריך את שווי החשיש ביותר מ־200 מיליון דולר.

תשעה אנשים נעצרו במסגרת פרשה זו, המעגינת גם את שירותי המכס של הנגבי ההולנדיים. מדובר בשלושה הולנדים ובשני אזרחים של פקיסטן.

משקיפים, כי מקור החשיש בפאקיסטן. אתמול שרף המכס ההולנדי את כל הכמות שנתפסה. (ע"צ)

טיל קטיושה נחת בגבול ישראל־לבנון

טיל קטיושה נחת אתמול בבוקר בסמוך לגבול ישראל, בצד הלבנוני. איש לא נפגע ולא נגרם כל נזק.

הטיל נורה מעבר לתחום רצועת הבטחון ובסריקות שקיימו כוחות צה"ל, התגלו שרידיו של הטיל, בקוטר 122 מ"מ. (עתי"ם)

נציג רשמי של בריה"מ מברך את הנשיא לרגל הפסח

נשיא המדינה חיים הרצוג קיבל אתמול, לראשונה, מברק לחג הפסח מנציג רשמי של ברית־המועצות. הכותב הוא ראש מחלקת קשרי החוץ של הכנסיה הרוסית המטרופוליט פילרט. במברקו שולח איש הכנסיה את ברכותיו ואיחוליו לנשיא הרצוג וכותב: „מי יתן וברכת השלום, ההבנה והצדק תשרור על פני האדמה בין כל העמים". (עתי"ם)

השריון עלה לרמטכ"ל החדש לראש

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

הרמטכ"ל הבא של צה"ל, האלוף דן שומרון החליט כי בתקופת כהונתו בתפקיד יחבוש לראשו כומתה שחורה של חיל השריון.

בצעדו זה מבקש דן שומרון לתת ביטוי למעמד שהוא מייחס לחיל השריון ולכוחות היבשה בצה"ל.

לאחר מספר רמטכ"לים צנחנים (מוטה גור, רפול ומשה לוי) יהיה כעת רמטכ"ל שיונרה, למרות שעל פי עברו מצנחנים ומפקד הקצח"ר, ראשי שומרון לחבוש את הכומתה השחורה.

צלש"ים למחלצי טייסי מסוק ה„קוברה"

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

הרמטכ"ל רב אלוף משה לוי יעניק הבוקר ציונים לשבח (צל"שים) לשני טייסי מסוק ה„קוברה" שחילצו לפני מספר חודשים טייס של חיל האוויר שמטוסו נפל בשמי לבנון.

שני הטייסים, בדרגת רב סרן וסרן נשלחו עם המסוק בליל ה־16.10.86 לאזור צידון כדי לנסות לאתר ולחלץ משם את טייס מטוס ה„פנטום" שמטוסו נפל כשל תקלת חימוש.

השניים פעלו בחשיכה, תחת אש עזה, ובתנאי שטח קשים, והצליחו לחלץ את הטייס על מגלשי המסוק ולהביאו לשטח ישראל.

הנווט של אותו המטוס שבוי עדיין כזכור אצל אירגון „אמל".

על פי המלצת מפקד חיל האוויר יקבלו השניים את צל"ש הרמטכ"ל על התושיה, עוז, הנחישות וקור הרוח שהפגינו במשימה זו.

אירן טוענת שפתחה במתקפה חדשה

לונדון.— איראן הודיעה, כי כוחותיה ולוחמי גרילה כורדיים פתחו אתמול בהתקפת פתע על עמדות הצבא העיראקי, מזרחית לשדות־הנפט של קירקוק.

בהודעה נטען, כי בהתקפה זו נפצעו ונהרגו יותר מ־600 חיילים עיראקיים. 98 חיילים עיראקיים נישבו בחזית הצפונית.

מבאחריין נמסר, כי ספינות תותחים של הצי האיראני תקפו אתמול וגרמו דליקה באוניית משא טעונה כבשים במפרץ הפרסי. (עי"ר, ע"צ)

חבילות ממולכדות נשלחו ל־2 עוזרים של תאצ'ר

לונדון.— חבילות ממולכדות, שהופנו אל שני עוזרים של ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, הגיעו אליהם אתמול, אך אף אחת מהן לא התפוצצה — מסרה המשטרה.

הראשונה הגיעה לביתו של הדובר הראשי של הממשלה, ברנארד אינגהאם. בפותחה את החבילה, ראתה גב' אינגהאם ספר מוקף בסרט הדבקה והיא הניחה אותו מחוץ לדלת, בטרם הזעיקה עזרה. על החבילה היה רשום „אוניברסיטת אלסטר", דבר שהצביע על קשר אפשרי עם צפון אירלנד.

חבילה ממולכדת שניה נשלחה לבראיין אנווין, סגן מזכיר בלשכת הממשלה, המתאמת את ענייני הממשלה היום־יומיים.

דובר המשטרה מסר, כי שתי החבילות היו זהות, אך סירב למסור פרטים נוספים. חבלנים ואנשי היחידה ללוחמה בטירור, פירקו את הפצצות. (ע"ד)

מינהל מקרקעי ישראל

השכרת קרקע חקלאית לזמן קצר לעונת תשמ"ח (1987/88)

1. מינהל מקרקעי ישראל מודיע כי כל המבקש לשכור ו/או לחדש חוזה שכירות של קרקע חקלאית לזמן קצר, לעונת תשמ"ח, יגיש בקשתו למשרד המחוזי של המינהל שבתחומו נמצאת הקרקע, עד ליום 31.5.87.

הבקשה תוגש בטופס שניתן לקבלו ביחידות החוזים החקלאיים וביחידות הפקוח במשרדים המחוזיים של מינהל מקרקעי ישראל בכתובות הבאות:
- מחוז הצפון, קרית הממשלה, נצרת עלית
- מחוז חיפה, דרך העצמאות 13, חיפה
- מחוז המרכז, דרך פתח־תקוה 88, תל־אביב
- מחוז תל־אביב, דרך פתח־תקוה 116, ת"א
- מחוז ירושלים, רח' בן־יהודה 34, ירושלים
- מחוז הדרום, רח' בן־צבי, באר־שבע

2. אין בהודעה זו משום התחייבות להשכיר קרקע לכל מבקש שהוא. השכרת הקרקע תעשה בהתאם להחלטות מועצת מקרקעי ישראל ונוהלי מינהל מקרקעי ישראל.

3. מודגש כי הודעה זו בדבר הצורך בהגשת בקשה, מתייחסת גם לשוכרים נוכחיים של קרקע חקלאית לזמן קצר לעונת תשמ"ז (1986/87), המעוניינים להמשיך לשכור את הקרקע.

4. בקשות שלא יוגשו במועד, כאמור, לא תדונה.

המשכים

קצין צה"ל

(סוף מעמוד ראשון)

המשפט העליון, שהגיע בימים אלה למסקנה שיש טעם לקיים את העירעור לפניו.

עו"ד קמר: שאלה חסרת תקדים

עו"ד קמר הצהיר אמש בשיחה ל"על המשמר", כי "המדובר בשאלה משפטית חסרת-תקדים, שיש לה חשיבות ציבורית מיוחדת". הוא הרגיש, כי לא היה מטריח את בית-המשפט העליון, אלמלא סבר, כי יש לו סיכוי לזכות. במיוחד הטעים עו"ד קמר, כי להגשת עירעור מסוג זה יש לקבל את רשותו של בית-המשפט העליון, ורשות זו אכן ניתנה (ראה משבצת נפרדת — צילצול מהיר).

כאשר נעצר נאפסו, הוכו כל מכריו בתדהמה, עתה מכריזים בני-משפחתו, כי לא יסתפקו בחנינה סתמית ובשחרורו: הם דורשים קביעה מפורשת, שנאפסו חף מעל מכל פשע.

הפרקליט הצבאי

פרקליטות המדינה תגן על עמדת שלטונות הבטחון בערעורו של הארם העומד במוקד הפרשה הבטחונית החרשה, ויתכן שהתפקיד יוטל על שכמה של הפרקליטות הצבאית ויעשה בדעה אחת עמה. אתמול אמר הרמטכ"ל כי הוא בעד הסרת החיסיון מהפרשה.

הארם העומד במרכז הפרשה הורשע בעבירות בטחוניות לפני שש וחצי שנים והוא נדון ל-18 שנות מאסר.

גנוסר ניסח האישום

אחת הדמויות המרכזיות בניסוח כתב האשום נגדו היה יוסף גנוסר, אחד מבכירי השב"כ שבזכור היה מעורב בבידוי ראיות, הטיית דין ושיבוש הליכי משפט בפרשת אוטובוס קו 300. גורמי בטחון מעוניינים כי הערעור לא יישמע בבית-דין שכן עלולים להיחשף שיטות פעולה ונוהלים שהשתיקה יפה להם. גורמים בכירים במשרד המשפטים שבדקו את התיק הגיעו למסקנה כי הראיות שבו מוצקות דיין, והן עומדות בפני דיון מחודש.

נימוקים כבדי משקל

כזכור הודה נשיא בית המשפט העליון השופט מאיר שמגר כי יש לאפשר לאסיר הבטחוני לערער על החלטת בית-הדין הצבאי לגזור עליו תקופת מאסר ממושכת. לאור קביעה זאת של שמגר מוטלת על פרקליטות המדינה החובה להגן על התיק, אלא אם תמצא שאכן יש בסיס לטענותיו של העציר. החלטתו של שמגר התקבלה לאחר ששקל אותה ומצא כי הנימוקים לפתיחת הדיון מחדש הם כבדי משקל.

בידה ראיות נגדו

האסיר הבטחוני חוזר וטוען על רקע פרסום פרשת השב"כ כי יוסף גנוסר בידה ראיות נגדו שגרמו להפללתו.

אמש מסר עורך דינו של גינוסר, המשמש עתה כמנהל מכון היצוא, תפקיד אותו קבל בהמלצתו של השר אריאל שרון, כי העובדות המיוחסות בפרסומים השונים נגד מרשו בכלי התקשורת הן נטולות כל אחיזה במציאות.

"גנוסר פעל ללא דופי"

הפרקליט ד"ר ויסלגלס אומר כי שום גורם משפטי לא פנה ליוסף גנוסר בטענות המתוארות בעתונות. גנוסר היה קשור בפעילות בטחונית חשובה שהשתרעה על פני שנים רבות ותרם רבות לבטחון המדינה. בפרשה הנרמזת בתקשורת הוא פעל ללא דופי. עורך דינו של גנוסר הוסיף כי לממונים על מרשו אין כל טענות נגדו, אך מפאת רגישות העניין נבצר מגנוסר למסור בפומבי את פרטי העניין.

ימסור כל הפרטים

יוסף גנוסר עצמו הודיע כי ימסור בחפץ לב את כל הפרטים לגבי חקירת הפרשה בכל פורום מוסמך בפניו יידרש להתייצב. אם האסיר הבטחוני לא יהנה מחנינה שתשחרר אותו מן הכלא, הרי שבימים הקרובים צפויה בבית המשפט העליון שמיעת עירעורו. הדיון יהיה כנראה בהרכב של שלושה שופטים ויערך בדלתיים סגורות.

עיריית ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 (להלן: החוק)

בנ/84/350

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר ... בתי הבירה בע"מ הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן: הועדה) בקשה להתרת הקלה בגוש 244 חלקה 20, ברח' ים סוף בירושלים, דהיינו אחוזי הבניה בשעור של 2.75% מעל 90% המותרים.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 33, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית ומצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00—14.00.

אברהם מחולה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

פרס מסר גירסתו על הפרשה האיראנית

מאת כתבנו המדיני בירושלים

במסגרות ההכנות לקראת מסירת החומר בפרשת עיסקת הנשק לאיראן, מסר אתמול שר החוץ שימעון פרס, את הפרטים הידועים לו לצוות העוסק בריכוז החומר.

אלוף (מיל.) רפאל ורדי, נועד עם פרס בלשכתו ושמע מפיו על השתלשלות המגעים עם ארה"ב. בפרשה זו.

בימים הקרובים, תעביר ישראל לארה"ב, את הפרוט המלא של הפעולות שנעשו בחשבונות הבנקים בעניין עיסקת הנשק, ולאחר מכן תועבר הגירסה הישראלית להשתלשלות העניינים מתחילת הפרשה ועד סופה.

בכורת "שם הוורד" למען ילדים אוטיסטיים

מאת יעל ישראל,
כתבת "על המשמר"

אמש התקיימה בקולנוע "צפון המחודש" בת"א הקרנת בכורה חגיגית לסרט "שם הוורד". הכנסות הערב מוקדשות לאגודה לילדים אוטיסטים. והוא התקיים בחסות לאה רבין יו"ר האגודה. בהקרנה נכחו גם שגריר איטליה, צרפת וגרמניה, שלוש הארצות הקשורות בהפקת הסרט "שם הוורד" של הבמאי הצרפתי ז'ן ז'אק אנו לפי הרומן רב המכר של הסופר האיטלקי אומברטו אקו.

הסרט מתרחש בימי הביניים במנזר, ואף צולם במנזר ששרד מהמאה ה-12 בעיר הגרמנית פרנקפורט. בסרט מככב השחקן שון קונרי (ג'יימס בונד הראשון) המגלם נזיר נאור הנלחם באינקוויזיציה החשוכה.

מפקד חדש לחיל האוויר המצרי

קאהיר. — הנשיא מובארק מינה אתמול מפקד חדש לחיל-האוויר המצרי, גנרל מוחמד אידין באראקאט — מסרה סוכנות הידיעות המצרית.

גנרל באראקאט יורש את מקומו של גנרל מוחמד עבד אל-האמיד חילמי, שמילא תפקיד זה למן אפריל 1982. גנרל חילמי נתמנה לשגריר במשרד החוץ המצרי.

"גנרל באראקאט, ראש המטה של הכוחות האוויריים למן 1985, השתתף במספר מלחמות נגד ישראל, מ-1956 עד 1973, מועד שבו קיבל את האחריות על מפציצי הקרב. הוא עבר מספר השתלמויות בבריה"מ ובצ'כוסלובקיה.

(ע"צ)

"תהלוכת זבל" בדרום ת"א

כמה עשרות בני נוער השתתפו אתמול בצהריים ב"תהלוכת זבל" בשכונת עזרא בת"א, כמחאה על מה שטענו "דרך הטיפול של ראש העירייה בשכונות הדרום".

(עת"ם)

פרחים לפסטרנאק: שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ ורעייתו מניחים פרחים על קברו של המשורר והסופר הסובייטי בוריס פסטרנאק באחוזת-הסופרים פרדלקינו. ליד מוסקווה. (צילום איי. פי.)

שולץ: מוסקווה הציעה לחסל הטילים לטווח קצר באירופה

מוסקווה. — שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, שסיים אתמול ביקור של שלושה ימים במוסקווה, אמר, כי בריה"מ הציעה לחסל את כל הטילים הגרעיניים לטווח קצר באירופה בתוך שנה, כחלק מעיסקה כוללת לצמצום הטילים לטווח בינוני ביבשת.

במסיבת עתונאים, שקיים לפני צאתו ממוסקווה, אמר שולץ, כי היתה התקדמות בשיחות על צמצום הטילים לטווח בינוני, ושני הצדדים התקרבו להסכם. אולם, הוסיף, "אינני יכול לומר אותם דברים לגבי הנשק האסטראטגי (טילים גרעיניים בין-יבשתיים) ולהצבת מערכת הגנה נגד טילים בחלל."

שולץ אמר, כי הוא עומד להציג את ההצעות הסובייטיות לפני בעלות-בריתה של ארה"ב בנאט"ו.

צפויה עבודה רבה

שר החוץ הסובייטי, אדוארד שווארדנאדזה, אמר אף הוא, כי מעצמות-העל יכולות להגיע להסכם על הטילים לטווח בינוני עוד השנה, אולם הדבר מחייב עדיין עבודה רבה. לדבריו, היתה התקדמות בשיחות שקיים עם שולץ והושגה הבנה במספר שאלות חשובות.

עם זאת אמר, כי אין להניח שיהיו הסכמים להגבלת הנשק האסטראטגי ומערכות ההגנה בחלל, לפני שהנשיא רייגן יפרוש מן הבית הלבן, ב-1989.

סיכויים טובים

שווארדנאדזה התבקש להגיב על האפשרות, שגורבאצ'וב יבקר השנה בוושינגטון, לפגישת פיסגה שלישית עם רייגן. על כך השיב: "אנו סבורים שהכל תלוי בצד האמריקני אם נשיג הסכם (לגבי טילים גרעיניים לטווח בינוני), אזי אני חושב כי יהיה זה מציאותי מאוד לדבר על האפשרות של ביקור בוושינגטון וחתימה על הסכם שם. אנו סבורים, כי יש לנו סיכויים טובים למדי ודרושה רק עבודה נוספת."

גורבאצ'וב

גורבאצ'וב הודיע לשולץ, שהוא מוכן לקיים ועידת פיסגה נוספת עם הנשיא רייגן, כפי שהציע נשיא ארה"ב, אם יוכן לחתימה הסכם להגבלת נשק ההגנה בחלל, ואם יסכימו שני הצדדים על עקרונות-יסוד לפירוק הנשק הגרעיני.

הסכם על החלל

לפני כן, מסרה סוכנות "טאס", כי שרי החוץ של ארה"ב ובריה"מ חתמו אתמול על הסכם לשיתוף פעולה בתחום המחקר האזרחי בחלל וניצול החלל לצורכי שלום.

בריטניה מסתייגת

מקורות בריטיים מוסמכים אמרו אתמול, כי אין בריטניה מעוניינת בפינוי מוחלט של הטילים הגרעיניים לטווח בינוני מאירופה. בריטניה מקדמת בברכה את ההצעות האחרונות של הסובייטים בתחום זה, בתנאי שלא יהיה בהן כדי לחסל לחלוטין את הטילים לטווח בינוני באירופה.

רייגן אופטימי

הנשיא רייגן אמר אתמול, כי שיחותיו של שר החוץ שולץ במוסקבה עוררו תקווה לגבי השגת הסכם בעתיד הקרוב לגבי טילים גרעיניים לטווח בינוני.

"אני שמח לדווח כי הושגה התקדמות בכל אחד מהתחומים שנדונו, אם כי ברור שעדיין נשארו דברים שיש לעשותם", אמר רייגן, לאחר שנמסר כי שולץ יצא ממוסקווה לבריסל

פרס מודה לשולץ על הסדר

מאת כתבנו המדיני בירושלים

מ"מ רה"מ ושר החוץ שימעון פרס, הודה במברק לשר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ על המחווה שעשה ליהודי בריה"מ בערב הפסח.

פרס מביע את רגשי הערכתו לשולץ ואומר, כי הוא רואה בכך "ביטוי נעלה למאבק למען ולתמיכתך הנחושה בשאיפתו ההיסטורית של עם ישראל להתאחד בארצו. היתה זו דוגמא נוספת לידידותך העמוקה לעמנו וביטוי מופלא למחויבותך ולעקרונות הצדק האוניברסליים המנחים אותך".

פרס אומר, כי מהופעתו בארוע בשגרירות ארה"ב במוסקווה, חיזק שולץ את נחישותה של ישראל להמשיך במאבק למימוש הקריאה ההיסטורית הרלבנטית כל כך בימים אלה — "שלח את עמי".

אסד מוכן להיפגש עם משלחת אש"ף בתנאים מסויימים

רבת-עמון. — נשיא סוריה, חאפז אל אסד, יהיה מוכן להיפגש בקרוב, בתנאים מסויימים, עם משלחת של אש"ף בראשותו של אבו-ג'יהאד (חאליל אל וזיר), מפקד הכוחות הצבאיים של אש"ף ויד ימינו של ערפאת

נשיא סוריה דורש, כתנאי לקיום הפגישה, שכל הארגונים של אש"ף יאשרו את המיסמך שנחתם במארס, בטריפולי שבלוב, על-ידי המזכירים הכלליים של ... ארגונים פלשתיניים. ... ב"מיסמך לאיחוד מחודש של אש"ף" הקובע, כי יש להפסיק את היחסים בין אש"ף לבין מצרים, לבטל את הסכם רבת-עמון ולדחות את החלטות מועצת הבטחון 242 ו-338.

אבו נידאל, העומד בראש ארגון מחבלים המתנגד לערפאת, עומד להתפייס עמו, לאחר פגישה באלג'יר עם אחד מראשי אש"ף.

אבו נידאל, שטען לאחריות לגבי מיגועי טירור עקובים מדם נגד מוסדות יהודיים באירופה וגם נגד עוזריו של ערפאת, נפגש באלג'יר עם אבו-ג'יהאד והודיע, כי הוא מוכן להשתתף במועצה הפלשתינית העומדת להתכנס באלג'יר ... באפריל.

(ע"ר)

ערבים תושבי השטחים התבקשו לתרום... לליב"י

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

ערבים תושבי השטחים נדהמו כשמצאו בתא הדואר שלהם פניה רשמית של צה"ל שבה הם נקראים להעלות תרומה לצבא במסגרת משרד "השירותרום". פניה כזו קיבל לביתו גם אל שאער חרקי מרפיח (בתצלום).

בפניה באמצעות טופסי מחשב בסיסמא "גם השנה אשתתף במאמץ" וכאות הערכה ל"חיילים שלנו" (על פי הפניה) נקרא חרקי מרפיח להעלות תרומה שבין 100 ש"ח ל-500 ש"ח. פניה כזו נשלחה מגלי צה"ל, האגודה למען החייל וקרן ליב"י למליון ומאתיים אלף בתי אב בישראל (ובשטחים).

מקורות צבאיים אליהם פנינו בתמיהה על שיתופם של ערביי השטחים במבצע זה, אמרו, כי יתכן ואלשאער חרקי תרם בעבר לצה"ל ולכן נישלחה לו הפניה לתרום שוב. מעניין.

קוד מוסד 62'00010

גם השנה אשתתף במאמץ!

וכאות הערכה לחיילים שלנו וכהשתתפות בשירותרום 87 לקראת יום העצמאות הל"ט. מצורף צ'ק בסך:

☐ 150 שקל ☐ 100 שקל ☐ 200 שקל ☐ 250 שקל ☐ 500 שקל ☐ אחר ______

☐ אני מעונין כי דבר תרומתי ישודר במסגרת השירותרום בגלי צה"ל.
☐ אני מעונין בשינוי שם התורם. פרטי השינוי מוסיעים בצידו האחורי של שובר זה.

חותמת וחתימת הקופאי

חלק זה ישלח ע"י הבנק לאגודה לזיכוי התורם

חודעת זיכוי

אלשאער חרקי
הים
רפיח
00001

1. 0510854511 — 20
אסמכתא

2. 4-41484-4

3. ש.ח.
סכום
סכום במילים

תופח הגרעון המסחרי האמריקני; הגיע בפברואר ל-15 מיליארד דולר

נמשכת ירידת הדולר ועליית ערך הזהב, למרות התערבות הבנק האמריקני בשוקי הכספים

מאת דליה רפאל,
כתבת "על המשמר" בוושינגטון

וושינגטון. — הגרעון המסחרי של ארה"ב תפח באופן בלתי צפוי והגיע בפברואר ל-15.1 מיליארד דולר.

בשוקי הכספים נמשכת הירידה בערך הדולר. אתמול הגיעה ירידתו לשפל שיא כמעט. במקביל, עלה מחיר הזהב בבורסת ניו-יורק ב-11.60 דולר, ל-450.90 דולר האונקיה.

נמשכה גם נפילת הדולר ביחס לין היפאני, למרות התערבות הממשלה האמריקנית בשוקי הכספים.

דובר הבית הלבן הודה, כי הממשל מאוכזב מנתוני הסחר לחודש פברואר, אך הוסיף, כי ל"נפילת הדולר תהיה השפעה חיובית (על הגרעון המסחרי) — רק קשה להעריך מתי."

רמת הגרעון שנרשמה בפברואר היא השלישית בגובהה בתולדות ארה"ב. הממשל תומך בירידת ערך הדולר ומצפה להשפעתו על הגרעון המסחרי. לפי תפיסה זו, יתרום דולר נמוך יותר ליכולת התחרות של מוצרים אמריקניים, כיוון שמחיריהם ירדו, בעוד מחירי התוצרת המיובאת יעלו.

הגידול בגרעון המסחרי, למרות המשך נפילת הדולר זה חודשים רבים, נראית בעיני כלכלנים רבים כהפרכת התאוריה.

לא כן הנשיא. דוברו אמר אתמול, כי "הכלכלה שלנו איתנה. נתוני הגרעון המסחרי אינם טובים, אך לדעתנו, בטווח ארוך, אנו עדיין במצב של כלכלה בריאה."

גם השר לסחר-חוץ סבור, הכלכלה איתנה ויציבה. הוא הביע הערכתו, שבמהלך 1987 יצטמצם הגרעון המסחרי בכ-15 עד 20 מיליארד דולר, לעומת רמת-השיא של 166.3 מיליארד ב-1986.

רוב הגרעון המסחרי של ארה"ב הוא סחרה עם יפאן: שליש מסך כל הגרעון. הנתונים על אודות חוסר האיזון המסחרי הנמשך (והגדל) בסחר בין שתי המדינות מתפרסמים על רקע החרפת יחסי-הסחר המתוחים ביניהן.

5 מדינות אפריקניות סירבו לגנות הדיכוי בשטחים

דאר א-סאלאם, טאנזאניה. — 5 מדינות אפריקניות סירבו להצביע בעד החלטה של ועדת האיגודים המקצועיים של הארגון לאחדות אפריקה, שהוקיעה את ישראל על מדיניות הדיכוי שהיא מנהלת נגד הפלשתינים בשטחים — מסר אתמול העתון הטאנזאני ...

חמש המדינות הן חוף-השנהב, זאיר, גבון, קאמרון וליבריה.

העתון ציין, כי למן 1982 חידשו ליבריה, זאיר, חוף-השנהב וקאמרון את קשריהן הדיפלומטיים עם ישראל.

ההחלטה, הקוראת לארגון העבודה הבינלאומי לעזור כמיטב יכולתו לפלשתינים, אושרה על-ידי ... הצירים הוועדה של הארגון לאחדות אפריקה. ההחלטה מגנה גם את ארה"ב ואת בריטניה, על התנגדותן במועצת הבטחון ... הקוראות להטלת עיצומים על דרום-אפריקה.

בתוניס גינתה אתמול הליגה הערבית את "מסע הדיכוי" של רשויות ישראל נגד הפלשתינים ... וקראה לקהילייה הבינ"ל לנקוט בפעולות נחושות ... כדי לשים קץ למעשים אלה.

(ע"צ)

שר סובייטי מכחיש שהיתה דליפה גרעינית: בון מתעקשת

... — השר הסובייטי לתחנות-כוח גרעיניות, ניקולאי לוקונין, אמר אתמול כי לא היתה שום תאונה גרעינית ... בבריה"מ, על אף דיווחים ... בירות באירופה על גידול ... קרינה באטמוספירה.

לוקונין, המשתתף בטוקיו בועידה בינלאומית על השימוש ... באטום, אמר לכתבים: ... להסתיר דליפה רדיו-אקטיבית מאסיבית. לפי דו"ח ... מגרמניה ביום ג', לא ... אף אחת מ-14 תחנות-המעקב ... בריה"מ דליפה רדיואקטיבית ... גבוהה.

הוא דחה השערות שפורסמו באירופה על קשר כלשהו בין ... הקרינה לבין הניסויים הסובייטיים התת-קרקעיים ב-26 בנובמבר, לאחר הקפאה של 19 חודשים. לוקונין אמר: "לא גילינו שום דבר ...".

חבר ממשלת בון טען אתמול, כי למרות ההכחשות הסובייטיות, אין ספק כי מקור הקרינה המוגברת הוא בבריה"מ. קרוב לוודאי שהקרינה נובעת מתאונה גרעינית, אם כי יתכן גם שמקורה בניסוי תת-קרקעי — ... הדובר.

(איי.פי)

(ע"ר, ע"צ)

אווירת ציד מרגלים בארה"ב: גילית "חפרפרת", נא לצלצל!

צפויים מעצרים נוספים בקרב נחתים המוצבים בשגרירויות ארה"ב ■ דו"ח בדיקה ממליץ על הפעלת גלאי שקר נגד המתנדבים לשירות האבטחה

מאת דליה רפאל,
כתבת "על המשמר" בוושינגטון

וושינגטון. — חיילים בכל רחבי ארה"ב יכולים להתקשר במשך 24 שעות ביממה למספר 800-Callspy בכדי למסור מידע רלוואנטי, לדעתם, בנושאי הריגול הנגדי. שיחת הטלפון אינה עולה כסף למתקשר ומתקבלת על-ידי מומחים לריגול נגדי, שקיבלו הכשרה מיוחדת ומסוגלים להבחין בין מידע ממשי לפיטפוטי-הבל.

התוכנית נוסדה במרץ 1986 בעקבות משפטו של ג'ון ווקר, חייל בצי האמריקני, שנמצא אשם בריגול בשירות הסובייטים.

רוב השיחות שהתקבלו כבסיס פורט-מיד, ליד וושינגטון (2,000 בקירוב), היוו בבחינת בדיקה, אם השירות יעיל — מסרו פקידים האחראים עליו.

כן נמסר מידע על התנהגות בלתי-הולמת או חשודה של חיילים, כגון שכרות, הוללות וכד'. העלולים להופכם לפגיעים או לחשודים.

ויליאם דוויאר, פקיד בשירות הריגול הנגדי, הסביר, שהשירות מתרחב ומקיף עתה ארבעה בסיסים ברחבי ארה"ב. מידע על אודותיו מתפרסם בפרסומים הצבאיים. הודעה מיוחדת על כך תוצמד לתלושי משכורות אפריל של החיילים.

שוללי התוכנית טוענים, כי היא תביא רק לאיסוף כמות עצומה של "רכילות", ואין כל אפשרות להבטיח שלא ייעשה בה שימוש לרעה.

עוד מעצרים בקרב הנחתים

חייל נחתים נוסף, ששירת במאבטח בברית-המועצות, נעצר בחשד שעסק בריגול — על כך מסר אתמול "וושינגטון פוסט" מפי מקורות בממשל, שאמרו, כי צפויים מעצרים נוספים בקשר לפגיעה בבטחון שגרירויות וקונסוליות אמריקניות חשובות.

דובר הפנטאגון, רוברט סימס, הודיע אתמול, כי השגריר האמריקני באוסטריה הורה לחמשת הנחתים המאבטחים את השגרירות לשוב לארה"ב. הם יוחזקו במסגרת החקירה הממשלתית המתנהלת בפרשת "הרגול והמין", הממשיכה להתרחב. ארבעה מהם נחשדים שקיימו יחסים רומנטיים עם נשים זרות, בעת שירותם במדינות ברית-ורשה. החמישי חשוד שהפר תקנות בטחון שאינן קשורות בפרשה. מסר הדובר.

אתמול הופיע בוושינגטון הדו"ח הראשון העוסק בבעיות הבטחון בנציגויות ארה"ב בעולם. הדו"ח הוכן בצי האמריקני. לאחר שהושלמה בדיקה במדינות השונות, שארכה שבועיים. הדו"ח ממליץ על פיקוח הדוק יותר על הנחתים המאבטחים ושימוש בגלאי-שקר, אמר סימס. כן ממליץ הדו"ח, שחיילי הנחתים יקים ועדה מיוחדת לבדיקת כשירות הנחתים המתנדבים לשירות אבטחה.

הדו"ח משקף את המתיחות הגוברת בין משרד החוץ לפנטאגון, למרות שהנחתים נשלחים לתפקידם על-ידי הפנטאגון, הם עוברים לאחריות משרד החוץ ברגע שהם מוצבים במשלחות הדיפלומטיות.

דו"חות נוספים צפויים לאחר שיושלמו החקירות של משרד החוץ, הפנטאגון והמועצה לבטחון לאומי, שעליהן הורה הנשיא.

ירידה באבטלה בבריטניה: סקר חדש מעניק יתרון גדול לשמרנים

לונדון. — המפלגה השמרנית השלטת בבריטניה זכתה בעידוד נוסף לקראת בחירות כלליות אפשריות בקרוב, בקבלה, בסקר דעת-קהל, יתרון של 10 אחוז על מפלגת הלייבור.

סקר של חברת "מארפלן", הנחשבת לאחת מחברות הסקרים הגדולות והמהימנות בבריטניה, שבוצע בין ה-8 ל-10 באפריל על מידגם של 9,170 בוחרים, נתן לשמרנים 40 אחוז וללייבור 30 אחוז. ברית המרכז של הסוציאל-דמוקראטים והליברלים קיבלה 27 אחוז.

לפי סקר זה, אילו התקיימו הבחירות היום, היה לשמרנים רוב של 50 מושבים בפרלמנט הבריטי, שבו 650 מושבים.

סקר זה וסקרים שנערכו לפניו חיזקו את ההשערות, שראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר, תכריז על בחירות ביוני השנה.

האבטלה בבריטניה ירדה במארס לשיעור הנמוך ביותר זה שנתיים וחצי, סיכום שיש בו משום עידוד נוסף לממשלה השמרנית בבריטניה. הסיכומים שפורסמו אתמול מעידים, כי מספר המובטלים הרשומים ירד במארס ל-3.14 מיליון, 11 אחוזים מכוח-העבודה במשק, ירידה של 82,500 לעומת האבטלה בחודש קודם.

אם תימשך המגמה, עשוי מספר המובטלים בבריטניה לרדת אל מתחת לשלושה מיליון ביוני, הוא החודש שפרשנים פוליטיים סבורים כי ייערכו בו בחירות כלליות.

בסקרים שנעשו באחרונה התברר, כי בעיית האבטלה היא עדיין הנושא החשוב ביותר בעיני הבוחרים בבריטניה.

פרשן סובייטי מעלה הרהורי כפירה בשיטות העונשין בבריה"מ

מוסקווה. — העתון "ליטראטורנייה גאזטה" פירסם מכתב מאסיר במחנה-כפייה, וכן ביקורת קשה על שיטת העונשין הסובייטית.

המכתב הגיע ממחנה של עבודת כפייה ליד סמולנסק, וזו הפעם הראשונה שהעתונות הסובייטית מפרסמת דברי-ביקורת של אסירים.

ו. סטאברובסקי כותב במכתבו, כי מספר האסירים בבתי-הכלא במחנות-עבודה סובייטיים, המרצים עונש פעם שני ושלישי, עולה בהרבה על אלה הנחבשים בהם בפעם הראשונה.

הוא מוקיע את שיטת החינוך במחנות כפרימיטיבית ובלתי-מתאימה וטוען, כי הסוהרים ומפקדי ... הם אינם כשירים לתפקיד ואין עליהם פי... עוד הוא טוען, כי המשטרה מזדרזת לשלוח אסירים, שסיימו את תקופת המאסר שלהם, בחזרה לבית הסוהר.

הפרשן יורי שכקושין אומר בדברי פרשנות למכתב זה, כי ראוי שהציבור הסובייטי יידע מה קורה במחנות-העבודה ומה מצפה לאסירים כאשר הם משתחררים.

"האם שיטת הענישה שלנו יעילה? האין היא מחטיאה את מטרתה, כאשר היא הופכת מפירי-חוק לפושעים מקצועיים? שואל הפרשן.

(ע"ר)

טוקיו. - סוחרי יהלומים ביפאן הציגו בפני הציבור בגד-ים הנחשב ליקר ביותר בעולם (בתצלום). יצירת האופנה עשויה מעור שחור ומשובצת כולה ביהלומים ומחירה 1.5 מיליון דולר. בגד הים, מעשה ידיה של מעצבת האופנה היפאנית קיוקו שימורה, משובץ ב-104 יהלומים במשקל כולל של 62.35 קרט.

מעצבת האופנה אמרה, כי היתה עצבנית למדי כאשר עבדה עם כל כך הרבה יהלומים שהגדול ביניהם היה במשקל של 6.14 קרט. "כל היהלומים האלה אמיתיים". היא ציינה.

כל מי שמוכן לשלם 200 מיליון יאן (1.5 מיליון דולר), יקבל אותו. תצלום: איי. פי. (ע"ר)

"תסמונת ירושלים" מחלת רוח הפוקדת צליינים נלהבים מדי

מאת יוסף אלפרן,
כתב "על המשמר" בז'נווה

ז'נווה. — ד"ר יאיר בר-אל, ראש המחלקה הפסיכיאטרית של בית-החולים כפר-שאול, מספר בעיתון "לה מטין" מלוזאן, כי הבחין במחלת-רוח זמנית, שממנה סובלים נוצרים המבקרים בירושלים.

"המחלה מתבטאת בכך, שתיירים המבקרים במקומות הקדושים משתגעים, קורעים בגדיהם, שרים, או חושבים עצמם למשיח או לדמויות מן הברית החדשה. ואת מחלה הפוקדת רק את התיירים בביקור בירושלים, ולכן קיבלה את השם "תסמונת ירושלים"", מסביר ד"ר בר-אל.

לדבריו, החולים לא סבלו קודם ממחלת רוח כלשהי, ומקבלים אותה לאחר 7 עד 10 ימי שהות בעיר.

המרואיין אומר, שהוא הבחין במחלה ב-1982, ומאז טיפל מדי שנה ב-12 עד 15 מקרים. 80 אחוז מן החולים היו תיירים אמריקניים פרוטסטנטיים, שגילם נע בין 18 ל-45. חולים אחרים היו מגרמניה המערבית, משוודיה, ומנורווגיה.

מכרז להחלפת ציפוי מסגד כיפת הסלע

רבת עמון. — הוועדה לשיפוץ מסגד כיפת הסלע על הר הבית פירסמה מכרז על הסרת ציפוי הכיפה של המסגד והחלפתו בציפוי חדש מלוחות נחושת מוזהבת.

המכרז פונה לגורמים בינלאומיים המתמחים בעבודות מסוג זה, כי יקבלו פרטים במשרד הקאדי הראשי ויו"ר הוועדה.

(ע"מ)

הארט, המועמד לנשיאות מטעם הדמוקרטים מוטרד בשאלות מיניות

דה מוין, איובה. — גארי הארט, שפתח במסע על המועמדות של המפלגה הדמוקרטית בבחירות לנשיאות ב-1988 מוטרד על ידי שאלות בקשר להתנהגות המינית שלו.

לפי דיווחים שונים בכלי התקשורת, הועלו מחדש השמועות, שהארט מקיים יחסים מחוץ למסגרת הנישואין. הסנאטור לשעבר שהיה מועמד גם בבחירות הקודמות, הוטרד ללא הרף בשאלות על חייו הפרטיים במסע הבחירות שהוא מנהל עכשיו ברחוב מערב ארה"ב דרך קולורדו, טקסס ואיובה.

הארט נשאל על ידי כתבים המלווים אותו אם הוא סבור שהשמועות האלה מופצות על ידי יריביו, הוא השיב כי אם אמנם כך הדבר זו הוכחה נוספת שהאחרים אינם מוכנים להתמודד איתו על הבעיות האמיתיות הניצבות בפני הציבור האמריקני.

הארט מקדים בסקרי דעת הקהל את יתר המועמדים האפשריים לנשיאות בקרב המפלגה הדמוקרטית.

(ע"ח)

על היום
16.4.87

„הילד השובב של העולם הערבי"

מאת פנחס ענברי, קאהיר

מפלגת השלטון הלאומית־דמוקראטית במצרים קיבלה בוודאי באנחת רווחה את הצלחתה של מפלגת

כך רואים במצרים את אש"ף ולכן מבקשת קאהיר „לא לתת לו להתפרחח אלא לעשות ממנו ילד מהוגן" — להפוך אותו מ„גורם מהפכני" לתנועה פוליטית רגילה

הווסף לעבור את אחוז החסימה, שמטרה אותה מעונשת של אופוזיציה מרכזית בהנהגת האחים המוסלמים. האחים המוסלמים הם עדיין הכוח האופוזיציוני הגדול, אבל בשל כניסת הווסף לפרלמנט נשבר כוחם בבת־אחת וירד לכדי מחציתו, ויקשה עליהם יותר ליצור רושם של אופוזיציה מרכזית.

כדי להבין מדוע מודאגת הממשלה מעליית כוחם של האחים המוסלמים, צריך לקרוא חוברת שפירסם אחד ממנהיגיהם הנחשב „מתון" עומר תלימסאני. הוא אולי מתון בכך שאיננו מטיף לצאן מרעיתו לאחוז בנשק ולהפיל את הממשלה בכוח הזרוע, אבל מבחינת השקפותיו הוא מהפכן אמיתי. לא זו בלבד שאיננו מכיר בלגיטימיות של הדמוקראטיה החדשה, אלא הוא קורא תיגר על עצם הגדרתה של מצרים כמדינה ערבית. קשה להאמין, אבל תלמסאני משוכנע כי את הליגה הערבית הקימה... מדינת ישראל, במסגרת מאבקו של העולם המערבי באיסלאם. לגבי דידו, מלחמות הצלב נגד האיסלאם עדיין נמשכות וכאשר הוא מדבר על הקופטים הנוצרים היושבים במצרים, הרי המונח שהוא בוחר לכנותם בו הוא: צלבנים.

מילת המפתח: יציבות

אם כך, חיזוק כוחם של האחים המוסלמים הוא גורם־סכנות לא רק מבחינת יחסיה של מצרים עם העולם הערבי, אלא גם מבחינת שמירת שיווי המשקל העדין בתוכה בין הנוצרים והמוסלמים. אם קיים פוטנציאל של זעזועים פנימיים במצרים, הרי הוא טמון בדעות מן הסוג הזה, לפיכך מילת המפתח בהבנת מדיניותה של מצרים, כלפי פנים וכלפי חוץ, היא יציבות. נצחון מפלגתו של הנשיא מובארק הוגדר באופן רשמי כנצחון השאיפה ליציבות. ערב הבחירות הבליטה העיתונות המצרית את מהומות הדת הספוראדיות בין מוסלמים קנאים לבין קופטים, כדי להדגים למצרים, גם לארוקים שבהם, איזה פוטנציאל של הרס טמון באחים המוסלמים.

גם מדיניות החוץ המצרית נגזרת מאותה תפיסה. מצרים מעוניינת במזרח תיכון רגוע ושליו, כדי להשקיט את התסיסה הדתית הפנימית: הידיעות המגיעות מישראל על מהומות בשטחים או הפצצות של חיל־האוויר בדרום לבנון מדאיגות את המצרים, משום שהן מחזקות את מגמות אי שביעות הרצון מן השלום עם ישראל. מכאן גם נגזרת המדיניות המצרית כלפי אש"ף. אש"ף כיום מגדיר את עצמו גם בתואר „המהפכה הפלשתינית". במסגרת המגמה של נירמול המצב במזרח התיכון דוחפת מצרים את אש"ף להתנער מן ה„מהפכנות" וליהפך לתנועה פוליטית רגילה.

זאת הסיבה שמצרים הוציאה מיאסר ערפאת את נוסחת ההתנערות מן הטרור נגד ישראל באירופה, והיא חותרת לצמצם את המימסר הצבאי ולהקטין את המימד המדיני.

מצא ילד מוהגן

במדיניות הזאת מצרים רואה את ירדן באופן בסיסי כשותף, אבל חלוקה איתה לגבי הדרך להפוך את אש"ף מגורם „מהפכני" לתנועה פוליטית רגילה. חוסיין לוחץ את אש"ף בנושא הזה בדרך של עקיפה. מצרים דוגלת בדרך הפוכה — דיפלומט מצרי מסביר זאת כך: אש"ף הוא הילד השובב של העולם הערבי. אם ניתן לו להתפרחח ברחובות, הוא ישבור שמשות ויגרום לנזקים. אבל אם נחזיק בידו ונחנך אותו, ייצא ממנו ילד מהוגן".

על־פי התפיסה הזאת צריך להבין את העניין שמגלה מצרים בהתפתחויות האחרונות באש"ף לקראת כינוסה של המועצה הלאומית, אם אכן תתכנס. מצרים אינה מעוניינת שאת הקו של אש"ף יכתיבו הארגונים הקיצוניים מסוג החזית העממית, והיא מאמינה שיאסר ערפאת יצליח, תוך נקיטת מדיניות המוגדרת „מסך עשן קונסטרוקטיבי", לחמוק מן הלפיתה של השמאל הפלשתיני ולחזור אל הזרם המרכזי של התהליך המדיני, יחד עם ירדן. אבל ליתר בטחון מוצאת מצרים לנכון להודיע לאש"ף בצורה ברורה, שההזדמנות שנקרתה לו כעת, עם המאמצים לכינוס ועידה בינלאומית, לא תחזור כל כך מהר, וחלילה לו מלאבד אותה.

לגיטימי, לא יחיד

כאשר קיבל הנשיא מובארק לפני ימים אחדים בקאהיר את נשיא אתיופיה, הוא ייחד כמה מילים לעניין הפלשתיני והשתמש במונחים שעשויים לא כל כך לשמח את אש"ף. כאשר דיבר על הייצוג הפלשתיני אמר, שאש"ף הוא הנציג הלגיטימי של הפלשתינים. הוא לא אמר נציג יחיד.

ממשיכי דרכם

ביומה האחרון על אדמת פולין תקרא משלחת הנוער של הקיבוץ הארצי הוראת־יום, שנכתבה על־ידי אבא קובנר במלאת 44 שנה לפרוץ מרד גטו וארשה

הוראת יום של משלחת השומר הצעיר במילא 18

במקום הזה, שרגליכם דורכות עליו, נתחוללה אחת מעלילות הגבורה הנשגבות ביותר בתולדות עם ישראל והאנושות.

בשנת אלף תשע מאות שלושים ושלוש לספירה הנוצרית נבחר אדולף היטלר לשליט על גרמניה;

בימיו רצחו הגרמנים ועוזריהם ששה מליון יהודים חסרי מגן, בהם מליון ומאות המליון ילדים ותינוקות;

כלואים בגיטאות עמדו הקרבנות על נפשם בכל שיכלו והעולם עמד מנגד והניח. אור לתשעה עשר באפריל, ערב חג הפסח שנת 1945 פרץ המרד בגוולה נקהלת ישראל בגיטו וארשה ובשמיני במאי בא הקרב של הבלתי שווים אל קיצו. כאן במקום זה נפלו אחרוני המורדים ובראשם מפקדו של הארגון היהודי הלוחם מרדכי אנילביץ.

מסירות הנפש, יכולת ההזדהות ללא סייג עם העם וסבלו, אומץ הלב והגבורה האישית במבחן ההגשמה וההקרבה, מידות אלו שבאו לביטוי במערכה בגיטאות וביערות הן המצוי הנעלה ביותר של הערכים החינוכיים והרעיוניים עליהם חונכו מעשיהם ומחשבתם של חברי התנועה בחייהם ובמותם;

בעודנו מרכינים את ראשינו מתוך זכרון של כאב ויגון על הטרגדיה הנוראה שהתרחשה כאן ועל אדמת אירופה כולה, רשאים אנו גם לשאת את פנינו בתחושה של גאווה בזכרנו את מרדכי אנילביץ' וחבריו הלוחמים;

בימים אלה מלאו 60 שנה לייסוד הקיבוץ הארצי, השומר הצעיר. משמעות בפועלה ובכפולה: כל עם המכבר את עברו מיסד מסורת אצילות ומעניק אותו כבוד לאנשי מופת שלו. מכל תארי האצילות הקיימים אולי הנעלה והמחייב ביותר הוא להיות ממשיכי דרכם של מרדכי אנילביץ' וחבריו לנשק הלוחמים על הגאולה של עם וארם.

וארשה, 16 באפריל 1987.

גינה ב־600 אלף דולר־ל־8 ימים

מאת יואב אביב

שש־מאות אלף דולר השקיעה עיריית חיפה בהקמתה של תערוכת הפרחים בחיפה „פלוריש 1987". להדיוט מהשורה כמוני זה נראה כמו לגדל גינה במחיר מופקע ועוד ליהנות ממנה רק זמן קצר ומוגבל.

אבל אולי קריאות ההתפעלות שקלטו אוזני בשבילי התערוכה שוות את אותם שש־מאות אלף דולר, כי אחרי הכל מגיע לו לעם ישראל, ולחיפנים בכלל, משהו שיוכלו ליהנות ממנו גם אם לא להתפאר בו. ואסור לשכוח, שחכמינו כבר אמרו שטוב יותר להריח את הפרחים מלמעלה מאשר מהצד השני. כך דרים לחם זה לצד זה בחג החירות מועדון הכדורגל של מכבי חיפה, שאף אחד אינו מתפאר בו ונהנה ממנו עוד בעיר הכרמל, ותערוכת הפרחים שאפשר לשאוב ממנה הנאה אם החיפנים מצליחים לשכוח את תשלומי הארנונה.

בעיריית חיפה טוענים בעקשנות, כי תערוכת הפרחים „פלוריש 1987" הינה תערוכת הפרחים הגדולה ביותר שנערכה אי־פעם במדינת ישראל. מסופקני אם יש להכרזה זו כיסוי ויתכן שכך הדבר אם כוללים בשטח התערוכה גם את מגרשי המשחקים לילדים ודוכני המכירה שהולכים אצלנו יד ביד עם כל תערוכה והופכים אותה לכמעט שוק. אך ללא ספק, „פלוריש 1987" הינה מהתערוכות היפות ביותר שראיתי.

אולי אפילו בן־גוריון נהנה

בתערוכה, הנערכת השנה לאחר שבע שנים של הפסקה, נוטלים חלק מציגים שתים מ־27 מדינות בעולם כולל מדינות מהגוש המזרחי. שטח התערוכה כולה הוא 36 דונם והמארגנים דאגו לשלב מספר אלמנטים העשויים לשבות את לב הקהל. כך, למשל, לא שכחו בחיפה את יום הולדתו המאה של דוד בן־גוריון. שוזרת ענק סמנגנית, עוצרת נשימה, מוצגת לראווה, גם את מקום מושבו של הזקן לא שכחו ובאותיות של קידוש לבנה כתבו „אם המדינה לא תחסל את המדבר עלול המדבר לחסל את המדינה". אורחי דימונה, אנחנו אתכם. יתכן שאפילו בן־גוריון מהצד הפחות יפה שלחם משקיף בהנאה גדולה על שוזרה נהדרת זו, הגורמת לפקקי תנועה לא קטנים במהלך התערוכה.

הביתן הטרופי, שעליו דיברו המארגנים רבות, הוא אכן עוצר נשימה. משולבים בו מספר אקווריומים קטנים המשתדלים להביא את הנעשה מתחת לפני המים בים סוף. אך עוד בטרם הצלחתי לחוש באווירת הג'ונגל המיסתורית, נגמר הביתן.

כל מיני שטויות „בהזדמנות"

קדחת השווקים הישראלית מוצאת ביטוי גם בתערוכת הפרחים בחיפה, בדיוק כמו בכל תערוכה אחרת בארץ. גם בחיפה לא שכחו להציב אותם ביתנים של מוכרי „מציאות"; וכך, במרכז התערוכה, אפשר לרכוש „בהזדמנות" כל מיני שטויות, ולשמוע את הקריאות המוכרות „משה, אולי תקנה שלוש כאלה שיהיה לילדים" ו„אמא תגידי לאבא שיקנה לי מיץ".

טחנת הרוח ההולנדית אינה מצליחה לעשות די רוח ולעצור את נשמתו של מישהו בין המבקרים וכך גם המזרקות היפות והצבעוניות שהפכו לסימן ההיכר של חיפה עיר המזרקות. אף שיש להודות, הן באמת יפות.

שמות גדולים מספור השיאים

לתערוכה החיפנית מתלווים שמות גדולים, שמגדלי הפרחים מכירים השיאים של גינס. כך, למשל, שמורים צוריאל ויוחנן וייס הולנדים לספר השיאים של גינס בשנה שוזרת ענק שכללה 35 אלף „מוראלה", 300 צמחים שונים „אואזיס", 2450 יחידות עור וכו', 12,600 ליטר מים עם הפרחים ר־73 מ"ר של ממוס שוקלו.

האנשים האלה הגיעו לחיפה היפה והגדול הם לא הביאו והמרשים מכולם הוא אכן הוא מעוצב בטעם רב פרחים, שחלקם עוצרי נשימה

בבית הרואר בחיפה לכבוד האירוע. התערוכה נפתחה החקלאות, ב־12 באפריל, והיא באפריל, ככל הנראה במעמד חיפה. זו תערוכה יפה שתגל לנו די חורמנויות בישראל קטום כזה. אם יתממש ובתערוכה יבקרו רבע מיליון שהתוצאות יכוסו ואולי תערוכה כזו גם בשנה הבאה.

תערוכת הפרחים „פלוריש 1987" בחיפה „הגדולה ביותר בישראל"

ראש העיריה אריה גוראל (משמאל) באחד מביתני התערוכה

על הפרק

אסירים בטחוניים — במצוקה פוליטית ואנושית

פינג־פונג

שובתי־הרעב שנוכחו לדעת כי השליטה נשמטת מידיהם, החליטו לתת לסערה להרגע ולפתוח בשביתה נוספת במועד מתאים יותר

מאת זהבה מוזס

עשרים יום לאחר שפרצה, הסתיימה שביתת האסירים הבטחוניים. בשביתה שפרצה בבתי הכלא, בהם כלואים 4100 אסירים בטחוניים, נטלו חלק כ־3000 אסירים, והיא לוותה התפרעויות בשטחים, שהגיעו לשיאן עם זריקת בקבוק התבערה על מכוניתה של משפחת מוזס. עתה, עם סיומה, התחזקה עמדות שירות בתי הסוהר.

עילת השביתה היתה הקשחת ידו של הנציב הנוכחי, גונדר דוד מימון, על האסירים הבטחוניים. לפי פרסומים שונים סירב הנציב להמשיך ולאשר מעבר חופשי של האסירים מתא לתא ומאגף לאגף. כן סירב לייצוג האסירים על־ידי ועד שנבחר על־ידם ודרש כי האסירים יעמדו בשעת הספירה. לדברי דובר שירות בתי הסוהר, שמעון מלכה, כל שעשה הנציב הנוכחי הינו הקפדה ושמירה על נהלים ופקודות שירות בתי־הסוהר שהיו קיימים מכבר, אך לא הוקפד על ביצועם בעבר.

על־פי הפקודות והנהלים, לדברי מלכה, החליט גונדר מימון לאסור מעבר חופשי בין האגפים על־מנת למנוע אפשרות של התארגנות מחתרתית וכן ציווה על הפרדה מוחלטת בין האגפים השונים, כדי למנוע קיום של קשרים על בסיס מחתרתי־הצלבני בין הארגונים השונים. כן אולצו אסירים לעמוד בשעת הספירה. לדברי שירות בתי הסוהר, טענותיהם של האסירים הבטחוניים רובן ככולן מרומות. בחלקן הן נועדו למאבק הבלתי־נלאה של האסירים הבטחוניים להשגת שינוי סטאטוס ומעמד של אסירי מלחמה, והחלק השני הינו מאבק השגת שליטה פוליטית בהנחיית גורמים מבחוץ, שעיקר עניינם לפגוע בשקט היחסי בשטחים.

איגרת תקיפה

שירות בתי הסוהר הבהיר לשובתים, באיגרת שנשלחה מטעמו, כי אינו מוכן לוותר וכי לא ייעתר לדרישותיהם. באיגרתו, שנוסחה עברית וערבית, הסביר כי מדיניות שירות בתי הסוהר תתנהל על פי פקודות ונהלים וכי תקיים רמת בטחון שליטה, פיקוח ואבטחה שלא ניתנת לערעור. אך לצד כל אלה הובהר כי ינהג באסירים בצורה אנושית והוגנת. לדברי שירות בתי הסוהר, האיגרת הקרעה חוללה פלאים ומספר השובתים פחת בעקבותיה ל־900. אגב, גם את סיום השביתה ייחסו בשירות לזכות האיגרת.

ימים מספר לאחר פרוץ השביתה, כשנדמה היה כי ההתפרעויות בשטחים ושביתות הרעב בחצר הצלב האדום יצליחו ליצור לחץ שתדרוש בדיקה וחקירה מקפת של המצב בבתי הכלא, טען שר המשטרה חיים בר־לב, כי על־פי המידע הקיים, העילה האמיתית לשביתה היתה תקוותם של הבטחוניים לחילופי שבויים. האסירים הבטחוניים קיוו שיוחלפו תמורת השבויים והנעדרים, המוחזקים בלבנון. כשהתברר להם כי אין סיכוי לעיסקת חילופי שבויים, נוצר תסכול עמוק בעיקר בקרב האסירים הבכירים יותר, שראו עצמם כמועמדים להחלפה.

בראיון שנתן לגלי צה"ל הדגיש השר, כי מדיניות שירות בתי הסוהר לא שונתה וכי היא אינה נקבעת על־ידי הנציב אלא על־ידי השר. „המדיניות שאני קבעתי, מהיום הראשון במשרד, אומרת שצריך לעשות כל מה שסביר כדי להקל על שהות האסירים בבתי־הסוהר, תוך שמירה קפדנית על צרכי הבטחון.

אסיר כבן־אדם

רפי סויסה, הנציב הקודם שהתפטר מתפקידו, סירב בתחילה להתייחס לשביתת האסירים הבטחוניים ולמדיניות השירות הנוכחית, רק לאחר שנשמע מדברי קודמו בתפקיד, ד"ר ורטהיימר, ומהפרסומים השונים שבזמן כהונתו שררה אנארכיה בבתי הכלא והשגת השקט, הסכים להגיב. לדבריו, התנאים והליבראלים שהנהיג בבתי הכלא הם תנאים אנושיים, שלא נועדו לקנות שקט אלא להתייחס לאסיר כבן־אדם, כאשר מתייחסים אליו כך, אין לו על מה להתאונן ולשבות.

„בזמנו של ד"ר ורטהיימר היה שימוש רב באלימות, ומעבר שאחד כזה מדבר. מספרים לי עובדים בבתי הכלא, שאם התמזל המזל וד"ר ורטהיימר היה בא לביקור, היה עולה להסתכל במרפסת על האסירים. אני לא מדבר בשפת פילוסוף אלא בעברית פשוטה. גם אם אסיר הוא אסיר, הוא אדם עולם כלל.

סויסה טוען כי גם בזמנו עמדו האסירים פעמים ביום לספירה ומכחיש כי בזמנו הותר מעבר חופשי בין התאים והאגפים ואומר: „אני נאלץ לדבר, למרות שגזרתי שתיקה על עצמי. בזמני לא היה מעבר חופשי מתא לתא. אני מציע להם שיחפשו את האמת מדוע מתקוממים היום. אני אישרתי מעבר בין התאים שתיים שלוש פעמים בשנה, להגיד חג שמח ולחזור לתא. וגם זאת רק לאחר דיונים ארוכים ובאישורו של השר. גם ההוראות מאפשרות מעבר חופשי מספר פעמים בשנה, אם אין למנהל הכלא התנגדות לכך. וזהו למעשה שיטת המקל והגזר".

השליטה נשמטה

רפי סויסה מסכים כי איפשר לאסיר מבוגר לקיים שיחות עם אסירים צעירים, נערים בני 16 שישבו בלא תעסוקה. אך זאת, הוא מדגיש רק בפיקוח. את עניין המנהיגות בבתי הכלא גם הוא מכיר, ואומר: „לא אומר שחיסלתי מנהג זה. הוא היה קבוע עוד הרבה לפני. אך לפעמים קיבלתי אותם ולפעמים לא נפגשתי איתם. הכל על־פי העניין".

כאמור, הסתיימה השביתה בלי הישגים לשובתים, אך עם חיכוכים בין הנציבים השונים. גונדר דוד מימון זוקף היום לזכות עמדתו העיקשת והבלתי־מתפשרת את הפסקת השביתה. אך גורמים המקורבים לעניין טוענים, שהיא נכשלה בשל שתי סיבות עיקריות. האחת היא שמירת הסדר בבתי־הכלא בארץ על־ידי האסירים הפליליים, שהשתדלו לא לעזור למי שהם מגדירים כאויבי המדינה, והשנייה היא הרצח על־ידי זריקת בקבוק התבערה בסמוך לאלפי מנשה. מעשה זה הבהיר לגורמים שהיו בסוד התסיסה בשטחים, כי השליטה נשמטת מידיהם ולא זה הזמן הנכון לדרוש ויתורים. לכן הוחלט לנקוט את שיטת הפינג־פונג. לתת לעניינים לשוב ולהירגע, ולפתוח בשביתה נוספת בזמן מתאים יותר.

עורך ... לענייני היום: לוי מורב
... אחראית של עמודי החגים: עמית אנטר

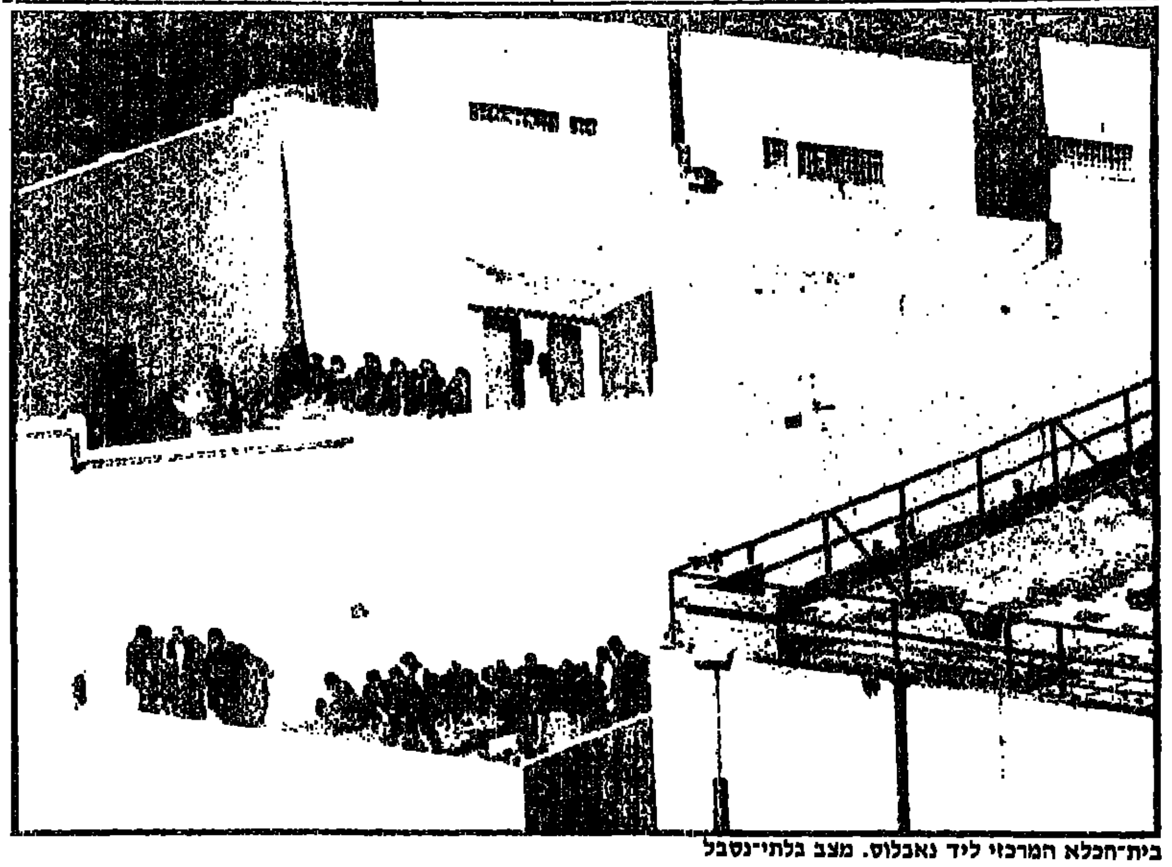

בית־הכלא המרכזי ליד נאבלוס. מצב בלתי־נסבל

מפגן־כוח או רפיון פיקוד

אפילו התבשרנו על סיום שביתת־הרעב, עדיין נותר ההיבט הציבורי והממלכתי: אמינות ההכרזות, המסקנות האופרטיביות — כל אלה חייבים להיבחן כהלכה על־ידי גורמים חיצוניים שאינם מעורבים בפרשה

מאת דוד פרי

שביתתם של האסירים הבטחוניים, וההתנהגות הרב צדדית המתחייבת ממנה, גוררת עימה וגורמת בעטיה נזקים חמורים. חוששני שנזקים אלה עלולים להיות בלתי־הפיכים, הן בתוך בתי הכלא והן מחוצה להם. הפרת סדר ומשמעת בין כתלי כלא, תוך פגיעה מוסגנת ומוצהרת, בשהיא מלווה בגודש של עיקשות ונחישות מתמשכות, יש בהן כדי לקעקע דפוסי חיים ונהלים כליאתיים. מה גם, שאותם דפוסים ונהלים מהווים פרי ניסיון עשיר ותבונה תיפעולית מוכחת, אשר טבעו את המסגרת ומילאו אותה בתוכן יעיל ונכון.

איפיונה של השביתה והיקפה הבלתי־רגיל קיבלו כבר מימד נוסף, על־פי ההשלכות מרחיקות הלכת הפועלות. למרבה הצער, בעוצמה בלתי־מבוטלת על מיגזרים שונים באוכלוסיה הערבית. בעיקר בשטחים, אך כבר לא רק בהם.

במצב דברים זה, וכפועל יוצא ואולי גם מתחייב, מסופקני אם האירוע יכול וצריך להישאר נחלתו הבלעדית של שירות בתי־הסוהר. חוששני — וסימנים שונים מעידים על כך — שהולך ונשמט האמון בכוחו של המימסד הכליאתי להתמודד עם הבעיה ולהביא לפתרונה, לא רק בהקדם אלא גם בתבונה הראויה ובדרך הממלכתית הנאותה.

ניגודים אישיים

ליות מאן דפליג, הבעיה מורכבת ורגישה. עם זאת, היא לחלוטין אינה סבוכה ומשוללת פתרון. נפל בחלקי להכיר את הנושא מקרוב. על פני תקופה רבת שנים, הייתי שותף פעיל בכל ההתיחסות הטיפולית הכרוכה בכך. נטלתי על עצמי מעורבות בלתי אמצעית בקביעת המורל התיפעולי נוכח מורכבות העניין. לא אחת השתתפתי בדיונים ממלכתיים רמי דרג על־מנת להבטיח קונסנזוס של כל הנוגעים בדבר. לכן, נבצר ממני לעכל ולקבל אמירות והצהרות חטופות, רדודות ומתחמקות אשר יש בכוחן — אולי — לזרות חול בעיני הציבור, אך לבטח לא תעמודנה במבחן העינייני והמקצועי.

כלי התקשורת הזינו אותנו בימים האחרונים במסכת של התנצחויות מילוליות, רוויות ניגודים אישיים בלתי־מתאימים, בין הנציב היוצא לבין הנציב הנכנס. עם ישראל יכול היה ללמוד על קיומה של מערכת חשבונאות אישית וצורמת בין שני אישים בכירים. אך סבורני ששני בני־הפלוגתא המכובדים לא השכילו להבין ולהעריך נכונה את רמת הציפיות האינטליגנטיות של הציבור. זכותו של הציבור לדעת מה קרה ומדוע, מותר „לגלות" לו, האם היה רפיון פיקודי הרה אסון, או רק הגיעה עונת הפגנת הכוח ומתיחות השרירים, או אולי מצאו המתנצחים העכשוויים שממה ועירפול בבואם למלא את תפקידם, והיה עליהם לחפש לראשונה פתרונות שקודמיהם לא השכילו למצוא אותם...

יושר מיניסטריאלי

מתמיה שר המשטרה, פטרונם של אותם מתנצחים, שהעתיר, כזכור, שבחים ברוחב לב על תיפקודו הנכון והיעיל של הנציב היוצא, רפי סויסה. עתה, באותו להט, מגבה הוא את הנציב הנכנס, דוד מימון. בנסיבות אלה מוצדק להביע משאלת לב צנועה: אולי אפשר לקבל, עבור אזרחי מדינת ישראל, הבהרה והגדרה ליושר מיניסטריאלי, למקומו ותפקידו של גיבוריו?

דפוסי העבודה במיתקני הכליאה מעוגנים בחוק. הסדרים המופקדים על יישום הכללים בשטח מצליחים — זה שנים רבות — להחיל את הנהלים ככתבם וכלשונם, חרף ייחודיותה של האוכלוסיה הבטחונית, הם יתרמו גם הפעם לרעיכת השביתה, עליהם חבל לי, הם, ורק הם, יעמדו בעתיד מול משקעים ועיונות נוספים ומיותרים, פרי באושים שנכפה עליהם ללא צורך.

עם זאת, ואפילו נתבשר על סיומה של השביתה, נותר עדיין, וכלא פותח חומרה, ההיבט הציבורי והממלכתי. האמת מאחורי האירוע, אמינות ההכרזות, המסקנות האופרטיביות במישור העינייני והפרסונלי — כל אלה חייבים להיבחן כהלכה ולא על־ידי הנוגעים והנגועים בפרשה מיותרת זו.

הכותב היה בעבר מפקד כלא רמלה

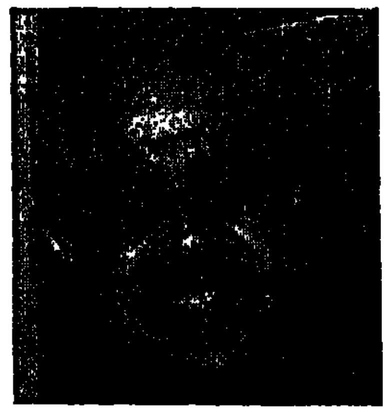

גונדר דוד מיימון
היד התקשחה

כשלון היד הקשה

ח"כ מוחמד וותד: שיטת היד הקשה של גונדר דוד מימון מתסיסה את האסירים ואת תושבי השטחים

מאת קאסם זייד

אגרתו הפייסנית של נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר דוד מימון, לאסירים הבטחוניים, בה הוא מתחייב כי לצד משטר ומשמעת בבתי־הסוהר והקפדה על קיום הפקודות והנהלים יושם דגש על הטיפול האנושי והיחס ההוגן לאסירים, בלא הבדל גזע ולאום — מוכיחה ששיטת הכיסוח לא תעבור.

סיום הפרשה הכאובה מוכיח כי האסירים הבטחוניים צדקו בשביתת הרעב שלהם וכי מדיניות־היד הקשה, שניסה להפעיל גונדר מימון, נחלה כישלון. מדיניות זו לא עמדה במבחן המציאות. והיא השאירה אחריה אדמה חרוכה וצלקות עמוקות שלא יימחו במהרה.

גונדר דוד מימון „הצליח" להביא לתסיסה בערי השטחים. הרצח של עפרה מוזס מקלקיליה ושל הסטודנט מוסא אלחנפי בביר־זית, והמהומות בערי הגדה המערבית, הם כנראה תוצאת לוואי של מדיניות היד הקשה, אותה ניסה להפעיל.

ח"כ מוחמד וותד, העוסק בנושא האסירים הבטחוניים מאז שנת 1981, אמר לנו, כי בעיית האסירים הבטחוניים היא אחת הבעיות הכאובות ביותר ביחסי שני העמים. זאת, משום שלא מדובר באסירים רגילים כדוגמת הפושעים ועבריני הרכוש, וגם משום שמדובר באלפי צעירים, שמדינת ישראל תצטרך לחיות איתם בדו־קיום מחוץ לבתי הכלא".

לדעת ח"כ וותד תקופתו של מימון כנציב שירות בתי־הסוהר היא הקשה ביותר לאסירים אלה. זאת, משתי סיבות: האחת קשורה ברקע האישי של מימון, שפיקד במסגרת הצבא על רצועת עזה בשנות ה־70, והשניה נעוצה במחול השדים שהתפתח מסביב לבתי־הכלא על רקע פרישתו של הנציב הקודם. כן אומר ח"כ וותד מי יש לקשור לכך את מצבם הכללי של בתי־הסוהר בישראל. במילא קשה לקיים בהם תנאים מינימליים להחזקת בני אדם. להערכתו של וותד, שביתת הרעב פרצה כשנתקבל הרושם אצל האסירים, כי מימון מטפל בהם בשיטת הכיסוח, כפי שנהג בזמנו ברצועת עזה.

מצב בלתי נסבל

ח"כ וותד טוען כי המצב בבתי הכלא אינו נסבל. „עובדה, שעל־פי אותם הוראות ונהלים, ועל־פי אותו ספר, יש שוני בין תקופת סויסה לתקופתו של מימון, והשוני הזה הוא לרעת האסירים. השינוי לרעה בבתי־הסוהר ובתנאי החזקתם של האסירים הבטחוניים, הוא שגרם לתסיסה בגדה המערבית וברצועת עזה", קובע ח"כ וותד.

חמורה מזו. „יש להניח שמתסיסים מבית לא היו מצליחים טוב כפי שהצליחה מדיניותו של מימון, המזכירה בעיקריה את דרישות גוש אמונים לנקוט יד קשה נגד הערבים".

לדבריו, אין לדבר על הסכמים בינלאומיים ועל קריטריונים אנושיים. „משום ששלטונות בתי הכלא בישראל נמצאים כל הזמן בתהליך נטישה של הקריטריונים האלה. במשך שנים עמדתי בקשר עם השר הממונה — בעבר זה היה ד"ר בורג ועכשיו זה השר חיים ברלב — והעליתי את הנושא גם במסגרת הוויכוח על תקציב משרד המשטרה, אבל תמיד קיבלתי תשובות מתחמקות ותירוצים לא הגיוניים.

„סיעת מפ"ם בכנסת החליטה ליזום מושב מיוחד של הכנסת בעת הפגרה, כדי לדון בנושא הכאוב. אבל בינתיים, בגלל החג, לא הספקנו לאסוף את מספר החתימות הדרוש. אני עצמי, כחבר וועדת הפנים, דרשתי מיו"ר הוועדה, רב שילנסקי, לכנס אותה לשם דיון בנושא. אני מתכוון גם לבקר בימים הקרובים במספר בתי כלא ולדרוש מוועדת המשנה של ועדת הפנים ומהוועדה לענייני אסירים בראשותו של ח"כ וירשובסקי לקיים דיון בנושא".

לדברי ח"כ וותד, שלטונות בתי הסוהר מפלים לרעה בין יהודים לערבים העצורים על רקע חבלני ומדכאים כל ניסיון לשמור על צלם האדם אצל אסירים אלה, בזמן שהם נותנים חופשות והטבות למיניהם לעצירי המחתרת היהודית.

„הטפתו של דוד מימון לאנשי ציבור, ולי באופן מיוחד, איננה מעידה על חוכמה יתרה. על כן, מוטב שמימון יחזור מדרכו או יפנה את תפקידו", קובע ח"כ וותד.

תגובות

חריקת השופר

מאת יהודה להב

זו „עונת הקטיף" של המהפכנים ועל בסיס סך־הכל החיובי מתהוללים עתה בבריה"מ החידושים והשינויים — טוען דובר רק"ח, עוזי בורשטיין, במאמרו ב„על המשמר" (יום ה', ה־9 באפריל).

כמה שזה נכון! אילולא החיוב של הגליית אנדרי סחארוב לגורקי, איך היה יכול להתחולל חידוש של החזרתו למוסקבה? אילולא הוכרח בוריס פסטרנק לוותר על פרס־נובל ואילולא ערכו לו לינץ' רוחני, האם אפשר היה להצביע על השינוי החיובי עם הופעת „ד"ר ז'יוואגו" בבריה"מ? אילו יוסף ביגון לא נאסר, כלום ניתן היה לשחררו? אילולא נותקו היחסים הדיפלומטיים עם ישראל, האם אפשר היה עתה להסב את תשומת־הלב לחיוב הרב שבגישושים למען שיפור היחסים אתה? ואיך אפשר היה להורות במישגה שבפלישה לאפגניסטן, אם לא על בסיס „העבר החיובי" של ההתערבות הצבאית בה?

עכשיו אנו קוראים, כי השינויים והחידושים בהנהגת המפלגה הקומוניסטית הסובייטית „חשובים וטובים". אך עדיין זכור לנו, שבעיני רק"ח גם כל השינויים הקודמים בבריה"מ היו „חשובים וטובים" — הדחת חרושצ'וב על־ידי ברז'נייב, אנדרופוב שבא אחרי ברז'נייב, צ'רניינקו שבא אחרי אנדרופוב — הכל, הכל היה „חשוב וטוב". רק דבר אחד תמוה: אם כל כך טוב, מדוע מדבר גורבצ'וב על הצורך ב„מהפכה", ולא בסתם מהפכה, אלא כזו העלולה „להימשך דורות"?

רק"ח שוב ניצבת לפני משימה קשה. המשימה היא כפולה: גם מעשה זיקית של שינוי צבע, כדי להסתגל לרוחות החדשות ממוסקבה, וגם להציג את המהפך המחוולל כקו ישר ורצוף. ככל שהדברים משתנים, כן הם נשארים אותו דבר. אבל רק בעיני רק"ח: „כל ההתחדשויות הם תוצר ישיר של ההתפתחויות עד כה" והן מוכיחות „את צדק המארקסיזם־לניניזם, ושאין שום סטייה מהאידיאולוגיה הקומוניסטית", כדבריו של דובר רק"ח.

אינה רוצה להתמודד

בכל זאת, נשאלת השאלה — אם אין כל סטייה, מתי צדק המארקסיזם־לניניזם בנוסח רק"ח: כאשר הצדיקה את הפלישה של בריה"מ לצ'כוסלובקיה, בעוון הרפורמות הכלכליות וההברתיות הדמוקרטיות של „האביב של פראג", או כאשר היא מברכת את בריה"מ, על שהיא עצמה מנסה להנהיג רפורמות דומות? או אולי מחר, כאשר הפלישה לצ'כוסלובקיה תוכר כמישגה אנטי־מארקסיסטי? כאשר סמכה ידיה על ההנחה, שהסכסוך באיזורנו מתחולל בין תנועת השחרור הערבית האנטי־אימפריאליסטית ובין ישראל הפרו־אימפריאליסטית; או כאשר היא מקבלת, (ולא בלי חריקת שיניים), את ההנחה החדשה, שזהו סכסוך בין עמים, שיש לפתור אותו בוועידה בינלאומית, בהשתתפות כל המעצמות המערביות, ובלבד שגם בריה"מ תשותף בה? כאשר חזרה אלף פעמים, (כפי שכתוב בעשרות מיסמכיה), על טענת התעמולה הסובייטית, כי חידוש יחסים עם בריה"מ יתכן רק לאחר פינוי כל השטחים שנכבשו ב־1967? או כאשר היא מסגלת את העמדה הסובייטית החדשה, שדי בהסכמת ישראל לוועידה בינלאומית, כדי שיבוא חידוש היחסים? כאשר מצרים היתה בעיניה מופת הארצות, ש„עלו על הדרך הלא־קפיטליסטית", או עכשיו, כאשר בלית־ברירה היא מוכרחה להרחיק עדות עד אנגולה ומוזמביק, כדי למצוא דוגמה ל„דרך לא קפיטליסטית" — או אולי מחר, כאשר „הדרך הלא־קפיטליסטית" תוכרז כשטות ורעות רוח?

אילו ביקשה רק"ח להתמודד עם עברה, היה עליה למתוח ביקורת על פעילותה מאז הפילוג ממק"י, (שבאחרונה היא שוב מנסה לגזול את שמה), שלקומתה היו מחוורים כל דברי הביקורת, הנשמעים עתה ברמה בבריה"מ. אך היא אינה רוצה להתמודד עם עברה, אין לה כל שאיפה לנתח באורח עצמאי את המציאות ולהתוות פתרונות משלה — כל שאיפתה היא להמשיך להיות מה שהייתה עד עכשיו: שופר של ההנהגה הסובייטית ומליץ יושר שלה. מאמרו של עוזי בורשטיין אינו אלא מאשר זאת.

אלא שבניגוד לעבר הקרוב, דומה, כי אפילו בתור שופר ומליץ יושר לא תצלח רק"ח בתנאים החדשים. באמונה, ההנהגה הסובייטית החדשה ראויה למשהו יותר מוצלח.

עברית או איוורית?

מאת אהרון אפרת

כגשם ברכה מורידים עלינו מנהיגי יהדות ארצות־הברית בשורות על שינויים לטובה שיתחוללו בקרוב בחיי היהודים בברית־המועצות. ההיתר ללמוד וללמד עברית מוסיף בין הבשורות הרבות, ורבים טוענים שדווקא כאן נמצאים המשמעות העמוקה ביותר והשינוי המכסימלי הגדול בתפיסה ההיסטורית של שאלת היהודים.

מספרים שחוגי לימוד העברית מורחים ומתרבים היום בברית־המועצות, ואפילו מהווים לא אחת מקור פרנסה ליודעי השפה ולמוריה. שיחות אחדות, שניהלתי לאחרונה בטלפון עם נאטאשה מאגאריק ממוסקבה, המלמדת עברית ומצפה לשחרור בעלה ממחנה עבודה (הוא נדון בשל בקשתו לעלות ארצה) — ריגשו אותי עד דמעות, כאשר שמעתי את צלילי השפה בפיה. יש תקווה — ועל מה אני נזעק?

הזעקה היא על השאלה האם ילמדו עברית או שוב יקומו לוחמי ה„איוורית" לקרוש מלחמה למען שימור סטיותיהם? האם ייכתב שמו של שלום עליכם או שמא יהיה זה שאלעם אליכעם? האם היה מגדלי מוכר ספרים או אולי היה זה מענדעלע מויכער ספאריים? האם יש לשון התנ"ך או יש טאנאך לאשן? האם אנו חיים בארץ־ישראל או שמא ייכתב שמה עריץ יסראעל ומערנאס ישראעל?

מאמר בנושא זה פרסמתי לפני חודשים אחדים, סמוך להופעת הגליון החגיגי של „סאוויטיש היימלאנד", שציין 25 שנים לייסודו ולקיומו. הירחון, הנערך על־ידי אהרון (ארן) ורגליס מאז ייסודו, אינו ירחון של יהדות ברית־המועצות. זהו ירחון ספרותי־אמנותי של „ארגון הסופרים הכלל־סובייטי" בשפת יידיש, והוא מודפס ומופץ ב־5000 טפסים.

בעת חגיגות היובל עוד לא ידע ורגליס מה עומד לבשר גורבאצ'וב. ועל כן יש מקום לציין כמה פנינים מדברי ברכתו, שהם בבחינת כתובת על הקיר.

כתב ארן ורגליס בקיץ 1986: „הבטלנים בחוץ לארץ, עוכרי הבטל (אויזוער באטעלידיקע), המגמגמים בנושא אידישקייט, הנאחזים בכוח בעבר, ימותו בקרוב ביחד עם גוויעתם הפיסית. השונא הציוני של היידיש העממית נעשה מיום ליום יותר ערום ויותר אכזרי לעשות את מלאכתם של הבאבע־יאכנעס, הנעזרים במוסרות הידועים ובהתירתם לפתרון סופי (ענדלייזונג — במקור — א.א.) של היצירה היידישאית".

כך ורגליס. אבל באותו גליון מופיע מאמר של אלכסנדרה אייכנוולד, בת 30, העובדת במכון למדעי המזרח. במאמר זה יש בוודאי עניין רב למי שתקווה בלבו לשמע הבשורה של ימינו. שם המאמר: „עיצובה של העברית בת זמננו כניסוי לשוני". בפסוק המסכם של המאמר רב החזות, המנתח את התהליכים ההיסטוריים שעברו על כל גווני העברית, נאמר: „לפיכך ניתן לסכם כי השורשים של ההתפתחות המוצלחת של העברית בת־זמננו ועיצובה כשפה עיקרית ומוכרת בדיבור ובכתב של יהודי ישראל, טמונים במפעל מחקרי, יחיד במינו בהשיגו בקנה־מידה כזה". המאמר משלים את ניתוחו במחמאה גלויה לאקדמיה ללשון העברית, „שפועלת בהצלחה עד היום כמוסד מרכזי לבנייתה ולתהליך ההתחדשות של השפה העברית לצרכי הוראה, מדיניות, תעשיה, מסחר ומינהל".

אכן, הבשורה על ההיתר ללמוד וללמד עברית יכולה ליפול על קרקע פורייה.

הפער הבולט בין השקפותיו של ורגליס, המייצג רשמית את המכשיר היחיד של התרבות היהודית — המערכת ובית־ההוצאה של „סאוועטיש היימלאנד" — לבין רוב המשתתפים בירחון, מוכיח שאין האיש יכול להמשיך עוד בקריירה של הדובר והמכתיב את התחדשות היצירה הספרותית בברית־המועצות. ועוד — צריכים להימצא הכוחות והיזמים שיחזירו ליידיש את יופיה ואת מקורותיה: החזרת הכתיב המקורי של החלק השורשי ביותר בשפה — אלפי מלים, שאין בלעדיהן טעם החיים ליידיש, השפה המוכרת בחיי היהודי.

ליז טיילור בחברות יוצרי הסרט „פלטון". „הדוד אוסקר" מביט מאחור בהבעה תמוהה על ההצגה המוכרת של עוצמות־זוהר־מחשופים־חיוכים [אי.פי]

הסרט הנוצץ ביותר

חלוקת פרסי האוסקר בהוליווד היא עדיין ה„שואו" האמריקני הגדול ביותר. יושבים מרותקים למקלטי הטלוויזיה כדי לראות מקסם־שווא של נצחונות ותבוסות

מאת עמירה הגני

מאז באנו לכאן, בראשית ינואר, חגגו האמריקנים שלושה אירועים לאומיים: ה„סופר־בול" (גמר אליפות הפוטבול), משחק „המזרח נגד המערב" (הנבחרות המקובצות על־פי מפתח גיאוגרפי של הנ.ב.א. — הליגה העלית בכדורסל), ויום מרטין לותר קינג. משלושת האירועים, לא קשה לנחש, היה האחרון הבלתי־מורגש ביותר. ולולא ניתן בו יום־חופש לתלמידי בתי־הספר ולעובדי המדינה — היה עובר ללא תהודה ציבורית כלשהי.

האירוע הלאומי הרביעי היה טקס חלוקת האוסקרים, הנערך זו הפעם ה־59 בהוליווד, כמקובל. בישרה לנו הטלוויזיה, בכל ערוציה החשובים, זה שבוע, על האירוע העומד להתרחש („לא להחמיץ!"), על השעה והמקום, וכמובן — על הערוץ שבו נוכל לחזות בו, איש־איש בטלוויזיותו ועל כורסתו. את הזכיון לשידור הישיר קיבלה רשת אי.בי.סי., ומימנו אותו הענקים: קוקה־קולה, ג'נרל אלקטריק, שברולט.

האירוע עצמו היה, כמובן, פסגתו של השבוע הזה בטלוויזיה. אבל הוא לא כיכב שם לבדו: קדמו לו כמה תוכניות „ריכוך" אחרות, שהציגו לפנינו בראיונות אישיים וחושפניים את המועמדים העיקריים לפרסים: השחקנים והשחקניות הבולטים של השנה.

גם העיתונות לא חדלה מלעסוק בנושא הזה, והעיתון היומי שאנו התומים עליו עסק יום־יום בניחושים: הייזכה הפעם, סוף־סוף, פול ניומן באוסקר שלו? היכה הפעם, שוב, זו השנה השלישית, במאי־הערב את כולנו בתדהמה? היבוא הפעם וודי אלן לטקס? וכיוצא בזה ניחושים ולבטים רבי־מתח. תמונותיהם של הכוכבים, בצבעים ובלעדיהם, בנעוריהם ובקשישותם, מילאו את השערים ואת העמודים הפנימיים, והמון כתבות־צבע פורסמו בזו אחר זו.

ברור, אפוא, שלא היתה לנו שום ברירה. השידור עמד להתחיל ב־9 בערב (6 אחה"צ, לפי שעון הוליבוד. השעון שכולנו כפופים לו), התארגנו לערב ארוך, מאחר שבניגוד למה שאנו רואים בישראל — טקס ערוך ומקוצר — הובטח לנו כאן שידור חי ומלא. לא הימרנו על הזוכים, כי את רוב הסרטים המתמודדים לא ראינו. אבל האווירה החגיגית שלטה בהחלט גם בנו.

לאחר מעשה, אני יכולה לומר ללא היסוס, כי בעיני היתה תוכניתה של ברברה וולטרס, ששודרה בערוץ אי.בי.סי. שעה לפני הטקס, מעניינת לאין־ערוך מן הטקס עצמו. המראיינת המפורסמת, בפנים חסרי־הבעה ובטון אירוני מאוד, בדרך כלל, ריאיינה שלוש כוכבות: אליזבט טיילור (יפה עד מאוד בשמלת פאר, ובעיניים ירוקות, בחיוכים אציליים, קול דקיק ואיפוק מרשים); בטי דייוויס (צנומה כמו שלד בשנתה ה־76, גם לא הרבה יותר יפה ממנו, עטויה יהלומים, מדברת בקול נמוך וברצינות רבה, רק לעתים מתגלה הסרקזם בחריץ המסמן חיוך בצד פיה), ודבורה וינגר („נשואה מאוד והרה מאוד"), כמו שתיארה אותה המראיינת, מדברת כמו כל אמריקנית צעירה שאתה פוגש ב„סופר", גם לא נראית שונה בהרבה, אבל עם הרבה אנרגיה כבושה המתפרצת לצאת כשהשאלה המופנה אליה נוגעת בה באמת).

וולטרס הכינה שעורי־בית: היא זכרה את סרטיהן הרבים של השחקניות, זכרה תמונות מסוימות מתוכם ואפילו ביטויים מסוימים, ציטטה להן דברים שאמרו מי יודע מתי והיכן, מנתה את שמות בעליהן (הרבים מאוד, במקרה של מיס טיילור), ידעה עליהן כל פרט ביוגרפי בעל משמעות, והובילה את הראיונות בבטחון, במודעות למה שהיא מבקשת לשמוע ולחשוף, ובלי שום צחקוקים וחנחונים — אלה המקובלים כל־כך על מרבית המראיינים, בשעה שהם יושבים פנים־אל־פנים עם פיגורות צבעוניות כאלה. היא הפיקה ממיס טיילור התרגשות אמיתית כשזו טענה ואמרה שחייתה עם מייק טוד 13 שנה, ומיד תיקנה ל־13 חודשים (וזה היה הרגע בו חייכה אליה המראיינת חיוך חם ופשוט, מלא הבנה); היא לא חששה לשאול את מיס דייוויס אם אכן פעם מישהו באמת (בתה של הכוכבת [illegible]) ניתקה כל קשר עימה לפני שנים; ואל דבורה וינגר דיברה בטון, שזו האחרונה [illegible] בפירוש „כמו שההורים שלי רבו אל בבית", רוצה לומר — כמו מבוגר־יהודי אל הטיפש־עשרה, אצלו בבית. אבל כשוולטרס שאלה אותה: „היית ילדה אמוציונלית, בילדותך?" — השיבה לה המרואיינת: „או, כן, מאוד" — והיו [illegible] של אמת בעיניה, שאחר־כך נחפזה למחות באצבע אחת, מהר, שלא להסגיר.

בתום השעה הזאת ידעתי יותר — [illegible] הרבה יותר — לא רק על חייהן, וכתותיהן, חוויותיהן ושאיפותיהן של שלוש השחקניות, אלא גם על מה שהשתנה במשך עשרות השנים האלה בהוליבוד העיר, בהוליבוד כתעשיה, בגישת החברה אל יצרני האשליה שלה ובייחסם של אלה אל עצמם ואל המשמעויות שהם מייצגים עבור הציבור. מה שהתרחש אחר־כך על המסך הקטן — המנחים המתחלפים, הבדיחות, מופעי הכפיים והגולומרות, השמלות המהודרות, המועמדים שזכו והמועמדים שנותרו נבוכה, דברי התודה הנשמעים יותר ויותר כפארודיה על עצמם, התפאורות הענקיות הנעות לצדדים, למעלה ולמטה — כל אלה הפכו עד מהרה לשעמום אחד גדול. והאיר לא הגיע גם הפעם לקצור את היבול של „אחיותיה" הניבו לה: ג'ניפר ג'ונס, כוכבת מפוקפקת, הופיעה לקבל את פרס האוסקר המוענק לוותיקי הוליבוד והיתה כבר קריקטורה של „ותיקה" כזאת. [illegible] וציוציה; טכניקות הצילום והווידיאו [illegible] צעד אחד קדימה ולעומת הטקס שעבר [illegible] ניומן זכה, סוף סוף, באוסקר המיוחל, [illegible] האומה, מחוף אל חוף, נשמה לרווחה.

בסך־הכל, הטקס הזה הרי הוא שילוב מס[illegible] של „שואו" וביזנס, שילוב שאינו ניתן [illegible] להפרדה בחברה האמריקנית. אי־אפשר [illegible] שידור כזה בלי „ספונסרים", ואי־אפשר להגיש פירסומות בלי לחפש, כל הזמן [illegible] הרף, אחר גימיקים חדשים. הגימיק [illegible] האוסקרים אלה הם הזוכים והמפסידים [illegible] הטלוויזיה מראה אותם ברגעי [illegible] והתבוסה, יש לך עם מי להזדהות [illegible] לרחם, והעיקר — בליבך הרי אתה יודע [illegible] הטקס ה־60 במספר בוא־יבוא. וגם [illegible] הפעם יש עוד תקווה. לא הכל אבוד. [illegible] מביט במנחים המתבדחים עם הקהל [illegible] מקומיות" ממש, ובקהל המגיב בהתאם [illegible] היה כל זה מתרחש ממש בתוך הסלון [illegible] שלו, וברור לך שכל זה הצגה, הצגה [illegible] היטב ומשוחקת היטב, וכל זה עטוף [illegible] בעטיפה הנוצצת ביותר שאפשר לדמיין [illegible] זה — כמו רוב הדברים כאן — מס[illegible] ישירות אליך: אל כיסך.

מחווה לבטי דייוויס הקשישה (צילום: אי.פי)

כמא טוב באמצע

מאת דורית גפן

ממשלה בין קווים אדומים

השימוש במונח „קווים אדומים" בא להדגיש את הגבול, שחריגה ממנו היא בלתי־אפשרית ותוביל ל„קאוס באלי". ידועים „קווים אדומים", ששורטטו בשעתו בהקשר של סוריה. אך גם בפוליטיקה הפנימית יש למונח הזה שימוש. ולאחרונה פגשנו בו שוב בישיבת שרי מפלגת העבודה, שהתכנסו לפני ישיבת הממשלה בראשית השבוע: הפעם הותוו „הקווים האדומים" לגבי המשך קיומה של הממשלה — בכל הנוגע לוויכוח הנוכחי על קידום תהליך השלום באמצעות ועידה בינלאומית, שהליכוד ושמיר בראשו מתנגדים לה מכל וכל.

בין המנגנלות השונות של הממשלה הזאת, אשר היתה בוודאי נכשלת במבחני קואורדינציה מסוימים, ואשר גם חבריה — לא רק אלה המתבוננים בה מבחוץ — קובלים על ליקויי תיפקודה ועל מערכת היחסים המעוררת בתוכה, הוכנסה עתה ממשלת האחדות לתוך מיטת סדום צרה וקשה של קווים אדומים, המקרבים עוד יותר את קיצה הבלתי נמנע.

קביעת קווים אדומים היא המינימום שבמינימום, שיכלו שרי העבודה לעשות לאחר שראש הממשלה יצחק שמיר מנה את כל מגרעותיה וחסרונותיה של הוועידה הבינלאומית, ועוד הוסיף לכך תוארי־גנאי להוגיה וממריציה, כשהאשמה בטירוף אינה הקשה ביותר. בנסיבות „נורמליות" התבטאות כזאת של ראש הממשלה כלפי ממלא מקומו, והאיש העומד בראש המפלגה השותפה בממשלה, היתה גורמת מייד למשבר ממשלתי חמור. שהרי גם לסגנון, כדברי פרס מעבר הלא רחוק, יש חשיבות, וקצת קשה להבין כיצד הוא ומפלגתו מוחלים בקלות כזאת על גנות, ועוברים לסדר־היום על ביזויו והשמדתו בפרהסיה. והרי אין מדובר עדיין במערכת בחירות, שבה כללי המשחק שונים, וולגאריים יותר. מדובר בשותפים לממשלה אחת, שותפים בין־זמניים. גם כאשר שמיר הסתפק באיחולי אי־הצלחה למסעו של פרס (בכל הקשור לנושא הועידה הבינלאומית) היה זה תקדים למערכת היחסים בתוך הממשלה, אך עדיין לא היתה זו האלוחות חסרת מעצורים. אפשר היה, אם רוצים, להתעלם מכך, או להשיב כפי שהשיב פרס — נלוול קריה. אך רק פתי יראה בכל אותן האשמות שהעלה שמיר נגד מעלי רעיון הוועידה הבינלאומית, דברים הדומים לאותם איחולים בלתי מוצלחים.

הטענה של כמה מראשי העבודה, שאין להיגרר לפרובוקציות של שמיר וחבריו, אינה תופשת במקרה הזה. זו אינה פרובוקציה, זוהי כמעט דה־לגיטימיזציה, ואם זה לא מחייב תגובה נמרצת ומסקנות, אזי נראה כי במפלגת העבודה סובלים מעיוורון צבעים, ואין רואים את הצבע האדום של כללי המשחק, שאותם שבר שמיר.

אכן נכון, כי מבחינה טקטית יש לפרס בעיה. אין בידיו הצעה מעשית לכינון ועידה בינלאומית, שאתה הוא יכול לבוא להכרעה ממשלתית ולהכרעה ציבורית. פרס מצוי איפוא בבעיה. שכן אין הוא יודע כמה זמן יידרש עד אשר הצעה מעין זו תתגבש, ואילו בינתיים שולים שמיר וחבריו, והימין כולו, להלך אימים על הציבור נגד הוועידה הבינלאומית, ולתלות על צווארו של פרס כל שיקוץ פוליטי שעולה ברעתם. הליכוד והימין ממלאים את חלל הזמן שבו חותר של גיבוש הסכמה בינלאומית למען ועידת שלום, ומנסים להרוויח לפחות את דעת הקהל בארץ — נגד הרעיון הזה.

ויקטור שם־טוב

גאולה כהן

חזית מול חזית

הצעתו של ח"כ ויקטור שם־טוב להקים חזית מרכז־שמאל, אשר תציג לציבור אלטרנטיבה של ממשלה שפויה לקראת הבחירות לכנסת הי"ב, אינה לגמרי מקורית. הקדימה אותו גאולה כהן, אשר הציעה הקמת חזית לאומית של הליכוד ו„התחיה".

בעוד החלוקה בין המפלגות החילוניות נראית ברורה למדי בין שתי חזיתות פוליטיות אלטרנטיביות אלו, לא ברור כיצד יתחלק הבלוק הדתי. האם ילך כגוש אחד עם אחת החזיתות, או שמא יתפצל? מאחר שהנושא המרכזי במערכת הבחירות הקרובה, אם אכן תוקדם ותתקיים עוד השנה, יהיה הנושא המדיני וסוגיית השלום, איך לדעת מה תעשה למשל המפד"ל אשר כבר שנים מדברת על אי־חלוקתה של ארץ־ישראל. מה גם, שלאחר שנתפלגה בשתי מערכות הבחירות הקודמות, שבו אליה חלק מהפורשים, שמחזקים דווקא את האגף הנצי בתוכה.

אשר לאגודת־ישראל וש"ס, הללו קשורות בהכרעות מגבוה, זו על פי מועצת גדולי התורה, וזו על פי מועצת חכמי התורה — שתי אינסטנציות הלכתיות, אשר קובעות את מהלכיהן של האגודה ושל ש"ס.

החזית שעליה מדבר ויקטור שם־טוב כוללת את מפלגת העבודה כציר המרכזי של החזית, כאשר לצדה מופיעות „שינוי" וגורמים ליברליים מתונים מכאן, ומפ"ם ור"צ משם. כאמור, בגלל אי־יכולתה של אף אחת משתי החזיתות להשיג תמיכה של 60 מנדטים, ייהנו המפלגות הדתיות מהפריבילגיה המוכרת של היותן לשון־מאזניים. סיבה נוספת לסטאטוס המועדף של הדתיים נובע מהרתיעה של חזית שבראשה עומדת מפלגת העבודה, לשבור את הטאבו על שיתוף פעולה קואליציוני עם מפלגות השמאל הקיצוני, רק"ח והתנועה המתקדמת לשלום.

צמד־חמד

צוות המו"מ של המפלגה הליברלית ליישום הסכם האיחוד עם „חרות" יהיה כנראה מורכב מהשרים מודעי ונסים. השניים ניהלו בשעתו את המו"מ שהביא בסופו של דבר להסכם לוי־נסים. במושב השני של ועידת „חרות", אשר אישר את ההסכם, נקבע כי השרים של שתי המפלגות יהוו את ועדת המו"מ. אך בעוד שב„חרות" לא עוררה ההחלטה כל בעיה מיוחדת, הרי השר מודעי התנגד לשיתופם של השרים פת ושריר. הטענה הפורמלית שלו היתה, כי ועידת הליברלים הסמיכה אותו לעמוד בראש צוות המו"מ ואף לקבוע את הרכבו. נראה כי בליברלים התעייפו מהמריבות. מה גם שרוצים לסיים כבר את פרשת האיחוד. מלבד זאת, גם שריר וגם פת סומכים על השר משה נסים, שהוא בעל נסיון. מה עוד, שהוא שייך למחנה שלהם ויראג, כך הם מקווים, לאינטרסים שלהם.

דם ואש ותמרות דמגוגיה

השר יוסף שפירא (מפד"ל) גילה לפני ימים אחדים איפוק יוצא דופן. הנה, מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס התארח לפני שבועות אחדים בלשכת המפד"ל, אשר שם בין היתר משפט שהקפיץ את אנשי ארץ־ישראל השלמה — לגבי השרים עמנואל ואריאל, והשר שפירא הגיב על כך די בשקט ודי בצנעה. איננו מקיים בו כמובן כי הדברים לא הרגיזו אותו, איך אפשר שלא, הרי הוא שייך לשנים שבנצנים במפד"ל, לצדם של הרב הזקן, חנן פורת ועוד קבוצה גדולה של שקטים.

נסתבר, כי השר שפירא רק המתין להזדמנות המתאימה להשמיע את דעתו האמיתית על דברי האפיקורסות של פרס, והנה אותה מיד לאחר הפיגוע הקטלני במכוניתם של בני משפחת מוזס מאלפי־מנשה. לפתע נזכר השר שפירא בכבודו האבוד של עמנואל ואריאל, שלא נשמר על־ידי פרס באותה פגישה עם לשכת המפד"ל. השר החשוב עשה כנראה חישוב. כי יהיה זה מחוכם לקשור בין המעשה החבלני הנפשע של טרוריסטים מזדמנים, לבין הדברים שהשמיע פרס בזמן אחר ובמקום אחר — ובהקשר אחר, ולכרוך אותם יחד. כדי שחלילה איש לא יחמיץ את קשר הרמים בין הפסוק של פרס לבין האסון באלפי־מנשה, אמר השר שפירא, כי בדברים אלה של שר החוץ יש משום הפקרת דמם של המתיישבים ביו"ש. אכן, דם ואש, ותמרות דמגוגיה נוסח השר שפירא. עם ידידים כאלה (של מפלגת העבודה) — מי צריך יריבים.

השר יוסף שפירא

מודעי מחזיר חוב

את הנקמה אוכלים מצלחת קרה — אומר פתגם ערבי. ספק אם צלחתו של השר יצחק מודעי התקררה דיה, אך הדבר אינו מפריע לו להתנפל מחדש, הפעם ללא מורא, על מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, ולהשחיז כנגדו את חידודי לשונו הבוטה. מודעי לא שוכח לפרס, כי העביר אותו פעמים מתפקידיו — הן כשר האוצר והן כשר המשפטים, והותיר אותו עם „צלחת" חמה, אך ריקה, כשר בלי תיק בממשלה.

לא היה חסר הרבה, שגם את המעט הזה ימנעו ממנו. אך יצחק שמיר עמד על כך שמודעי יהיה בממשלה בראשותו. שמיר, כך מסתבר, מגלה כלפי מודעי לויאליות מפליגה, יחסית כמובן לאפס הלויאליות שמגלים כלפיו למשל חבריו השרים במפלגה הליברלית. ה לולא לא היו מוכנים לנקוף אצבע עבורו כאשר נקלע בעבר לצרות. בגלל התבטאויותיו נגד פרס שהיה אז ראש הממשלה. אחד מידידיו ומקורביו לשעבר של מודעי, ח"כ פסח גרופר, אף טען באוזני חברי המועצה הליברלית, ובאוזני מודעי עצמו, כי הוא זה שהביא על עצמו את מעמדו הנוכחי. שמיר, מסיבות השמורות עמו, מוסיף להתעקש על החזרתו של מודעי למשרד המשפטים. יתכן כי הדבר נובע בין היתר מאי־שביעות רצונו של ראש הממשלה מתיפקודו של השר שריר במשרד רגיש זה. אך בעיקר הוא חושש מתיסכוליו של מודעי, אשר בתוספת הזמן הפנוי שיש לו היום כשר בלי תיק, עלולים להיות מירשם כמעט בטוח לצרות, ואלו אינן חסרות לראש הממשלה. גישושים קלים שנעשו לא מכבר להעביר את התיק לאיש „חרות" נתקלו בתגובות נזעמות, שכן בכך היה נגרע עוד תיק מהמפלגה הליברלית.

ההתקפות האחרונות של מודעי על שמעון פרס אינן רק תוצאה של חשבונות ישנים, שמבקש מודעי לעשות עם שר החוץ — בגלל מה שעולל לו. נראה כי הסיבה לעיתויין קשורה בהתנגדות של שרי מפלגת העבודה ופרס בראשם להחזיר את מודעי למשרד המשפטים. אפילו לא במחיר הסכמה של שמיר למועמד של פרס לשגריר ישראל בוושינגטון, מודעי הגיע כנראה למסקנה, כי „התנהגות טובה" לא מועילה במקרה שלו. ולכן מוטב לתקוף. אם זה לא יועיל, הרי זה לא יזיק. כך הוא לפחות לא יישאר חייב לפרס.

יצחק מודעי
צלחת קרה או חמה

אחרי החגים

מי שסבור, כי תנועת החרות הגיעה אל המנוחה והנחלה לאחר הסיום השקט של המושב השני של הוועידה — הוא ככל הנראה אופטימי ומלא תקוה.

כל הבעיות המחלוקות שהיו בוועידה נשארו בעינן, ובחלקן אף החריפו. שאלת חלוקת הייצוג במוסדות השונים, נותרה בלתי פתורה. ואף כי מנהיגות שמיר, ארנס ושרון טוענים כי הוועידה מורידה לפתוח את גורלו של מחנה אחר, זה של לוי, הרי אין החשובים שלהם משכלים על לוי ואנשיו. כך אני כל צפויים עוד דיבורים ומריבות לגבי הרכב המוסדות של התנועה והמוסדות, ובעיקר לגבי חלוקת האנשים השונים במפלגה.

קשה לראות כיצד יתגברו אותן מחלוקות ללא הסכמה מוקדמת בין המחנות, וכבר הושמעו איומים מפי מקורביו של לוי על הקמת אגפים מקבילים — אם [illegible] המוסדות [illegible] הראשון של [illegible] [illegible] שעוזב [illegible] [illegible] עד [illegible] פעילות תקינה של המפלגה.

השורה הקורא

רוב עם ישראל בני תערובת

התפטרותו של ח"כ פרץ, מי שהיה שר הפנים, היא רצויה ואל לתנועת העבודה לרוץ אחריו כדי שיחזור בו מהתפטרותו למען צרכים קואליציוניים.

ראשי אגודת ישראל והרב פרץ בתוכם כמובן מדברים על „שלח את עמי", אבל עושים הכל כדי למנוע עליה מאותן ארצות אשר חלק גדול מהיהודים בהן נשאים לשאינן יהודיות ושירצו לעלות לישראל. יושבים עימנו בארץ מאות זוגות מעורבים ואנחנו רוצים שיבואו עשרות אלפי זוגות כאלה. מה נעשה להם — האם נכפה עליהם את דיני ההלכה או שמא נדחה אותם מעל פנינו?

כתב חיים הזז, הסופר הדגול: „אינני יודע אם אמותיהם של הגרים מאז ומעולם התגיירו. דווקא אמותיהם של רבי עקיבא ורבי מאיר אבטליון וכל שאר גדולי האומה והורותיהם יצאו ממשפחות גרים והיו ברכה לישראל".

משה רבנו, כידוע, לקח אישה מדיינית, אשה כושית, דוד המלך לקח אף גשורית ושלמה לקח אישה מצרית ונשים מואביות עמוניות ארומיות צידוניות. ירובעל היתה פילגש כנענית בשכם. חירם חורש הנחושת של שלמה היה בן איש צורי. אחאב לקח אישה צידונית. רות היתה אישה מואבית.

כל סיפורי מקרא אלה על נישואי תערובת היו בתקופה קדומה מאוד, אבל אם אנחנו קוראים שלמעלה מ־60% של יהודים מארצות מערב אמריקה, צרפת ובוודאי ברוסיה נשואים נישואי תערובת. כאשר ירצו לעלות לישראל, האם נכפה עליהם את דין ההלכה, נדחה אותם מעל פנינו, או נקלוט אותם כפי שקלטנו עד כה — ללא פחד ומורא של קנוניות כפי שזה היה בתקופת המקרא?

ישראל קרגמן, תל־אביב

בג"צ עם כל דבר

באחרונה נטלו שופטי בית המשפט העליון לעצמם סמכויות נרחבות — מכירים בזכות כל עותר, מתערבים בכל עניין, אף הנתון להחלטות וסמכויות הכנסת, הממשלה והשרים. במצב כזה, אפשר לנעול על בריח כבר את כל המוסדות הנבחרים והסדירים של המדינה, כהתאם לחוקה. מצב זה מסוכן לחברה, לדמוקרטיה ולכל נוהל חברתי תקין.

יש לחוקק חוק, שהמוסמך היחיד לפרש את החוק הוא המחוקק עצמו, דהיינו הכנסת והממשלה. אחרת, נשקע תחת הבג"צ ללא יכולת קום. יש לקוות כי בג"צ לא יוציא צו להוריד הצעה זו מסדר יומה של הכנסת.

יעקב בין, ירושלים

אלימות בכתובת אחרת

בימים אלה התפרסמו בכלי התקשורת ממצאי מחקר, שנעשה ע"י „עם יפה — עם אחר", המציבים את בני־ברק כעיר הפחות אלימה בגודלה בישראל זו השנה השנייה.

שני הסברים לדבר: הראשון, האלימים של בני־ברק, כמו אלימי מאה שערים, אינם מפעילים את האלימות בשכונתם־שלהם — הם יוצאים לקולנוע „היכל" שבפתח־תקוה, כמו לכביש רמות, כדי להפעיל כוח אלימותם כלפי הציבור החופשי במקום מגוריו שלו. האלימות נזקפת לחובת העיר שהותקפה, ולא לחובת האנשים התוקפנים. הערך מקרי אלימות בבני־ברק הוא תעודת כבוד לאיפוקו של הציבור החופשי, שלא גמל לחרדים מידה כנגד מידה.

ההסבר השני הוא, שפשעים ואלימות במגזר החרדי — בבני־ברק היא כמובן ממכצדיהם העיקריים — אינם מגיעים ברובם לכלי התקשורת או למשטרת „הכופרים הציונים", ולכן אינם נכללים בסטטיסטיקה. רק אם ייפתחו, מעשה דמוקרטיה, בתי הדין החשאיים של העדה החרדית לפני הציבור הרחב באמצעות המדיה, רק אז יהיה תוקף למחקר.

ד"ר יעקב אביצור, באר שבע

הלו, ד'קלין?

מכת טעויות משתוללת בחיוגי הטלפונים בתל־אביב. אני מחייג לחבר ברמת־גן או בגבעתיים, ומקבל מישהו אחר. אני מחייג בשנית ובשלישית, ומקפיד לדייק מאוד, ולצערי אני מוסיף לא לקבל את מבוקשי — הטלפון פשוט לועג לי. יום יום מגיעות גם אלי שיחות בטעות. נראה כי מערכת קווי הטלפון משובשת וטעונה תיקון. על חברת „בזק" למצוא את מקור השיבוש ולתקן את הטעון תיקון ללא דיחוי, שהרי מנויי הטלפון משלמים עבור שירות חיוני זה כדי שהוא ישרתם, ללא טעויות מרגיזות ובלי תוספת תשלום עבור שיחות שלא התקיימו כלל.

יצחק שושני, תל־אביב

מיליונים בעולם המערבי נסחפים למשחק בבורסה

מיליונים מסתערים בימים אלה על הבורסות כדי לקנות מניות של חברות ממלכתיות, שהוצעו למכירה לציבור הרחב בכמה ממדינות המערב הגדולות. ממשלות שמרניות הגדירו את הצלחת ההקצאה לציבור כשחרו המפציע של עידן חדש — עידן הקאפיטליזם העממי.

האומנם? מה הניע את "האזרחי הפשוט" לתת אמון כה מוחלט בגאות הנוכחית הפוקדת את שוקי המניות, ולהמר בכל חסכונותיו על עתידה של חברת התעופה הבריטית הממלכתית, למשל, או על תוספו של בנק צרפתי זה או אחר, ואפילו על תשתיתה האיתנה של חברת טלפונים יפאנית?

מי הם המשקיעים הקטנים החדשים? האם זנחו הצרפתים את תאוות האגירה שלהם ושוב אין הם תוחבים את כספם לגרביים ומטמינים אותו מתחת למיטות? האין המערב־גרמנים, השמרניים והיציבים, מתחלחלים מן המחשבה שכספם יוחזק מחוץ לכספת הבנק?

דמוקרטיה של בעלי מניות

כתבי "רויטר", שתיחקרו סוכני בורסה ומומחים בלונדון, בפאריס, בטוקיו ובפרנקפורט, מנסים להשיב על השאלות האלה.

בבריטניה, שנפוליון כינה אותה "אומה של זבנים", מכרה ראש הממשלה מרגרט תאצ'ר כ־20 חברות ממלכתיות. תאצ'ר הטביעה מטבע לשוני חדש — "דמוקרטיה של בעלות על מניות". בכל ההנפקות הבריטיות היתה החתמת־יתר ניכרת. סקר שערכה ב־1986 החברה הבריטית ליחסי ציבור "דיו רוג'רסון" גילה, כי אחד מכל שישה בריטים — כ־17% — הוא בעל מניות, לעומת כ־5% ב־1983, השנה בה היתה ההנפקה הראשונה. עוד העלה הסקר, לפי מידגם של 1,000 איש, כי בעלי המניות הם כיום צעירים מבעבר וכי הם נחלקים במידה שווה יותר בין המעמדות החברתיים השונים.

לדברי איאן הארווד, מומחה של חברת "וורבורג'" לייעוץ בניירות־ערך, "המשיכה של מניות גדולה כיום בהרבה בקרב האוכלוסייה. כולם מדברים על מניות וניירות־ערך. גם סוכן העיתונות שלי מתעניין ומבקש שאלמד אותו פרק בתורת הבורסה.

"נוצר כאן תהליך של דומינו: ברגע שההנפקה הראשונה מוכתרת בהצלחה, מקבלת השנייה מישנה תנופה, וכך גם השלישית וכן הלאה. הפיתוי היה גדול, שכן הבחירה היתה קלה והמחירים לא היו גבוהים מדי", אומר הארווד.

זאת ועוד, רמת ההכנסה של המשפחה הממוצעת בבריטניה עלתה בשנים האחרונות ובידי האזרחים היה די כסף לשולחו על פני הבורסה, מה גם שהאזרח מן השורה כבר איננו בור בענייני מניות ודרכי רכישתן והבורסה כבר אינה מהלכת עליו אימים. אך הוא גם אינו נדרש להתמצא בנבכי השוק, שכן "כל מה שעליך לעשות הוא למלא טופס שהודפס בעיתונים ולקורא במודעות הפירסומת הרבות כיצד לעשות זאת", אומר הארווד.

רוי רותרפורד, מסוכנות הבורסה "ווד מקנזי", מסכים עימו. לדבריו, "אנשים, שבעבר נהגו להירתע משוק המניות, כמשהו זר ומוזר שמחוץ לעולמם המוכר, נמשכו אליו מכוח תכסיסי פיתוי שונים, כגון הטבות בחשבון הטלפון, שהציעה חברת "טלקום" הבריטית לכל קונה את מניותיה, או ההנחות בחשבון הגאז שהציעה חברת הגאז הבריטית לבעלי המניות החדשים שלה". ואכן, עלה בידי מרגרט תאצ'ר למכור בהצלחה הן את חברת הטלפונים הממלכתית והן את חברת הגאז הממשלתית.

בצרפת מתכוון ראש הממשלה הימני ז'אק שיראק לגייס מן הציבור 300 מיליארד פראנק (כ־51 מיליארד דולר) על־ידי מכירת 24 חברות ממלכתיות ענקיות. החתמת היתר למניות של יצרנית הזכוכית הממלכתית, "סאן גובן", עלתה פי 14 על ההיצע.

"הצרפתים גילו את תאוות הבצע", אומר אחד המומחים, אנדרה בארבו. לדעתו, חל שינוי יסודי ביחסם של הצרפתים למושג החיסכון. "הם החלו מגלים כי היוזמה הפרטית היא מקור של עושר לאומי. היתה זו הממשלה הסוציאליסטית הקודמת שחוללה תפנית זו בגישתם של הצרפתים, בהכירה בעובדה שהיוזמה מצמיחה עושר". לדבריו, צרפת היא מדינה שבה תופסת האידיאולוגיה מקום חשוב מאוד.

פרנסואה גריי־כושאם, סגן מנהל "קרדי ליונה", הבנק השני בגודלו בצרפת, שהלאמתו תבוטל בקרוב, הגדיר את ההנפקה לציבור של מניות "פאריבא", הבנק הגדול בצרפת, כ"הצלחה עצומה". כמו בבריטניה, גם בצרפת התפתה הציבור לנסות את מזלו בבורסה. מודעות הפירסומת של "פאריבא" כוונו בעיקר לצעירים בעלי מקצועות חופשיים, בעוד "סאן גובן" נושא את עיניו לבני 35 ומעלה. אחת הסיבות המניעות צרפתים רבים לרכוש לעצמם מניות היא העובדה שחשבונות החיסכון בבנקים נושאים ריבית של 4.5 אחוזים לכל היותר.

הקשישים נזהרים, הצעירים ממהרים

ההנפקה הגדולה של מניות בחברות ממלכתיות ביפאן היתה מכירת המניות של מפעל הטלקומוניקציה אן.טי.טי. בפברואר. הביקוש העצום הביא להחתמת־יתר של פי עשרה. עתה מקווה הממשלה להצליח לא פחות במכירת מניותיה של חברת התעופה הממלכתית.

ממשלת הקואליציה של הקאנצלר הלמוט קוהל בגרמניה המערבית התחייבה לבטל הלאמות, אך תגובה פושרת בלבד קידמה את התוכניות למכור לציבור 16 אחוז מן הבעלות על "פולקסוואגן" ו־25.6 אחוז ממניות חברת האנרגיה והכימיקלים "ובה".

"האזרח הקשיש נרתע מהשקיע במניות את החסכונות שצבר בעמל רב", אומר לוץ גבטר, סגן נשיא הסניף המרכזי בפרנקפורט של "דויטשה בנק". "אך המשקיע הצעיר, המוכן ליטול סיכונים בהשקעת כספו, שתכופות זכה בו בירושה, נוטה יותר להשקיע במניות." המשקיעים הקטנים בגרמניה, רובם יזמים פרטיים וצעירים בעלי מקצועות חופשיים, כגון עורכי־דין, רופאים ובנקאים.

רבים בגרמניה סבורים, כי לא בתבונה עושה הממשלה בפתותה בתעלולי פירסומת מיליוני משקיעים חדשים להמר בבורסה ללא קבלת ייעוץ מקצועי, אלא רק על סמך העובדה שבימים אלה נהנית הבורסה משגשוג — הרי הקערה עלולה להתהפך על פיה.

בצרפת אומנם הזהיר שר האוצר, אדואר באלאדור, את ציבור המשקיעים כי עיתות שפל שכיחות בבורסה לא פחות מעונות של שגשוג, אך מנהל בכיר בחברה צרפתית גדולה, אומר כי הוא מודאג. לדבריו, "רבים מן המשקיעים החדשים הללו אינם יודעים דבר וחצי דבר על האופן שבו פועלים השווקים לניירות־ערך. אין הם מבינים, כי הבורסה עלולה להיות מקום מסוכן מאוד". לדעתו, עדיין מוקדם לקבוע, אם למשקיעים החדשים בצרפת תהיה נטייה לממש את רווחים או שימשיכו לשחק בבורסה כמשקיעי־קבע.

מומחים ביפאן אומרים, כי היפאנים יתמכו כנראה במכירת חברות ממלכתיות לציבור, בהנחה כי הממשלה כבר תדאג למנוע כל אפשרות של ירידה ניכרת בערך המניות.

פיטר מולר־שיס, רויטר

סימני הגאות והסכנות הצפויות

לפני מספר ימים, משדווחו הנתונים האחרונים, הזדעק שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי לנוכח הגידול הרב בגרעון המסחרי, ב־73 אחוז לעומת הרבע הראשון של 1986. יעקבי ביקש דיון דחוף בממשלה. דבריו מצאו הד אצל כמה פרשנים, שגם הם הגביהו גבה וקראו ל"נקיטת צעדים מהירים". אך לא יעקבי ולא אותם פרשנים וכתבים קראו נכונה את מפת ההתרחשות הכלכלית. אילו היו עושים כן, היו מגיעים למסקנה שהבעיה איננה הגידול בגרעון המסחרי אלא מגמות אחרות העוברות על המשק בחודשים האחרונים.

המשק הישראלי עובר בחודשים האחרונים תהליך של הרחבה ניכרת בפעילות הכלכלית, הגובל בגאות של ממש. כל אינדיקציה כלכלית וכל נתון המתפרסם באחרונה מצביעים על המגמה הזאת זה כמה חודשים. יבוא תשומות לייצור וחומרי גלם עלה בכ־30־25 אחוז. חל גידול בתעסוקה ויש גידול בגביית מס ערך מוסף, המצביע על עלייה של 10 אחוזים בפעילות בחודשים האחרונים לעומת אשתקד. נגיד בנק ישראל מיכאל ברונו כבר אמר באחרונה, כי השנה צפויה רווחיות גדולה של הבנקים.

בבנק ישראל ובאוצר יש מי שמוכן להודות שהתחזית הקודמת, בדבר גידול של 3 אחוזים בתוצר המקומי הגולמי ב־1987, שהיתה נמוכה מדי ועתה, לדבריהם, יש לצפות לגידול של קרוב ל־5 אחוזים בתוצר.

הרחבת הייצור המקומי כבר הביאה ככל הנראה לשיפור בציפיות לטווח הארוך בסקטור העסקי. סימן לכך היא העלייה הגדולה במוצרי השקעה בשלושת החודשים האחרונים. על־פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, היבוא של מוצרי השקעה הסתכם ב־500 מיליון דולר. עלייה זו באה במקביל להנפקות של אגרות־חוב מצד פירמות המוכנות לגייס כספים בריבית לטווח ארוך של 8־7 אחוזים.

היבוא של תשומות וחומרי גלם, יחד עם היבוא של מוצרי השקעה, מהווים כ־90 אחוז מסך יבוא המוצרים לישראל.

העלייה ביבוא מוצרים אלה היא שעומדת בעצם מאחורי הגידול הרב ביבוא בחודשים האחרונים. הזינוק שחל באחרונה ביבוא מוצרי צריכה בני־קיימא, אין בו כשלעצמו להגדיל בהרבה את הפער בין יבוא ליצוא, שכן יבוא מוצרי הצריכה מהווה רק כ־12 אחוז מהסך־הכל.

יש להביא בחשבון גם את היחלשות הדולר כאשר מנתחים את הנתונים על גידול בגרעון המסחרי. חלק גדול מהיבוא ומהיצוא מתבצע במטבעות אירופיים. אך בשל העובדה שהיבוא עולה על היצוא היחלשות הדולר תביא בהכרח למעין אשליה אופטית של גידול בגרעון המבוטא במונחים דולריים. "במונחים ריאליים", הגידול בגרעון המסחרי מצומצם יותר, אם כי עדיין ניכר. עם זאת יש לזכור, שבתנאי המשק הישראלי, והתלות שלו בחומרי גלם מיובאים, הרחבה בפעילות הכלכלית תביא בהכרח לגידול ביבוא. הבעיה היא, האם ימצא מטבע חוץ כדי לתמוך בתהליך.

בהקשר זה יש לזכור, שבחודשים האחרונים הגיעו יתרות מטבע החוץ של ישראל לרמות־שיא — בסוף מארס הגיעו היתרות לכדי 4.1 מיליארד דולר ובו בזמן לא חל גידול בחודשים האחרונים ברמת חובות החוץ.

הצמיחה מפחידה אותם

פירוש הדבר, שאין לראות בגרעון המסחרי את האיום המשמעותי על המשק בחודשים הקרובים. מי שגורס כי יש "לנקוט צעדים" הוא לחשוב במונחים של משק הקופא על שמריו וכל עלייה בפעילות הכלכלית מפחידה אותו. אין זה אומר שבטווח הארוך אין איומים פוטנציאליים, או שלא יהיו בעיות כתוצאה מהתהליכים העוברים על המשק.

הבעיה הראשונה היא, שבעקבות המצב יחלו פירמות לפתח ציפיות אופטימיות למדי, וינצלו את הליברליזציה של שוק ההון כדי לקבל הלוואות ולקחת על עצמן התחייבויות על מנת לממן פרוייקטים הנראים להם עתה כרווחים. אם תימשך מגמת [illegible] פירמות יחולו לאבד את העכבות שנוצרו בשנים האחרונות [illegible] מוכנות ליטול סיכונים מופרזים. גם במשקים אחרים [illegible] התופעה. בתנאים של שוק הון "חופשי", יש נטייה [illegible] בחובות של פירמות. הסכנה היא ביצירת החובות לטווח קצר [illegible] גבוהה לאור האופטימיות של הפירמות הצוברות חובות, [illegible] להתמודד בתנאים אלה ולשלם את החובות שלהן מתוך [illegible] העתידיים.

הבעיה השנייה, הקשורה לראשונה, היא שבתנאים של [illegible] תתפתח מגמה של ספקולציה. פירמות ופרטיים ירכשו [illegible] פיננסיים לא בשל התשואה שלהם, אלא בשל העלייה הצפויה במחיריהם. התוצאה יכולה להיות, שחלק גדול מהכספים [illegible] הממשלה תעמיד לרשות הסקטור העסקי במסגרת הרפורמה — [illegible] מיליארד שקל בשנת הכספים הנוכחית — יזורמו לקניית ניירות ערך קיימים, ולא להשקעה ממשית בנכסים פיסיים ובציוד. [illegible] של דבר, גם תופעה זו תתרום לנטילת סיכונים, לעיתים לא מוצדקים. ולכשישתנה כיוון הרוח עשויה להיווצר מעין תגובת שרשרת, כאשר פירמות לא תוכלנה לעמוד בהתחייבויותיהן.

במשק די פרוייקטים שהם רווחיים מנקודת ראות המשק, אך אינם מושכים את תשומת הלב של משקיעים פרטיים. [illegible] הדוגמאות היא רשת הכבישים, ודוגמאות נוספות אינן חסרות.

למעשה, השקעה ממשלתית תהיה הערובה הטובה ביותר לכך שגאות שמתרחשת בחודשים האחרונים במשק לא יסתיים [illegible] של משברים ופשיטות־רגל. ממשלה המסרבת להתערב [illegible] והחורטת על דגלה את הליברליזם, יכולה למצוא את עצמה [illegible] של דבר נאלצת להתערב בסוף התהליך, כדי למנוע התמוטטות.

אילן אברהם

הממשלה הקטינה תקציבה לבריאות מ־43% ל־27% מההוצאה הלאומית

ההוצאה הלאומית לבריאות לנפש, במחירים קבועים, בשנת 1985/86 הצטמצמה ב־2%. מההוצאה הלאומית לבריאות היו 94% הוצאות שוטפות והיתרה השקעות בבניינים ובציוד. סך ההוצאה לבריאות היה בשנת 1985/86 כ־7.5% מהתוצר הלאומי הגולמי; ההוצאה השוטפת לבריאות היתה 9% מסך הצריכה הפרטית והציבורית האזרחית; ההשקעה בציוד ובבניינים לשימוש שירותי הבריאות היתה 2% מסך ההשקעה בנכסים קבועים במשק.

התחלקות ההוצאה לבריאות (הוצאה שוטפת והשקעות), לפי הסקטור המבצע וללא התחשבות במימון, מצביעה על המשך הירידה בשירותי הבריאות שניתנו במוסדות ממשלתיים (מ־29% בשנת 1979/80 ל־23% בשנת 1985/86). במקביל חלה עלייה בשירותים שניתנו במוסדות הבריאות של קופות החולים (מ־39% בשנת 1979/80 ל־44% בשנת 1985/86).

30% מההוצאה הלאומית לבריאות בשנת 1984/85 מומנו ישירות מתקציבי הממשלה (כולל — המוסדות הלאומיים) ועוד כאחוז אחד מומן מתקציבי הרשויות המקומיות.

20% מההוצאה הלאומית לבריאות מומנו ע"י מס מקביל הנגבה ע"י המוסד לביטוח לאומי ומועבר לקופות החולים השונים.

דמי חבר ששולמו ע"י המבוטחים לקופות החולים מימנו 11% מההוצאה הלאומית לבריאות; נוסף על כך מימנו משקי הבית את רכישותיהם הישירות מגופים עסקיים (17% מההוצאה לבריאות) וממוסדות ממשלתיים ואחרים (2% מההוצאה). יתרת ההוצאה הלאומית לבריאות מומנה ע"י תשלומים אחרים של משקי בית, תרומות מהארץ ומחו"ל, הלוואות והכנסות מרנט.

חלקה של ההוצאה הלאומית לבריאות שמומן ישירות מתקציבי הממשלה הלך וירד מדי שנה: מ־43% בשנת 1979/80 ל־[illegible] בשנת 1984/85 ול־27% בשנת 1985/86. התפתחות זו משקפת צמצום בהוצאה לשירותי בריאות שניתנו במוסדות ממשלתיים וכן בתמיכה בקופות החולים ובמוסדות בריאות אחרים כאחוז מההוצאה הלאומית לבריאות.

המימון באמצעות מס מקביל, שהיה [illegible] בשנת 1979/80, עלה ל־21%־20% בשנים 1980/81 עד 1984/85 ול־25% בשנת 1985/86.

דמי חבר לקופ"ח מימנו בתקופה זו כ־10% ל־12% מההוצאה הלאומית לבריאות.

תגובה קרירה במערב לעסקים משותפים עם בריה"מ

פקידים סובייטיים בכירים מסרו באחרונה, כי אנשי עסקים זרים מביעים עניין רב בפרוייקטים משותפים בבריה"מ, כי 30 חוזים מוקדמים עם חברות מערביות כבר נחתמו.

אולם לטענת מומחים מערביים לכלכלה במוסקווה, בעלי האינטרסים העסקיים הזרים מגלים זהירות. לדבריהם, לא נחתמו חוזים סופיים על הקמת פרוייקטים משותפים על אדמת בריה"מ.

לפני שנה הזמינה מוסקווה חברות במדינות סוציאליסטיות, מתפתחות וקפיטליסטיות לפתוח פרוייקטים משותפים, כחלק מתוכנית להרחיב את קשרי סחר החוץ של בריה"מ. באותו זמן ניתן לכמה משרדים ממשלתיים ועסקים סובייטיים היתר לעשות עסקות בשוק העולמי. בעבר טיפל המשרד לסחר־חוץ בכל ההיבטים של היבוא והיצוא.

בהסבירו את השינויים הללו במסיבת עיתונאים אמר סגן ראש הממשלה ולאדימיר קאמנצב, כי צעדים אלה זכו בתגובה מעורבת בעיתונות הזרה, אך לתגובה חמה מצד אנשי עסקים. לדבריו, התקבלו למעלה מ־200 הצעות קונקרטיות לביצוע פרוייקטים משותפים מחברות זרות, ש־121 מהם הוערכו כבעלי עניין הדדי. נחתמו 30 פרוטוקולים ו־12 פרוייקטים "למעשה כבר הושלמו". מדובר בפרוייקטים עם חברות פיניות, יפאניות, מערב־גרמניות ואמריקניות.

אולם לדברי דיפלומאטים מערביים המתמחים בענייני משק בבריה"מ, הפרוטוקולים הללו אינם מחייבים מבחינה משפטית ולא נחתמו סופית שום חוזים.

"בריה"מ משתדלת מאוד למכור את הרעיון בדבר פרוייקטים משותפים, שכן היא רוצה להשיג בזול טכנולוגיה חדשה, אך הייתי אומר שהתגובה במערב היתה עד כה קרירה", אמר אחד הדיפלומאטים. כתשובה לשאלה מדוע זה כך, אמר כי הכללים לניהול מפעלים משותפים עודם בלתי ברורים די הצורך ושום חברה מערבית אינה רוצה להיות הראשונה המקבלת על עצמה את הסיכון הכספי הגדול הזה.

קאמנצב, שלצידו ניצבו השר לסחר־חוץ בוריס אריסטוב, יו"ר הבנק לסחר־חוץ יורי איבאנוב ופקידים אחרים, חזר על התנאים לביצוע פרוייקטים משותפים, לרבות כלל היסוד שחלקו של הצד הסובייטי בכל מפעל חייב להיות לפחות 51 אחוזים.

לדבריו, קיבלו בעלי עסקים מסויימים את הרושם המוטעה כי שותפים זרים רשאים לקחת רווחים אך ורק מן המוצרים שמפעליהם מייצאים. "ברצוננו להדגיש, כי השותף הזר רשאי ליטול רווחים מכל המוצרים שהמפעל שלו מייצר, לפי חלקו בהון", אמר קאמנצב. הוא הוסיף, כי בריה"מ מעוניינת ב"קשרים יציבים ולטווח ארוך" עם חברות זרות והציע לחברות שיפעלו בבריה"מ הנחות במיסים.

על הרפורמה, המעניקה לאירגוני סחר סובייטיים שונים יותר אוטונומיה, אמר קאמנצב כי 21 משרדי ממשלה ו־75 [illegible] רשאים כיום לשאת ולתת למען עצמם [illegible] העולמי. הארגונים הנהנים מזכות זו [illegible] לדבריו, כ־25 אחוז מן הסחר הסובייטי [illegible] לרבות 40 אחוז בסחר במכונות וכלים.

המשרד לסחר־חוץ מוסיף לנהל את [illegible] העסקים למען המשרדים [illegible] הממשלתיים הנותרים, ולספקו על [illegible] במוצרים חיוניים כגון מזון.

הלן וומק, רויטר

■ בעיסקה של למעלה ממיליון [illegible] שנחתמה בימים אלה בין אלוף (מיל.) [illegible] נשיא חברת "אלסינט", לבין עוד [illegible] אופנהיימר, מנכ"ל חברת "אופנהיימר" [illegible] יצרנית השוקולד הירושלמית מבנה [illegible] חדש באיזור התעשייה עטרות שליד [illegible]

הרכישה נעשתה כדי לאפשר [illegible] התרחבותו של המפעל החדש, [illegible] הייצור הקיימים והוספת פסי ייצור [illegible] חדשים. התרחבותו של מפעל "אופנהיימר" [illegible] נחשבת כיוצאת דופן בקרב [illegible] הירושלמית, שכן אנשי תעשייה [illegible] בדאגה גוויעת התפתחותה של תעשי[illegible]

פרויקט הרכבת לאילת עשוי להגיע לממשלה

לאחר דחיות חוזרות ונשנות, תדון הממשלה בישיבתה הקרובה בהצעת ההחלטה שהגיש שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי, להמשיך את מסילת הרכבת מנחל צין לאילת ולהשלים בתקום את תכנון פיתוח נמל אילת, כדי לשלבו עם מסופי הרכבת.

המלצותיו של יעקבי מגובשות בעקבות בחינת כדאיות הפרוייקט על־ידי ועדה ציבורית בראשות רן חירם. על־פי תחזיות הוועדה, אם תופעל הרכבת היקף ההובלה ב־1995 יגיע ל־2.9־1.8 מיליון טון לשנה, לעומת היקף של עד 1.5 מיליון טון, ללא הארכת המסילה עד אילת. הוועדה גם הציעה שני פתרונות לשילוב בין הנמל לרכבת, והיא ממליצה לאמץ את הפיתרון של "נמל תעלה".

על־פי נתוני הוועדה, עשויות הוצאות ההובלה ברכבת להגיע ל־5.8 דולרים לטונה, לעומת דמי מעבר של 8 דולרים לטונה בתעלת סואץ. הוועדה גם ציינה, כי הסטת כמויות מסויימות של פחם מנמל אשדוד לאילת עשויה לחסוך כ־2 דולרים לטונה.

יעקבי טוען בהצעת ההחלטה שהגיש לממשלה, כי הוועדה הפחיתה מערכו של הפרוייקט בתחום הובלת הפחם. כדאיות הפריקה של הפחם באילת עשויה לגדול, כאשר מחירי ההובלה יתייקרו ויגדל הביקוש לשטחי רציף נוספים באשדוד. כן הוא מדגיש את הפוטנציאל לפיתוחו התעשייתי של איזור דרום הנגב והערבה, בעקבות הארכת המסילה.

ההשקעה בפרוייקט — 186 מיליון דולר לנמל הקיים, או 161 מיליון דולר לנמל תעלה (וההשקעה אינה כוללת ריבית בזמן ההקמה ואינה כוללת את עלויות הקרקע ואת הקמתה של שלוחת נוספים לרכבת).

א.נ.

מניות הבנקים

הממשלה היתה אחראית ושילמה את המחיר

באוקטובר 1983 לקחה על עצמה הממשלה התחייבות לפדות המניות הבנקאיות בשער השיא שהגיעו אליו, כעבור 5־4 שנים: ההתחייבות היתה צמודה לדולר בתוספת ריבית של כ־0.75% לשנה. שווי ההתחייבות הזאת הגיע ל־6.870 מיליוני דולרים.

באוקטובר 1987 יגיע לפרעון החלק הראשון במניות ההסדר, לאחר שכבר נפדו כ־670 מיליון דולר לקשישים ומספר בלתי ידוע של מניות נרכשו ע"י הממשלה בשוק הפתוח. ההסדר שנקבע ע"י הממשלה היה הסדר גרוע מאוד. הוא לא התחשב בתקופת החזקת המניות; לחלק ממחזיקי המניות איפשר ההסדר מימוש רווחים כתוצאה מהוויסות, לחלק אחר, שנכנסו סמוך להתמוטטות, [illegible] הפסדים גדולים. עם זאת, הסדר המניות, בצורה זו או אחרת, היה בלתי נמנע. הוא נועד להבטיח בראש ובראשונה את המשך קיומה של מערכת הבנקאות. מערכת הבנקאות עצמה הסתבכה. כאשר נתקפה הוויסות החלה לרכוש את מניותיה־שלה. בעת ההתמוטטות החזיקה מערכת הבנקאות כמיליארד דולר במניות שהנפיקה לשוק.

חיככו כפותיהם בהנאה

אין ספק שההשפעה החשובה ביותר של ההסדר היתה מניעת התמוטטות ופשיטות־רגל של עסקים ופרטים. עסקים רבים החזיקו את האמצעים השוטפים שלהם במניות בנקים, שהפכו להיות מעין כתובת צמוד. רוכשי דירות החזיקו בהן כספים שנועדו לרכישת דירות. חלק ממניות הבנקים הוחזקו כבטחונות לקבלת אשראי מהבנקים עצמם. אובדן שוויים של בטחונות אלה היה מחמיר עוד יותר את מצבם של הבנקים. אולם סכומים אלה לא כומתו מעולם, כך שקשה לדעת בדייקנות את השלכותיהם. בכל מקרה ברור, כי הסדר כלשהו היה עדיף מאשר הסכנה להתמוטטות חלקים גדולים במשק.

אחריות הממשלה למניות הבנקים מוסברת גם בשיקולים מוסריים ומוסדיים. למניות הבנקים זרמו כספים שהממשלה הדפיסה אותם, בצורה פראית. שר האוצר יגאל הורביץ ומנכ"ל משרדו, עו"ד יעקב נאמן, חיככו את כפותיהם בהנאה מהכספים שהוזרמו למשק לא הלכו לשוק הריאלי של סחורות ושירותים, אלא לשוק ההון. הזרמת הכספים לשוק הסחורות והשירותים היתה מתבטאת בהגברת האינפלציה או בהגדלת הגרעון במאזן התשלומים. מאחר שהממשלה לא הרוויחה דבר מהאינפלציה, ולא הצליחה להטיל "מס אינפלציה" על הציבור ע"י שחיקת נכסיה הכספיים, היתה ההזרמה באה לידי ביטוי מלא באוזילת דולרים. כלומר הממשלה, שהדפיסה שקלים, אך למעשה הדפיסה התחייבויות דולריות ובמקום לפרוע בהתחייבויות אלה מיד היא הצליחה לגלגלן בדרך עקומה לתקופה של 10־5 שנים. אולם מאחר שעל־פי חוקי הטבע אי־אפשר ליצור יש מאין, בסופו של דבר מישהו חייב לשלם את המחיר הריאלי. מחיר ריאלי זה הוטל על הממשלה שהדפיסה את הכספים שזרמו למניות הבנקאיות ושנפרעות על־ידה במחיר דולרי. לכן יש להוסיף את 6.6 מיליארד דולר, מחיר ההסדר של המניות הבנקאיות, לגרעונות, לבזבוזנות של ממשלות הליכוד, שפעלו ללא כל מגבלה תקציבית, ולאחר מכן הוסיפו לבזבוזנות שלהן גם את מלחמת לבנון, שעלתה כ־5 מיליארד דולר.

אצבע אלוהים

כלומר, מדובר בהסדר המניות הבנקאיות בשכר ועונש, או, כאמור לעיל, במימוש חוקים בטבע, ואולי הרב שפירא יראה בכך את היד האלוהית שהעגישה את הממשלה. מכל מקום, אין מנוס ואת ההסדר צריך לקיים.

אולם, מאחר שאת ההסדר צריך לקיים אין שום סיבה להעניק למחזיקי המניות יתרונות נוספים. לכן הצעת חיים רמון, להעניק זכויות הצבעה למניות הבנקאיות, היא לפחות מוקדמת. ניתן להעלות הצעה כזאת רק לאחר שהממשלה תפדה את המניות, ועל מנת למכור אותן חזרה לציבור היא תשפר את טיבן. ההצעה, במידה שהיא קיימת בצורה כוללנית, היא הצעה גרועה כשלעצמה, אך אין לדון בה כיום משום שאין בהצעה זו כוח משיכה מספיק שיניע את הציבור להחזיק במניה ולא לפדותה.

לממשלה שיחק עוד המזל בגלל ירידת ערך הדולר, במידה שתתמיד במדיניותה לא לבצע פיחותים נמהרים. בהרצאתו בסימפוזיון שהוקדש לנושא זה אמר ד"ר יצחק סוארי, כי שוויין הכלכלי של מניות הבנקים מושפע מתנודות במדד המחירים לצרכן, בעוד התחייבות הממשלה מתבססת על שער החליפין. לפיכך, פיגור של שער החליפין ביחס למדד המחירים יקטין את המחוייבות הריאליות של הממשלה. ביטוי־מה לאקט מחירים יחסי זה ניתן לראות בדו־חות הכספיים לשנת 1985. במשך 1985 פיגר הדולר אחר עליית המדד בכ־21% וכתוצאה מכך עלה סכום האקוויטי של הבנקים במונחי דולר בשיעור דומה. ובמידה שהאקוויטי מבטא את השווי הכלכלי של הנכס, הרי העלות הכוללת של ההסדר לממשלה ירדה. כלומר, עלות ההסדר לממשלה והמיצוי לציבור מותנה בעליית מדד המחירים לצרכן בהשוואה לדולר של ארה"ב.

כלומר, ירידת ערך הדולר שחקה את ערך ההתחייבות של הממשלה לציבור בשקלים, אולם שחיקה זו תלויה ביכולת של הממשלה להימנע מפיחותים נוספים בשלב ראשון עד אוקטובר השנה, ובשלב שני עד אוקטובר 1988.

בשלב השני, אם הממשלה תרצה להעביר את ההחזקה של המניות לציבור, השווי ייקבע לא רק על בסיס האקוויטי (גודל הנכסים) אלא גם על בסיס הרווחיות. כיום משקיעים הבנקים במיליארד דולר במניות של עצמם והם מחזיקים אותן על בסיס קבלת אשראי מחו"ל. במידה שהממשלה תפדה מניות אלו, יחסכו הבנקים כ־70 מיליון דולר ריבית, העלות של החזקת נכסים שלא מכניסים רווחים כלשהם, שזאת עלות מימון מלאי הנוסטרו.

מערכת הבנקאות עשויה לשפר את רווחיותה גם כתוצאה ממחיקת חובות אבודים שהחזיקו וצעדי ייעול וחיסכון. אם מערכת הבנקאות תגיע לרווחיות של כ־200 מיליון דולר לשנה בשנים הקרובות, שווי תיק מניות הבנקים הממשלתי עשוי להגיע לכ־4 מיליארד דולר (כ־90% מכלל מניות הבנקים שבהסדר), כך שעלות ההסדר תצטמצם ל־3 מיליארד דולר, במונחים דולריים שחוקים.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

השקל התחזק לעומת הסל

הודעת שר האוצר, שלא תהיה פגיעה בהתחייבות הממשלה בנוגע למניות הבנקים שבהסדר, לא מנעה זרימת ביצועים בהן, בסך 4.9 מיליון ש"ח, שנקלטו ע"י בנק ישראל. תשואותיהן של המניות נעות בין 17.21% (בל"ל) לבין 17.23% (דיסקונט א'). לעומתן בלטו הביקושים למניות החופשיות, ש־193 מהן עלו לעומת 81 שירדו ו־106 שנשארו בלי שינוי. ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב־0.8%, העלייה הגדולה ביותר — 2.26% — נרשמה במדד המניות והאופציות של חיפושי נפט. בשוק איגרות בלטו העליות ב־0.5% בצמודות למדד ועליות עד 2% בצמודות לדולר.

הציבור השקיע אתמול בקרנות הנאמנות 10.5 מיליון ש"ח.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.17%, ל־1.6805 ש"ח, ושער הדולר היציג ירד ב־0.05% ל־1.6011 ש"ח. דולר נוסעים היה 1.8958 ש"ח. הדולר השחור נע בין 1.676 ל־1.68 ש"ח.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.96% ל־2.36% והתשואות השנתיות בין 26.15 ל־32.50% תוך מחזור של 46.4 מיליון ש"ח. לעומתו הסתכם המחזור בשני שוקי הבורסה ב־34.5 מיליון ש"ח, מזה 22 מיליון ש"ח בשוק המניות ומזה כ־4.3 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר נרשמו רק ירידות שערים, שנעו במובילות בין 0.1% (אי.די.בי. רג') ל־1.3% (בל"ל).

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלו (ב־%): הספנות 0.1 — 4.7; הספנות 0.5 — 1.8; הבינלאומי — 8.7; פ־בי — 5.3. לעומתן ירדו: אוה"ה — 0.3; כללי מ"ר 1 — 1.0.

במניות החופשיות נרשמו עליות ב־10%: כנס, אורן 1, דרוקר 0.1, סחף 5, אורדן 5, כללי תעש' א', פרוטארום, דלק נפט 1. לעומתן ירדו ב־10%: פתוח־תעשייה, חקלאות מבכ' — "מוכרים בלבד פעם שנייה ברציפות".

בשוק איגרות החוב עלה המחזור ל־12.5 מיליון ש"ח, מזה כ־6.7 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד, 1.4 מיליון ש"ח בסוג "גליל 4.25%" ומיליון ש"ח ב"בריבית כפולה".

"נפטא" הודיעה לבורסה, שקיבלה מוועדת השרים לענייני מכירת חברות ממשלתיות אישור להגדלת ההון הרשום ולגיוס הון בהיקף של כ־7 מיליון דולר.

"פולגת תעשיות" דיווחה כי סיימה את שנת 1986 ברווח נקי מותאם של כ־7.6 מיליון ש"ח (5.1 מיליון דולר), לעומת 1.8 מיליון ש"ח (1.2 מיליון דולר) בשנת 1985. השיפור ברווח ב־1986 מבטא את הגידול בתפוקה, במכירות וביצוא, שהוא פרי ההשקעות שבוצעו בשנים האחרונות, וכן את התייעלות המפעלים והתאוששות הביקושים בשוק המקומי. דירקטוריון החברה החליט להמליץ לחלק מניות הטבה בשיעור של 200%.

בנק עצמאות הודיע על צירוף שלום זינגר כדירקטור נוסף בדירקטוריון הבנק. שלום זינגר הינו מנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון.

מירב בנק למשכנתאות החליט לצרף את שלום זינגר כדירקטור נוסף בדירקטוריון הבנק. שלום זינגר הינו מנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון.

"מפעלי מתכת קדמני" הודיעה, שקיבלה הזמנה מחברה קנדית לביצוע מתקנים המיועדים לחברת פחם, בהיקף של 2.5 מיליון ש"ח. אתמול לא נערך מסחר בני"ע החברה.

"נחלת חברה להשקעות" החליטה לצרף את פרופ' חיים בר־שחר כחבר במועצת המנהלים של החברה כנציג ציבור. הרווח המתואם שלה הסתכם ב־219 אלף ש"ח ב־1986, לעומת הפסד של 821 אלף ש"ח ב־1985.

אלחנן הורוביץ

טור החדשות

ד"ר סוארי:

אין יתרון בהענקת זכויות הצבעה למניות הבנקים

הערכתו של ח"כ חיים רמון, כי מתן זכויות הצבעה למניות הבנקאיות שבהסדר תחסוך לממשלה 700 מיליון עד מיליארד דולר, נראית מוגזמת — אומר ד"ר יצחק סוארי מהאוניברסיטה העברית. לדבריו, השווי הכלכלי של 5 מיליארד הדולר שיעמדו לפדיון בעוד כשנה וחצי הוא 1.5 מיליארד דולר, ולכן על־פי תחשיבי ח"כ רמון מדובר בפרמיה של כ־50 אחוז (700 מיליון דולר על 1.5 מיליארד דולר), וסכום זה נראה מוגזם.

ד"ר סוארי טוען, שקשה לכמת את הסכום שהממשלה יכולה לחסוך באמצעות מתן זכויות הצבעה למניות ההסדר. אולם הוא מרגיש, כי גם אם הממשלה תחסוך כמה מאות אלפי דולרים, אין בזה חשיבות גדולה, כיוון שיש לכך השלכות מרחיקות לכת על עתיד מערכת הבנקאות. "וזו הנקודה החשובה ביותר — איך תפעל מערכת הבנקאות בעתיד".

ד"ר סוארי תומך בשינויים לטווח ארוך, שלא ישנו את מחוייבותה של הממשלה לבעלי המניות, אבל יאפשרו לממשלה למכור את המניות בעתיד בסכום גבוה יותר מ־5 מיליארד דולר — הסכום שבו תצטרך לפדות אותן באוקטובר 88.

בינתיים הכחיש שר האוצר כוונה כלשהי לשנות את הסדר המניות, ואמר כי הממשלה תכבד את כל התחייבויותיה כלפי מחזיקי המניות.

אודי נחשון

התעשיינים דורשים למנוע פגיעה ביצוא לארה"ב

בעקבות איחוד שיטת הסיווג המכסי (הרמוניזציה) בארה"ב, בינואר 88, צפויות פגיעות נוספות ביצוא הישראלי לארה"ב — טוען גד פרופר, יו"ר הוועדה לסחר חוץ בהתאחדות התעשיינים. פרופר פנה למשרד התעשייה והמסחר כדי שידרוש לנהל מו"מ עם ארה"ב לתיקון הפגיעות ביצוא הישראלי.

כיום מופעלת בארה"ב שיטת סיווג מכסי המיוחדת רק למדינה זו, ובינואר 88 מתכוונים האמריקנים לאחד את שיטת הסיווג המכסי שלהם עם זו הנהוגה באירופה. איחוד השיטות ישנה את רמת המכסים, ואת השתייכותם של מוצרים לפלחי הפחתת המכסים, כפי שנקבע בהסכם לאזור סחר חופשי. לדברי פרופר, ישראל תיפגע מהשינויים, כיוון שתהיה העלאת מכסים במוצרים שישראל מייצאת לארה"ב והפחתת מכסים במוצרים שאינה מייצאת. "ישראל חייבת לפעול במהירות, כדי למנוע שחיקה של מערכת ההטבות במסגרת הסכם אזור הסחר החופשי", אומר פרופר.

בהתאחדות התעשיינים טוענים, כי הפגיעה העיקרית כתוצאה משינוי השיטה תהיה ביצוא מוצרי טקסטיל ומזון מעובד, שבהם זכתה ישראל בהנחות מכס. בהתאחדות התעשיינים הוקם צוות בשיתוף נציגי חברת העובדים, התע"ש ומכון היצוא, כדי לבחון את הנושא.

א.נ.

יעקבי ונסים חלוקים בהצעה לעידוד מפעלים עתירי־ידע

שר האוצר משה נסים מתנגד להצעת ההחלטה של שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי לעידוד מפעלים קטנים. אולם נסים הסכים, שתוך חודשיים יוגשו לוועדת השרים לכלכלה המלצות קבוצת עבודה בין־משרדית בעניין זה.

באוקטובר 86 הגיש צוות של משרד הכלכלה והתכנון תוכנית לעידוד חברות צעירות ומפעלים קטנים עתירי־ידע. לאחר שהמלצות הצוות הונחו פעמיים על שולחנה של ועדת השרים לכלכלה הגיש יעקבי ב־1 באפריל, הצעה להחלטה לממשלה שעיקרה אימוץ המלצות אנשי משרדו.

במרכז ההמלצות — תיקון סעיף 20 א' לפקודת מס הכנסה. על־פי הוראות הסעיף הזה, מותר למי שמשקיע ישירות בפרוייקט מחקר ופיתוח לנכות מהכנסתו את סכום השקעתו. עד כה השתמשו בסעיף זה רק חברות שהשקיעו בפרוייקטים של מו"פ, ומשקיעים פרטיים במעט שלא ניצלו סעיף זה. בגלל חסרונותיו של הסעיף הזה למשקיעים הקטנים הציע יעקבי לתקנו, ולהחילו גם על הוצאות לרכישת יחידות השתתפות בקרן בגין השקעות במימון שלב המעבר של מפעלים קטנים.

כתגובה להצעת ההחלטה של יעקבי השיב נסים, כי ביולי 86 מינה הממונה על הכנסות המדינה צוות לבחינת העידוד למחקר ופיתוח, ובעבור כחודש העביר לצוות הזה לבחינה גם את ההצעה שעליה מתבסס יעקבי. לדברי נסים, הצוות עדיין לא סיים את עבודתו ולטענתו, אם יקבל את הצעתו של יעקבי, יעמיד בכך את הצוות שמינה הממונה על הכנסות המדינה לפני עובדה מוגמרת.

עוד טוען שר האוצר, כי הצוות שמונה באוצר ובו חברים גם נציגי משרדי התמ"ס והכלכלה, צריך לשקול אם להקים קרן כפי שמציע יעקבי, כיוון שהצעתו של יעקבי דומה במהותה ל"חוק אלסינט", שהביא לעיוותים חמורים ולניצול לרעה.

כאמור, סוכם כי תוך חודשיים יוגשו המלצות מפורטות לעידוד ההשקעה במפעלים קטנים.

אודי נחשון

שיעורי ריבית מופחתים בבנק הפועלים

בהמשך להפחתת שיעורי הריבית הבסיסית ללקוחות עסקיים, הפחית בנק הפועלים את הריבית על הלוואות בריבית קבועה ללקוחות עסקיים, וכן את הריבית על משיכות־יתר ללקוחות פרטיים וללקוחות מקבלי משכורות.

שיעורי הריבית על הלוואות בריבית קבועה יהיה מעתה 3% לחודש וריבית נומינלית שנתית של 43.6%, במקום 3.25% לחודש עד כה (39% לשנה). הלוואות אלה הן לתקופה של חודש עד 6 חודשים בסכומים של 10 אלפים ש"ח ועד סכומים של מאות אלפי ש"ח להלוואה.

הריבית על משיכות־יתר של עד 500 ש"ח למקבלי משכורות עומדת לאחר הפחתת הריבית על 37.2% לשנה, במקום ריבית של 40% לשנה שהיתה נהוגה עד כה. נראה ששיעורי ריבית אלה נמוכים בהשוואה למקובל בבנקים אחרים.

הריבית על משיכות־יתר בחשבונות "סופר עו"ש" שמפעיל הבנק ללקוחות פרטיים עומדת, לאחר הפחתת הריבית, על השיעורים הבאים:

— על משיכות־יתר בסכום של עד 3,000 ש"ח חלה ריבית של החל מ־38% לשנה, במקום ריבית של החל מ־43% לשנה עד כה.

— על משיכות־יתר בסכום של עד 3,000 ש"ח הונהגה ריבית של החל מ־46%, החל מהש"ח הראשון, במקום ריבית של החל מ־49% לשנה.

— על משיכות־יתר של 3,000 ש"ח ומעלה (עד 150 אלף ש"ח) חלה ריבית של החל מ־52%, החל מהש"ח הראשון, במקום ריבית של החל מ־55% לשנה, שהיתה נהוגה עד כה.

■ **מפעלי ים המלח סיימו את השנה בשיא ייצור של 2,128,000 טון אשלג — עלייה של כ־7% לעומת אשתקד. בכך הגיעו המפעלים אל מעבר לרמת הייצור המקסימלית המתוכננת במתקנים הקיימים. העלייה בייצור נבעה בעיקר מניצול מקסימלי של התשתית הקיימת. למרות המצב הקשה בשוק הדשנים העולמי ובכלל זה בשוק האשלג, נערכים במפעלי ים המלח להגדלת הייצור ב־10%, לכדי 2,300,000 טון לשנה. תוספת זו תתאפשר עם הקמתן של בריכות אידוי נוספות, הגדלת כושר האידוי בבריכות הקיימות ותוספת מתקני ייצור.**

העורך הכלכלי: צבי טימור

בעריכת עלינא תורי

מהפיכה קטנה מאוד

„רקוויאם למהפיכה קטנה" — הזדמנות שבוזבזה

מאת גיורא מנור

„רקוויאם למהפיכה קטנה" מאת ובבימויו של יצחק לאור; תפאורה: מיכאל חריץ; תלבושות: איה לוין; תאורה: רפי צורף; בביצוע תיאטרון הקיבוץ.

ברנרד שאו אמר את זה במשפט אחד: מי שבגיל עשרים אינו סוציאליסט, הוא נבל. מי שבגיל 40 עדיין סוציאליסט — טיפש. זה, בעצם, הנושא המרכזי (האוטוביוגראפי) של המחזה של לאור, שהיה פעם שותף לכל ההתארגנויות ה„שמאליות" למיניהן. תרואה עכשיו את הנעורים שלו כמין כישלון, ראוי בהחלט לטיפול אמנותי. מכל מקום, הגיבור הראשי שלו, מיכאל, דמות שגילם בהצגה גדעון שיריון כמיטב יכולתו ולא מבוטלת כלל, אך מבלי להפיח רוח חיים באניגמה אנושית זו, שב ארצה ומנסה למצוא שלית את שרידי חייו האישיים — גרושתו/אהובתו — והציבוריים, ללא הצלחה ניכרת.

למיכאל מצפה הזמנה לבית־המשפט, בשל השתתפותו במהפיכה בלתי־חוקית. ונדמה לו, שהנה זו ההזדמנות שלו לשוב אל הזירה הפוליטית. למעשה הוא מבקש להיות מה שכינה לנין „מהפכן מקצועני". זאת אומרת מישהו, שכל חייו מוקדשים למאבק המהפכני. אבל הוא, בניגוד גמור להגדרה הקלאסית המרקסיסטית, רומנטיקן ללא תקנה. כשהוא נפגש לבסוף עם האשה, שהיא, אולי, אם הילד שלו, שהיא באמת מאותן פעולות נצחיות של המהפיכה. („תפקידי בהיסטוריה הוא להגיש תה לנואמים" — היא מגדירה את עצמה בעצבות). גם הוא בודאי רואה, שאין זו אלא קאריקאטורה מעוררת חמלה.

בינתיים מצליח עורך־דין ב„ינג'י המצליחן (יצחק גליקליך, בתפקיד המשוחק בחן רב) להוציא את מיכאל ממשפטו זכאי, על־ידי טריק פשוט. הוא מוכיח, שהנאשם כלל לא השתתף באותה הפגנה, בה רואה מיכאל את חייו... מחיר תהילתו האישית הוא ההתכחשות לדברים החשובים מכל.

כל זה עשוי היה להיות חומר מצויין למחזה, נושא ישראלי מאוד ונוגע לאנשים רבים. אלא שהמחזאי בחר בצורה מתעטבכת של הגשה, והוא עצמו כבמאי מנע מהשחקנים — ומאיתנו, הצופים, כל אפשרות להשתתף בנעשה, ואפילו לעיתים להבין מה, בעצם, מתרחש.

מיכאל אמור לשמש נושא לסרט דוקומנטארי, שמכין עיתונאי, ועל כן חלק הסצינות אינן, כביכול, מציאותיות, אלא חלק מהתסריט. את העיתונאי מגלמת חנה דרור, לבושה בשמלה צבעונית, צהובה וירוקה, כחוקי, ועל מנת להוסיף בלבול, פונים אליה הכל, ואף היא עצמה עונה במין זכר. למה? כובע.

המבאי ניסה להבדיל בין המציאות והתסריט גם על־ידי שימוש במשחק מוגזם, למשל איציק חדר. כידיד של מיכאל, נקלע למצב בלתי אפשרי, המכתיב לו משחק גרוטסקי, מוגזם, מרגיז. לו ניתן לו או לתעשיין העשיר, מין „סלון קומוניסט" (דורון גולן) לגלם דמויות של ממש, אולי היה נוצר קשר אמוציונאלי בינם לבין הצופה. גם דמות האב (שמואל טוביה) והידידות הנפקנית של מיכאל, מיכל, (עתליה קפלן), למרות שיש להם רגעים משכנעים, נאלצים לשחק קאריקטורות, ללא מעבר הגיוני בין מציאות לדמיון.

כשהבמאי כבר לא יודע מה לעשות, הוא פונה לאלימות. תגובה ילדותית למדי. וכך נותר לתאורה התפקיד להבדיל בין המציאות הריאלית לתסריט, תפקיד שאין היא מסוגלת למלא ללא בימוי נכון ודראמאטורגיה ברורה. פה ושם יש רגעים יפים, כגון שיחתו של מיכאל עם גיסו, איש השב"כ, או המסיבה העצובה אחרי הזיכוי בבית־המשפט, והכל מסתיים בצורה מורת, שעה שאיזה אינסטלאטור טועה, שהוא מכיר את מיכאל מעברו, ופתאום חושך, ויש תחושה, שה„סרט נקרע".

אין ספק, שהנושא מעניין, שיצחק לאור מכיר היטב את הסיטואציות, שמסקרן מה חש באמת הגיבור הראשי שלו. אלא שהכל לא נתגבש לכדי הצגה של ממש. רעיונות בודדים, אמצעי בימוי מטושטשים וקטעי מציאות מפוזרים על הבימה, בפלונטער, שאינו מעורר אלא עצבות על הזדמנות שבוזבזה.

תיאטרון

אמא אורגת הורגת

„אדי ופוס" בצוותא ת"א במסגרת מת"נ

מאת ציפי שוחט

„אני הבן שלך, נחום, אמאמא את עדיין זוכרת אותי? הבן, הבן, אמא, אמאא, את הינקת אותי, את סרקת אותי, את הבאת אותי, את..." האם לא מזהה לרגע את בנה — שולחת אות לשוורצמנים־השכנים ממול. הילד מתעקש: „מאמי! אני בסך הכל הילד הפרטי שלך, נחום בן השמונה, ילד רגיש ומרגיש, מה לא הרגשת?!

בהמשך נחשפים יחסי אהבה, שנאה ותלות־הדדית בין האם לבן. כל אחד מהם מגלם כוח, המתפרץ באופן דואלי בכיוונים שונים וסותרים. האם, כמו הבן, גם תומכת וגם נתמכת, גם מושפלת וגם משפילה, גם אוהבת וגם דוחה. „אדי — ופוס" — הצגה על יחסים מעוותים בתוך המשפחה, המועלית בימים אלה על בימת צוותא ת"א, בתמיכת המרכז לתיאטרון ניסויי.

האם היא האמא הניצחית, שצועקת, צוחקת, כועסת, בוכה — ומאחדת בתוכה תכונות של הרבה אמהות. היא יושבת בפתיחת ההצגה לבושה בשחור, שרה את „מרגריטה ליד הפלך" של גיתה, ותוך כדי כך היא אורגת רשת, שבעזרתה תהרוג לבסוף את אהובה. הבן (גיל אלון) הוא הילד של אמא — זה שחוזר תמיד אל חיקה — גם כשהוא בן שמונה וגם כשהוא בן שמונים. זה הילד שזקוק לאמא לא פחות משהיא זקוקה לו. השם „אדי — ופוס" נותן יותר מרמז על היחסים האדיפליים בין השניים.

הורים־בנים

התיאטרון, אותו להתמודד עם הנושא הזה, ולאחרונה מציף אותנו גל של הצגות, שהציר המרכזי שלהן הוא יחסי הורים־בנים. „רכוש נטוש" (העולה על אותה במה של „אדי ופוס"), „אהבה מאוחרת" בקאמרי ו„ברוך לברורווי" ב„הבימה". אין שום חידוש בנושא ובמסרים, אם כי הוא מהווה חומר דרמאטי מגרה להרבה יוצרים, הנותנים, כל אחד בדרכו, ביטוי תיאטרלי שונה. אם „רכוש נטוש" של שולמית לפיד, בבימויו של אהרון אלמוג, ניצב מצד אחר של המיתרס. בתיאטרון ריאליסטי, המביא „פיסת חיים" על הבמה, או „ברוך לברורווי" הנותן ביטוי סכריני ומלוקק לאותה תימה, הרי ש„אדי ופוס" נמצאים מהעבר האחר, בתיאטרון סימבולי, המתרחק מריאליזם ונותן ביטוי מאוד ויזואלי למצבים ורגשות. זהו תיאטרון העובר מהר גישה על מינימליזם, המתבטא בתפאורות, אביזרים ותלבושות ומאידך גישה עושר ביטוי, המתפרש על משחק רב עוצמה (של עדי עציון בתפקיד האם וגיל אלון הבן), שירה, מוסיקה ותנועה.

הבמה מעוצבת בצבעי שחור ואדום — כך גם התלבושות והאביזרים — כסמל למוות ודם. על הבמה גל טויה, שולחן איפור, ארון מתים, שולחן אוכל (עיצוב של התפאורן אריה ברקוביץ ומעצבת התלבושות בלה ארגאוטי) — אלמנטים סימבוליים הצבועים גם כן בשחור ואדום, ונותנים ביטוי אקספרסיבי לסיטואציות הבימתיות.

ההצגה היא קולאז' של קטעים ספרותיים שונים מיצירות גיתה, ד.מ. תומס, גינתר גראס, אלתרמן, יהודה עמיחי וצילה דאפקין, שהיא ניצולת שואה — קטעים שנתחברו לכלל מחזה שלם על־ידי יוני להב, שהמחיז את קיטעי המשורה. החומר נאסף על־ידי עדי עציון לערב יחיד שלה, ואחר־כך עבר גלגולים שונים עד שהגיע לצורתו הסופית בהצגה „אדי ופוס".

המוסיקה, שהיא שחקן בפני עצמו בהצגה, משלבת בתוכה מוסיקה מודרנית וקלאסית. הערוב של יוצרים מקומיים כמו דוד אור (שהיה אחראי גם לעריכה המוסיקלית), אלונה דניאל, משה זורמן, שרש רייזמן ועדי עציון עם מוסיקה מאת מוצרט יוצרת שילוב מרתק.

בארון המתים

יש גם חוט עלילתי: אם בורדה, ש„הורגת את הזמן" בטויית רשת, אב שהסתלק מהעולם על־ידי רצח (כנראה) והאשמות הדדיות של האם ובנה לגבי היעלמו של האב. הבן נעלם ומופיע — ובכל פעם הוא בגיל אחר. פעם הוא ילד בן שמונה, אחר־כך נער מרוע בן שבע־עשרה המטייל בעולם, מאוחר יותר הוא איש עסקים בן שלושים ולבסוף הוא איש זקן וחולה שבע־מלחמות ועייף (עיצוב מרשים של חייל עם כובע פלדה, שמיכה ומקל — כשלכל פרט משמעות סימלית). האב (בתפקיד אורח: לורן) „מתהפך" בארון המתים ואינו נראה על הבמה במשך רוב ההצגה — רק לבסוף הוא מקבל חיים לרגע — יוצא מהארון ומנסה להרוג את מי שהרגה אותו. הוא כמעט מצליח אבל היא — האשה הגדולה, השטנית, חורשת המזימות מכניעה אותו בנשיקת מוות, ומצרפת אל עולם המתים גם את בנה. בעולם הזה, שבו מתרחש המחזה, יש גם עונש לחטא. האם אוספת את עצמה על שברי זכרונותיה ותככיה, ומצטרפת אל אהוביה השנואים המצפים לה בארון המתים.

ההצגה כולה היא פרי יוזמתה של עדי עציון, היא גם שותפה להלחנה של חלק מהשירים. תחילה היא עבדה על הטקסטים עם גיל אלון, וכשהעסק התחיל לגדול היא פנתה אל יגאל עזרתי, הבמאי, ויוני להב המחזאי. על הבמה היא מבטאת שפע של אנרגיה וזורמת רבת עוצמה. המפגש בינה לבין יגאל עזרתי הניב לפני שנה את „שמרפחת" — הצגה שזיכתה אותה בפרס השחקנית הטובה, בפסטיבל עכו. נראה שהשניים עובדים „בראש טוב" ביחד. „אל יגאל הגעתי דרך עדנה שביט", אומרת עדי עציון, „היא אמרה לי: אני נותנת לך מישהו שחורו לך חייך".

קרב בין קרובים

איך היית מגדירה את נושא ההצגה?

עדי עציון: „זהו קרב בין קרובים, במערכת המשפחתית האוהבת בין יחסים לא מתוחים. אנחנו רק מגדילים את זה על מאחר שהחיים נגמרים במוות הם נותנים מעצמם את העשק נגד החיים. משתמשים בו, מפחדים ממנו, נוהרים ממנו.

המחזה מתרחש בשום מקום ובכל מקום אולי בתת־מודע, אולי בדימיון ויתכן שבארץ לא נודעת. „זהו מקום ללא זמן היקום הרגילים" אומרת עדי עציון. „זמן שהזמן עמד שם מלכת. הרשת היא הזמן, זו הרשת מתחברת האם לארון — זו הרשת של העכבישה, שאסרה אותם בתוכה."

את הרשת ארגה במציאות מעצבת התלבושות בלה ארגאוטי. חוט אחר חוט. עבודה שנמשכה לסיומה צמוד להצגה הראשונה. „היא מופיעה, למעשה, ברוב התלבושות והאביזרים", אומרת בלה. „הרשת מסמלת בצורות ואופנים שונים: שמלת האם עשויה מבד רשת, בפלך הטווייה יש חוטים שיוצרים לרשת, תרמיל הגב של בן מתחבר במיתרים אל חלאה. זהו מוטיב שחוזר על עצמו לאורך ההצגה כולה".

בהצגה „שמרפחת" גם מדובר על יחסי אם־בן. האם זה הנושא הקרוב לליבך?

עדי עציון: „זה הנושא שלי. אהבת חיים ומוות, והמתח האדיפלי שעובר בחיינו — הוא המקשר אותנו לבמה, למוות ולאמנות."

עדי עציון וגיל אלון — אם־אשה גדולה חורשת מזימות

אינסטלטור, משורר ואחד מדוכא...

מאת עופר ניר

כמה שירים חדשים, על גבי תקליטי־שרדים חדשים, הגיעו לאחרונה למערכת. חלקם כבר מתנגנים ברדיו, אחרים יתנגנו, אפילו הרבה.

ראשון ראשון חביב מאוד, דני סנדרסון, תקליט חדש בדרך וסנגלית עליזה ראשונה מתוכו, „מלצרית מהירה". סנדרסון, כרגיל, ניגן גיטרות והפיק, יחד עם יואב גרא. הג'ינג'י מנגן גם קלידים ואת קולות הרקע תורמים דינה גולן, אסתר יוסף, שבחיה בת־ישראל וצפורה בת יהודה. „לונה לונה מלצרית מהירה/מה קורה בראש שלך אנ'לא יודע" שר סנדרסון, להיט על בטוח.

אריק סיני מתכונן להוציא תקליט חדש, בהפקתו של מתי כספי, שיתוף־הפעולה ביניהם כבר הביא לסיני כמה הצלחות גדולות. את רוב השירים בתקליט חדש כתב יצחק קלפטר. „המשורר", כבר מושמע ברדיו, מקדים את התקליט עצמו, מבטיחים שירים נוספים של מאיר בנאי, אפרים שמיר, אמיר מנור, דני רובס וצירוף מעניין: קורין אלאל שהלחינה שיר של דוד פוגל.

בקרוב ייצא אל מסכי הקולנוע בארץ סרט חדש, קומדיה בכיכובו של טוביה צפיר, „האינסטלטור", על שרברב שאיכשהו מגיע למשרת שר האוצר של מדינת ישראל. שיר ראשון מתוך הפסקול „חי מבחוץ", כבר מגיע לרדיו. מיקי גבריאלוב שר את מילותיו של יורם טהרלב. גבריאלוב גם כתב את הלחן ומלווה בקולה. מזי כהן. „בגדו בהורים ונשארנו בלי ביצים", טוען טהרלב, והוא אומר. הוא בטח יודע.

אחרון חביב ועדיין גבריאלוב, הפעם כמפיק שיר של זמר בשם צמיקה שחותה, צוות נגנים מצויין (עדי רנרט ואחרים), זיממרים, יגאל ישראלי וגבריאלוב, מלווים מלים ולחן של חומר. „אני סתם בחוצות הכרך/חם לי בבית. אין ליאה במטבח/אין טלוויזיה יש צימוקים על המגבים" חביבי, אתה לא ...

צלילים ותופעות

„מוסיקה" — ירחון חדש על צלילים ואנשים

מאת גיורא מנור

ממש מפליא, שבארץ צורכת ויוצרת אמנות בממד ישראל, למעשה אין כמעט כתבי־עת, המוקדשים לאמנות. בתחום התיאטרון יש רבעון מלומד אחד, וזהו ל.בצלי. ועוד פרסום אקדמי (באנגלית) דווקא, „אספי שמה, של אוניברסיטת תל־אביב) ובמחול רק השנתון, שיוצא לאור מאז 1975.

לתיאטרון הולכים אצלנו פי שלושה בשנה, מאשר לכדורגל, ועוד יותר לקונצרטים למיניהם. לאלפי אנשים מינוי לפילהרמונית, ומקהלות ולהקות מזמרות ומנגנות תמצא בכל יישוב כמעט. ובכל זאת, רק עכשיו יצא לאור ירחון, המוקדש למוסיקה ולעושיה.

„מוסיקה" הוא כתב־עת, הקורא לעצמו „מגאזין" דווקא, המחזיק 62 עמודים, והוא עשיר בתצלומי־צבע ומודפס על נייר טוב. (מחירו 7.50 שקל). עורכיו הם: זיסי סתוי והנוה רגן (הראשון עורך המדור לספרות והשני מבקר המוסיקה שניהם ב„ידיעות אחרונות"). ברשימת המשתתפים עוד שמות רבים ומכובדים, כגון אורי טפליץ, דוד אור, דני אור סתיו, עודד אסף, יהלי וגמן, יוסי מר־חיים, רם עברון ואחרים, מוסיקולוגים וכותבים מקצוענים, בעיקר מהדור הצעיר יותר.

כתב־עת, המתמחה בתחום אמנותי זה או אחר, תפקידו בראש וראשונה להעמיק את מה שנכתב בעיתונות היומית, לספק מידע ורקע להרחבת ההווית. „מוסיקה" איננה עוסקת רק בצלילים, אלא גם בתופעות. כדמית, גיא מעמתת שתי תוכניות לבניין בית־אופרה בארץ, זו של יעקב רכטר („מרכז גולדה"), ראש הממשלה המאוד לא אמנותית, שתזכה להיכל משלה, בעתיד. זה אירוניה משעשעת למדי לכשעצמה.) התוכנית היומרנית של ישראל גורוביץ', שתיכנן את האופרה של רמת־השרון (על משקל „האופרה של עפולה"); עודד אסף מראיין את נועם שריף, ששב הביתה, משהייה ממושכת בגרמניה; מרדכי רקטמן ואורי טפליץ (החוקר את תולדות התזמורת הפילהרמונית), דנים בסוגייה ההיסטורית, מי יצר את העיבוד ההגיגי, המוכר לכל, של „התקווה" וישראל אופל כותב על המלחין היהודי של מוצארט, רזה סוננטת. יוסי מר־חיים כותב על פוסט־מודרניזם, רם עברון על הקלטות היסטוריות ודני קוסל על ג'ז.

כדברי ההקדמה שלהם מכריזים העורכים, שהירחון יעסוק גם בתחומים משיקים: למוסיקה, כגון מחול, אופרה, פולקלור ו„יעלה על התפר שבין מוסיקה קלאסית לפופ משובח" — כדבריהם.

העריכה המקצועית, והאיור העשיר והמגוון והנושאים, וביותר מבחר הכותבים מעוררים תקוות, ש„מוסיקה" תהווה מעין גשר בין מבצעים, מאזינים ומוסיקולוגים, החיים להם ברוך כלל בעולמות נפרדים, סגורים במעט הרמטית זה מפני זה.

בעריכת צביה בן־שלום

הורים בדרך לבית־ספר

„הורות — מקצוע קשה". כך בערך התבטא לאחרונה הסופר יורם קניוק, בהקשר של סיפורו החדש „בתר". מסתבר שישנם מי שחשבו כך עוד קודם ונערכו בהתאם. זוגי הורים, בית־ספר להורים הוקמו באלה, השואפים להיות חלק מנוף החשיבה החינוכית הכוללת. גידול ילדים — נושא שלכאורה אמור היה להיות מובן מאליו, מבעי הורים מאליו, התגלה כנושא בעייתי, באבל לא פעם, שדורש ידע, הבנה והנחיה של אנשי מקצוע.

בתנועה הקיבוצית התעורר הצורך בחינוך הורים, פחות או יותר במקביל למעבר ללינה משפחתית. וזהו ודאי הסיבה שבעקבותיה העניין נמצא עדיין בראשית דרכו.

עמליה פירסטנברג מבית־אלפא, פסיכולוגית במקצועה, שוקדת על הרעיון וישומו. כמי שחיתה קשורה שנים רבות עם מכון אדלר, עסקה בתרפיה לזוגות צעירים במשבר, בטיפול משפחתי ובעבודה קבוצתית עם מורים בסמינר הקיבוצים — היא מודעת היטב לצורך בהדרכת הורים.

„אין יותר ויכוח על חלקם של ההורים בקיבוץ בגידול ובחינוך ילדיהם. כיום, עם המעבר ללינה משפחתית, ילך מרכז הכובד ויעבור ביתר־שאת לבית ההורים. „אי אפשר", אומרת עמליה, „להעתיק את המודל העירוני, בגלל השוני המהותי בין שתי הקהילות. וכדאי להדגיש מייד: הכוונה איננה לעבודה טיפולית, אלא לעבודה מונעת בעניינים אוניברסליים של הורות, ובתקשורת פנים־משפחתית. חלק מהתכנית צריך כמובן לנבוע מהיותנו הורים השייכים לחברה ערכית־אידיאית".

עמליה באה דורשת ונאה מקיימת חוג הורים איזורי, שיהווה — כך היא מקווה — אבן יסוד לבית־ספר להורים, שעתיד לקום בשנה הבאה. „הלינה המשפחתית מגבירה את הקירבה וגם את החיכוך בין הילדים להוריהם. מה שמתהווה במשפחה, הוא מה שקורה לילד וזה מה שיוביל בסופו של חשבון את דרכו של הקיבוץ. אלה הם בעצם הדברים שעומדים בבסיס הרעיון של בית־ספר להורים".

החוג שמנחה עמליה הוא חוג איזורי, וזוהי המסגרת המומלצת על ידה לחוגים קיבוציים, בעיקר בגלל קשיי חשיפה. „חלק מההורים באים מתוך מצוקה מאוד ממשית וספציפית, וחלקם פשוט כדי לשפר את התקשורת ולהידבר באופן משמעותי יותר עם ילדיהם. החוג שלנו דן בעיקר בבעיות גיל והתבגרות ומשולבים בו גם חומר תיאורטי והרצאות. החוג הוא מובנה, עם תכנית עבודה שיש בה כיוון למידה וקו של התקדמות".

כצפוי, מועלות שאלות שמטרידות הורים בימים של אובדן דרך ברורה וחד־משמעית: סמים, חזרה בתשובה, ירידה וכד'. איך מתמודדים, איך מעבירים מסר אידיאי?

„המערכת החינוכית", אומרת עמליה, „מחייבת את עצמה לבדיקה ללא הרף. ההורים, לעומת זאת, עומדים כבודדים ולא כציבור — לא פעם נבוכים והסריאותים. בית הספר הוא אפשרות מסוימת לפתרון".

ש. מנירדוד, בת קיבוץ ואם לארבעה, באה לחוג עם ציפיות: „אין לנו במשפחה בעיות מיוחדות שעומדות כרגע על הפרק, באתי כי חשבתי שתמיד אפשר לשפר — גם הורות היא משהו שניתן לעשותו טוב וטוב יותר. וזוהי הזדמנות לשמוע אחרים, ללמוד חומר תיאורטי ולהתעשר במטען נוסף. ההתרחשות בחוג היא בדיוק כרמה בה מעוניינים המשתתפים. אצלנו כבר ישנה התחממות מסוימת ומתחילה להתהוות קבוצת תמיכה".

ומוסיפה ש': „אין חשיפה יתירה ומבחינתי זה בסדר גמור. לא הייתי רוצה בחשיפה לנבכי הנשמה". קרה פעם שזוג העלה בעיה מסוימת, פעם אחת ולא יותר. כאמור, המשתתפים מכתיבים את אופיו של החוג".

למנחה, תפקיד מרכזי וקובע בנושא. „הוא איננו חייב בהכרח להיות פסיכולוג", אומרת עמליה. „לעומת זאת, חשוב שיהיה איש רעיון, בעל חושים נכונים וגישה אנושית". בסמינר הקיבוצים, באורנים ובמכון אדלר מתקיימים קורסים להנחיית קבוצות הורים. „תוך כמה שנים, עם כל הקשיים שכרוכים בכך", מאמינה עמליה, „יימצא בוודאי הדגם הנכון, קבוצות הורים כאלה יהפכו בעצם לחוגי חשיבה בבעיות וחינוך יסודיות. תראי", אומרת האשה הנמרצת שיושבת מולי, „כיוון שהמשפחה בקיבוץ היא היום קבוצת ההשתייכות החזקה ביותר, יש לעשותה למכשיר יעיל יותר של סוציאליזציה בכיוון הרצוי לחברי הקיבוץ, ההורים והמחנכים. יש לזה סיכוי, אם וכאשר נקיים עבודה משותפת בקבוצות דיון קטנות (ולא בשיחת קיבוץ כפי שהיה מקובל בעבר), ונגמה לבנות ביתר את המסר הערכי והמוסרי של המשפחה בקיבוץ".

עמליה בטוחה שהשקפת עולמם של יוצרי החינוך המשותף ניתנת להעברה לדורות הבאים, אבל רק תוך לימוד וחשיבה מתמידים. „אסור", היא אומרת, „להתייחס לעקרון כלשהו מעקרונות חינוכנו וחיינו, כאילו היו מובנים מאליהם לכולם ובכל הדורות. כל דור זכאי ואף חייב ללמוד, לבדוק ולבחור מחדש".

בכל ההתארגנות הזאת, מסתבר, גלומות אפשרויות ויזמויות הרבה מעבר להגדרה המצומצמת. ככל שהאדם חושב יותר, הוא מעורב יותר ומוכן לקבל אחריות רבה יותר — גם ברמה האישית וגם ברמה הקוגניטיבית. המשתתפים ייקראו לחשבון נפש על יחסם עם הקיבוץ, דבר שבלי ספק יגביר את הקשר והאיכפתיות למקום.

רחל שלו

מרשמים למחברת

כשר ומתוק

מצות, בדרך כלל, אוהבים עוגות, אולי כקונטרה למצות היבשות.

עוגה מכורדיסטאן

(מהבישול הכורדי של ורדה שילה, הוצאת „כנה")

3־4 ביצים; 1 כוס סוכר; 1 כוס קמח מצה; 1 כוס קוקוס טחון, 1 כפית קליפת לימון מגוררת; 1 כף מיץ לימון; 1 כף תמצית שקדים; 3 כפות שמן, 1 שקית אבקת אפייה.

מפרידים את הביצים. מערבבים בצלחת את אבקת האפייה וקמח המצה ומשאירים בצד. מקציפים את החלבונים לקצף יציב. מוסיפים בהדרגה, תוך הקצפה, את הסוכר ואחר כך, אחד־אחד, את החלמונים. מוסיפים את הקוקוס הטחון ואת קמח המצה, המעורב באבקת האפייה, ואת שאר החומרים. מערבבים בזהירות בתנועות קיפול רחבות, שופכים לתבנית משומנת, ואופים בחום של 200 צ' במשך 30־40 דקות. אין לפתוח את התנור בזמן האפייה.

עוגת בננות

(מספרה של חוה נתן „ספר בישול לחג הפסח" הוצאת זמורה ביתן)

1 חבילת מרגרינה רכה; 1 ו־3/4 כוסות סוכר דקן; 2 ביצים; 1 כוס קמח מצה; 1 כוס קמח תפוחי אדמה; 2 כפיות אבקת אפייה; קורט מלח; 4 בננות; 1/2 כוס חלב; כפית מיץ לימון; כפית תמצית וניל; 1 כף קוניאק.

מעכים את המרגרינה, מוסיפים את הסוכר, הביצים והמלח ומערבלים עד שתתקבל תערובת בהירה וחלקה. מערבבים את הקמחים עם אבקת אפייה, מוסיפים לעיסה. מערבבים היטב. מועכים במזלג את הבננות עם מיץ הלימון ומוסיפים לתערובת. מוסיפים את החלב, הוניל והקוניאק. מערבבים היטב. משמנים תבנית קפיצית, יוצקים לתוכה את התערובת ואופים בחום בינוני, כשעה, או עד שהעוגה תעמוד במבחן הקיסם היבש. זורים אבקת סוכר על־פני העוגה המוכנה.

עוגת גזר

(מקור: כנ"ל)

2 כוסות גזר מרוסק דק; 1 כוס צימוקים; 1 כוס סוכר; 1 ו־1/2 כוסות ביצים; 1/2 חבילת מרגרינה; 1 כוס קמח מצה; 1 כוס קמח תפוחי אדמה; 2 כפיות אבקת אפייה; קורט מלח; 1/2 כפית ציפורן; 1/2 כפית אגוז מוסקט; 1/2 כפית קינמון; 1 כפית תמצית וניל; 1/2 כוס אגוזים או בוטנים טחונים גס.

שמים בסיר אמייל (או זכוכית חסינת אש) בינוני את הגזר, הצימוקים, המרגרינה והסוכר ומחממים תוך ערבוב על אש קטנה, כ־15 דקות. מורידים מהאש ומצננים. שמים בקערה את החומרים היבשים. מערבבים היטב ומוסיפים לסיר התערובת המבושלת. מערבבים היטב עד שהעיסה אחידה. מעבירים לתבנית משומנת ואופים בחום בינוני עד שהקיסם יוצא יבש. אפשר לצפות בקצפת ולזרות אגוזים קצוצים.

פשטידת גבינה מתוקה

(מספרה של נירה רוסו „כשר לפסח", הוצאת מודן)

4 ביצים; 1 כוס יין לבן מתוק; 6 מצות; 1 כוס ועוד 3 כפות סוכר; 1 גביע שמנת חמוצה; 250 גרם גבינה לבנה, שמנת; 1 כפית תמצית וניל; קליפה מגוררת מלימון אחד; 100 גרם צימוקים.

שוברים את המצות לתוך קערה. יוצקים עליהן את היין ומניחים לרבע שעה בערך, עד שרוב היין ייספג. סוחטים את המצות מהיין. מפרידים את הביצים. מערבבים את החלמונים את המצות השרויות, כוס סוכר, השמנת, הגבינה, הוניל, גרד הלימון והצימוקים. משמנים תבנית מס. 26 ויוצקים לתוכה את התערובת, אופים בחום בינוני 40 דקות. מקציפים את החלבונים לקצף יציב, מוסיפים 3 כפות סוכר, כף אחר כף. שוטחים את הקצפת על פני הפשטידה ואופים בתנור עוד 15 דקות. מגישים חם או קר.

עיגולי שוקולד קלים

(מקור — כנ"ל)

200 גרם חלב מרוכז, ממותק; 50 גרם שוקולד מריר; 3 כפות אבקת קקאו; 2 כפות חמאה רכה; 1 כף ברנדי. לקישוט: פתיתי שוקולד או אבקת קקאו.

יוצקים את החלב לסיר, מנפים עליו את אבקת הקקאו, מוסיפים החמאה והברנדי. מבשלים, תוך ערבוב ובחישה מתמדת על אש קטנה דקות. מצננים מעט. משמנים את הידיים ויוצרים עיגולים קטנים. מגלגלים אותם בפתיתי שוקולד, או באבקת קקאו ושמים בסלסילות נייר.

מעדן תמרים ואגוזים

(מקור: כנ"ל)

6 ביצים מופרדות; 2 ו־1/2 כוסות סוכר; מיץ וקליפה מגוררת מתפוז אחד, מיץ וקליפה מגוררת מלימון אחד; 1/2 כוס קמח מצה טחון דק; כ־20 תמרים מגולענים; 2/3 כוס אגוזי פקאן קצוצים דק; 1/2 כפית קינמון.

מקציפים את החלמונים עם הסוכר, מוסיפים את מיצי הפירות וגרד הקליפה, מוסיפים את יתר החומרים. מקציפים את החלבונים לקצף יציב ומקפלים בעדינות לתערובת. מרפדים תבנית מרובעת (20x20) בנייר אפייה, יוצקים את התערובת ואופים בתנור בחום בינוני (170 צ') כשעה.

בקלאווה של מצות

(מספרה של חנה גולדשטיין „לחם", הוצאת מסדה)

6־8 מצות שלמות, חצי חבילת מרגרינה מרוככת; 1/2 כוס סוכר; כפית קינמון; קליפת לימון מגוררת; 1 ו־1/2 כוסות אגוזים קצוצים דק. לסירופ: כוס סוכר; כוס מים; 3 כפות מיץ לימון.

מרטיבים את המצות במים, מניחים על צלחות ומכסים במגבת, עד שהן רכות ונוחות לקיפול. למלית: מערבבים את המרגרינה עם הסוכר, הקינמון וקליפת הלימון. מוסיפים את האגוזים. על טס הגשה מניחים מצה, עליה מעט מהמלית בשכבה דקה, וכך מצה — ומלית — עד גמר המצות. מסיימים בשכבת מלית. חותכים למנות. מבשלים את כל חומרי הסירופ 15 דקות ומגישים כל מנה של בקלאווה זרויה בסירופ.

שלוש דקות, שלוש שעות...

תשמעו סיפור:

כאשר אבד לי הארנק, שבלל כמה תעודות, ביניהן רשיונות הרכב, הודעתי למשטרה וקיבלתי אישור על אובדן המסמכים. עם האישור נסעתי למשרד הרישוי בצפון תל־אביב. לאחר עמידה בתור חצי שעה הודיעה לי הפקידה, שמכיוון שהטילון שלי הוא חדש, הוא עדיין איננו מופיע על המסוף, ולכן עלי לנסוע למשרד הרישוי בחולון ולפנות לחדר 35 או 35.

נסעתי. הגעתי למשרד הרישוי בחולון. בחדר 35 אמרה לי הפקידה, שלא הפנו אותי לכתובת הנכונה, ושעלי לחזור לבניין המרכזי ולפנות לאשנבים מ־1 עד 5. עמדתי בתור שעה שלמה (הלחץ רב והפקידות אינן משחקות). כאשר הגעתי לאשנב, הראיתי לפקידה את אישור המשטרה וצילומים של רשיונות הרכב, תשובתה היתה, „אני מצטערת, אולם הטילון שלך לא מופיע על המסוף, ועליך לפנות לחדר 27". עמדתי בתור שעה שלמה, ועכשיו שוב מטלטלים אותי" — אמרתי לה. היא הבטיחה, שכאשר אחזור תקבל אותי בלי תור. פניתי לחדר 27 ולאחר תור של 10 איש שואלת אותי הפקידה: „מדוע שלחו אותך אלי (?) אינני הכתובת, עליך לפנות למספר 18, לשרה מן".

חזרתי לפקידה באשנבים 1־5: „שלחת אותי לחדר 27 — אמרתי לה — ושם היפנו אותי לאשנב 18 התור הוא ארוך, לפתות ברצוני לדעת אם זאת היא כבר הכתובת הנכונה. „סליחה — אומרת הפקידה, אני מצטערת על הטעות, עליך באמת לפנות לאשנב 18." אולם, כאשר הגעתי לשרה מן, לאחר תור של 12 איש התברר שגם היא לא הכתובת הנכונה.

לאן עלי לפנות? לאשנבים 1־5. סבלנותי פקעה: אבל שם עמדתי בתור שעה ואמרו לי, שאין ביכולתם לעזור! „לא יכול להיות אמרה שרה מן, והובילה אותי לאשנב 4, הסבירה לפקידה מה לעשות ו... תוך שלוש דקות החותמתי על טופס, וקיבלתי רשיון זמני לרכב, והבטחה שאת הרשיונות הקבועים ישלחו לי בדואר. זה היה באמת מהיר ויעיל. אלמלא קדמו לכך טילטולים של שלוש שעות...

יהושע מרקוס

לונדון בעברית

חברת טיולים „לונדון פרייד" מזמינה תיירים ישראליים לטיול היכרות עם לונדון, הכולל הדרכה בעברית. הטיול נמשך שעתיים ואורכו 20 מייל. נערך באוטובוס דו־קומתי, מתחיל ברחוב קוננברי על יד הטרוקאדרו, עובר בין היתר בסיטי ובווסט אנד ומסתיים על־יד כיכר פיקדלי. כל יום שלישי ושישי, בשעות 9 ו־14 חוזר ב־11 וב־16. 5 לי"ש. פרטים בחברה: טל' 6294999 (01)

קורס לאבטחת איכות

קורס ראשון לאבטחת איכות והנדסה במגמה לאלקטרוניקה לתואר ראשון, נפתח באוניברסיטת ת"א, על־ידי המרצה ד"ר אליעזר לוי. הדגש בקורס יושם על אבטחת איכות המוצר והוא ממומן על־ידי איגוד תעשיות האלקטרוניקה. הקורס יימשך סמסטר אחד 4 שעות שבועיות ונרשמו לקורס זה 30 סטודנטים. יצויין, כי לראשונה עוסקת מגמה להנדסת חשמל, בלימוד אבטחת איכות מוצרי אלקטרוניקה („הייטק").

האם הגן מאושר

משרד החינוך והתרבות התריע בפני ציבור ההורים, השולחים את ילדיהם לגני ילדים פרטיים, כי לא יראה עצמו אחראי לתלונות הורים, שירשמו את ילדיהם לגן, שאינו מצוייד ברשיון בר־תוקף או שרשמו את ילדיהם מעבר למכסה המותרת. המשרד פירסם הודעה זו היום, כיוון שבימים אלה מתנהל הרישום לגנים הפרטיים לקראת שנת הלימודים הבאה.

אלה הנחיות משרד החינוך להורים:

★ יש לוודא, בעת הרישום לגן ילדים פרטי, כי לבעלי הגן יש רשיון בתוקף על־פי חוק הפיקוח על בתי־ספר (תשכ"ט־1969). בעלי הגן חייבים להציג את הרשיון, בכל עת שההורים ידרשו זאת.

★ תשומת־לב ההורים מופנית לכך שמספר הילדים בגן לא יעלה על 35 ילדים, אלא אם כן צויין במפורש מספר נמוך מזה.

★ שכר הלימוד בגנים הפרטיים ייגבה בהתאם לרמה, שבו דורג הגן על־ידי משרד החינוך, לפי צו הפיקוח על המחירים. חייבים בעלי הגנים להציג, במקום בולט לעין, את אישור המשרד. כל גן שעד לא נקבעה לגן רמת שרות, ייגבה שכר הלימוד לפי רמה 9.

משרד החינוך הפנה את תשומת־לב הבעלויות על הגנים להוראות הללו, והדגיש כי כל העובר עליהן צפוי לנקיטת אמצעים משפטיים.

לא רק לכבוד פסח

„בואו ננקה את הרחוב ולכולם יהיה פה טוב" — אלפי תלמידים מכל בתי הספר היסודיים בכפר־סבא ושכבותיהם יצאו בסיסמה של פסח, למבצע נקיון זאת שעליו הכריזה העירייה, בשיתוף עם המועצה לארץ ישראל יפה.

החברה אשר צוידו בכלים המתאימים, נרתמו לפעולות נקיון ותחילה באיזור ביתם, ובשעות אחה"צ בעיר כולה. וכל ידידי הבתים נתבקשו ע"י ראש העיר „להקדיש תשומת לב מיוחדת לסביבתם הקרובה ולסייע במבצע בנקיונה". נפש שכם. צוות עובדי הנקיון בעיר המתוגבר ויחידת הפיקוח העירונית לא היססו להטיל קנסות על משליכי הפסולת, שלא בנקודות האיסוף.

מה היה כל כך מוצלח שאנשי כפר־סבא שוקלים פניה לעירייה לארגן מבצעים כאלה לא רק לכבוד פסח.

בתצלום: התלמידים בפעולה כולם מלכלכים, כולם צריכים לנקות.

חנה נדל

חצי גמר מבטיח

אורי מלמיליאן וזאהי ארמלי דאגו להעלות אתמול את בית"ר ירושלים ומכבי חיפה לחצי הגמר ועתה יחד עם מכבי ת"א ובית"ר ת"א צפויים שני משחקי חצי גמר אטרקטיביים ב־26 במאי ברמת־גן

זאהי ארמלי
סוף סוף נחת

שמיר אכל בננה

בית"ר ירושלים — הפועל כפר־סבא 0:1 (0:0)

מאת אורי שטיינבך

מחזיקת הגביע והטוענת לכתר אליפות הליגה, בית"ר ירושלים עשתה אתמול צעד חשוב לשמור על תוארה כשגברה על הפועל כפר־סבא ברבע גמר גביע המדינה.

בית"ר ירושלים איכזבה אתמול את אלפי אוהדיה שירדו מהבירה לרמת־גן ביכולת הפושרת שהציגה. אבל גם היכולת הזו הספיקה לאלופים שכדרך לזכות בנצחון על חודו של שער שהושג בשלהי המשחק מבעיטת עונשין מדוייקת של הכוכב הירושלמי אורי מלמיליאן.

בית"ר היתה אתמול כולה שחקן אחד. שלמה שירזי. המגן התוקף הזה עשה אתמול ככל העולה על רוחו במגרש. הוא פרץ וחתך את הגנת כפר סבא פעם אחר פעם וכשכל השחקנים סיימו את האויר בריאותיהם נדמה היה ששירזי רק החל את המשחק.

ירושלים חייבת את עלייתה לחצי הגמר לשחקן הזה. יתר חבריו הציגו יכולת דלה. אלי אוחנה נבלם לרוב על ידי רז רבינוביץ הצעיר, גרי וונדרמולן שפתח בהרכב על חשבונו של אבי גולדלד לא שותף כמעט על ידי חבריו והסך הכל שלו מאכזב. אורי מלמיליאן נשמר צמוד על ידי האחים אופיר ותמיר בן חיים שהצרו את צעדיו, ונראה הרבה בחלק האחורי של קבוצתו, אבל לזכותו יאמר כי את כדור העונשין שהשכין ברשתו של אדיר שמיר רק הוא מסוגל להשכין.

מי שבלטו בבית"ר היו שחקני התוליה האחורית שלה ששיחקו באחריות ומנעו כל נסיון כיבוש של כפר־סבא.

השער שנכבש בדקה ה־71 העיר מעט את הבית"רים שהחלו תוקפים גלים גלים את שערו של שמיר אך אוחנה ומלכה החמיצו מעמדות קורצות. אחר כך שיחקה כבר בית"ר על זמן כאשר אורי מלמיליאן יודע לשמור על הכדור.

כפר־סבא שיחקה במערך התקפי והיוותה יריב שקול לאורך כל דקות המשחק למוליכי הטבלה. הכפר־סבאים הבליטו בשורותיהם את רז רבינוביץ בעמדת הבלם הקדמי, את יואב ממלי כמגן ימני שהוכיחו כי דור צעיר ומבטיח גדל שם. אדיר שמיר בין הקורות כמעט ולא הוטרד אבל להוכחתו יאמר כי לא כיוון את החומה מול בעיטת העונשין של מלמיליאן.

השער שהדליק את היציעים נכבש כאמור בדקה ה־71. אורי מלמיליאן ניצב מול כדור עונשין, 25 מטר משערו של שמיר. חומה ניצבה מולו אבל אורי ניגש בביטחה לכדור, שלח "בננה" שעקפה את החומה וקבעה — בית"ר בחצי הגמר.

השחקן המצטיין: שלמה שירזי

שפט יצחק בן־יצחק לעיני 15.000 צופים באיצטדיון רמת־גן.

● בית"ר ירושלים: מזרחי, א. כהן, אוזולאי, שירזי, קדוש, שורץ, מלכה, מלמיליאן, וונדרמולן (בן־דרוש), אוחנה.

● הפועל כפר־סבא: שמיר, מללי, טיימן, רבינוביץ, אינשטיין, א. בן־חיים (סילום), תמיר בן־חיים, יפה (גדמישו), מימוני, רביבו, יאני.

● בורדו עלתה לסיבוב השלישי בגביע הצרפתי בכדורגל, לאחר שניצחה במשחק הגומלין את גיניון מהליגה השנייה 1:3 בראשון 0:0.

אורי מלמיליאן
בננה בטעם שמיר

בורניוק בשירות חיפה

מכבי חיפה — הפועל פתח־תקווה 0:1 (0:0)

מאת משה רוזנברג

שער אומלל שספגה הפועל פתח תקווה 5 דקות לפני הסיום העניק אתמול למכבי חיפה נצחון דחוק 0:1 ועליה לשלב חצי הגמר.

באותה דקה שגה איתן בורניוק ברחבת שערו כשהתקשה להרחיק כדור פשוט. ארמלי עט על המציאה ומארבעה מטרים, מזווית חדה, הכניע את רוני ג'רבי שהצטיין עד לדקה זו בין הקורות.

אין ספק ששערו של ארמלי "גאל" את 15 אלף הצופים משעמום וחסך מהם 30 דקות הארכה.

מה שראינו במהלך 90 הדקות שואף כמעט לאפס. הצופים הרבים "פיהקו" וצעקו "את הכסף את הכסף". שריקות בוז היו דבר רגיל במהלך כל המשחק.

פה ושם היו אירועים ליד שני השערים, אבל אלו נבעו מטעויות בהגנות ולא מהתקפות מתוכננות. כך למשל נגח ארמלי בדקה הד' חמישית משבעה מטרים וג'רבי הדף בזינוק.

הגנת חיפה היתה חורירה ובדקה העשירית חלף ככר כדורו הקשתי של גבע מרקוס על פני השוער אבי רן אולם הקורה הדפה את כדורו.

שחקני פ"ת כמעט וכבשו בדקה ה־19 לאחר שבתום התקפה מתוכננת בעט מני בסון מ־14 מטרים כדור שטוח לחוץ.

גם במחצית השניה לא התעלה המשחק, אם כי זאהי ארמלי החטיא שער של 100 אחוז (47) ובפעם נוספת (65) בעט מעמדה נוחה לחוץ.

לקראת הסיום ניסו שחקני פ"ת להשיג הכרעה אולם אבי רן, שוער חיפה, יצא היטב לכל כדורי הגובה. השופט אריה פרוסט התעלם בדקה ה־79 מהכשלה של גיל סאבו על ארמלי ברחבה.

השחקן המצטיין: רוני גרבי

שני כרטיסים צהובים הניף פרוסט לעברם של בני קוזשווילי מפ"ת ואיתן אהרוני מחיפה.

המשחק נערך באיצטדיון ברמת־גן.

מכבי חיפה: רן, אהרוני, אוסמו, אלי כהן, מרילי, קלינגר, רוזנטל, ממן, אבו־קרט, ארמלי (סלקטר), ברייאלובסקי.

הפועל פתח־תקווה: ג'רבי, קוזשווילי, בורניוק, אלון, דוד לוי, סאבו (נהרי), חזן, מחפוד, לוין, בסון (קייסי), מרקוס.

ממן התנשק עם שרף

מאת משה רוזנברג

במכבי חיפה שכחו כבר מתי "עסרי" החיבוקים והנשיקות העונה. אתמול בתום הנצחון על הפועל פתח תקוה כבר התנשקו. לא תאמינו אפילו ברוך ממון עם המאמן שלמה שרף. השחקנים נישאו על כתפי אוהדיהם לאחר שבמהלך העונה הם רק קיללו אותם.

כובש שער הנצחון, זאהי ארמלי שיחזור את השער היקר: "ניצלתי טעות של בלם פ"ת היה שקט מוחלט. מרבית הכדורגלנים הזילו דמעה. השוער רוני ג'רבי אמר בסיום: "אין לי מזל. מספיק שניה אחת של טעות בהגנה כדי שהראש שלי יהיה בארנה".

הקפטן איתן בורניוק האשם בשער אמר: "בכדורגל עושים טעויות הקבוצה היריבה ניצלה זאת".

כדורגלני הנוער לשווייץ

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל יוצאת היום לטורניר בין־לאומי שייערך בבלינזונה, שווייץ. משחק הבכורה של הנבחרת יהיה מחר מול נורשטאל השווייצרית. מחרתיים תשחק הנבחרת עם קבוצת הנוער של ארסנל וביום ראשון בשבוע הבא מול נערי נאפולי. משחקי הגמר יהיו בשבוע הבא.

הנבחרת שלנו כוללת כמה מיוצאי הנבחרת לטורניר קדם גביע העולם בניו־זילנד. לפני הנסיעה גופו רונן לוזון ממכבי נתניה, שלומי ממן משמשון, מרדכי ועקנין מהפועל ירושלים ומני בסון מהפועל פתח־תקווה.

18 היוצאים הם: לביא קוניצקי ויצחק לוי ממכבי יפו, עד ברברה מהפועל עכו, גיא שרעבי מבני יהודה, שמעון ז'אן ואלעד קורן ממכבי נתניה, מרדכי מזוז מגרנ"ע יהודה, בני קושווילי ואלון חזן מהפועל פתח־תקווה, שרון צופין ומיכה צופין ממכבי פתח־תקווה, רונן חרזי מהפועל רמת־גן, אלימלך סתיו מהפועל באר־שבע, אלון נתן ויאיר סגדורי ממכבי תל־אביב, אחמד מוסא מהפועל תל־אביב, משה בן־דרוש מהפועל לוד ואיתי מרדכי ממכבי חיפה.

גונן לב־רן ואזולאי בלטו בתחרות הזמנה

מאת אריה גיטליס

סיגל גונן, רמי לב־רן ושלומי אזולאי בלטו אתמול בתחרות הזמנה באתלטיקה קלה שנערכה בחדרי־יוסף.

סיגל גונן מיפו ת"א קפצה למרחק 6.24 מטר, רמי לב־רן מרמת־השרון קפץ למרחק 7.10 מטר ושלומי אזולאי מהפועל עמק חפר רץ 1.500 מטר, בזמן 3.49.27 דקות.

שאר התוצאות:

ב־100 מטר ניצח תומס גרי ממערב גרמניה בזמן 11.15 שניות לפני צח מגר מהפועל ת"א בזמן 11.25.

110 מטר משוכות, צפריר מינסר (הפועל עמקים) 15.60 שניות.

400 מטר, דורון שיקרוק (מכבי ת"א) 49.96 שניות.

400 מטר משוכות, יהודה מורלי (הפועל ירושלים) 54.21 שניות.

בקפיצה לגובה, צפריר מינצר (הפועל העמקים) 2.10 מטר.

כדור ברזל, יואב שרף (מכבי חיפה) 13.52 מטר.

נשים

100 מטר משוכות, דליה נבות (הפועל העמקים) 14.44 שניות.

400 מטר, אורית קולדרוני (הפועל כפר־סבא) 56.62 שניות.

400 מטר משוכות, פועה לייגר (הפועל ירושלים) 63.81 שניות.

3000 מטר, מזל שלום (איילות) 10.04.61 דקות.

קפיצה לגובה, עידית יוחאי (הפועל כפר סבא) 1.61 מטר.

דיסקוס: צילה אשר (מכבי ת"א) 29.64 מטר.

במסגרת התחרות נערכו שתי ריצות השייכות לאליפות ישראל. ב־5000 מטר ניצח ליטאי לוריא בזמן 15.10.95 דקות. בריצת 3000 מטר מכשולים ניצח שמואל שוסטרמן מהפועל עמק חפר בזמן 3.54.48 דקות לפני רוני פילו ממכבי ת"א 9.54.74 דקות.

הובלנו 10:12 במערכה החמישית ונוצחו 15:12

ההפסד לשווייץ המארחת ● מחר נגד גרמניה בבית 1־8

● כדורעף

מאת יצחק ויסהוף
מיוחד ל"על המשמר"

במשחק דרמטי והפסכף גברה נבחרת שווייץ המארחת על ישראל 2:3 בטורניר־האביב בכדורעף בנוישאטל שבשווייץ. המשחק ארך למעלה משעתיים וחצי.

הנבחרת הישראלית, ללא אורן שר, שסיים את משחקיו בטורניר־האביב וראה משבצת, הציגה משחק לחימה נדיר, אולם 1200 הצופים השווייצים והשופט הדני, גונדרסון, יחד עם קוונים שווייצים, מנעו נצחון ישראלי וראוי.

שווייץ הוליכה 0:2 (11:15, 16:18), אולם כאן באו דקות נפלאות של אורי חבר, גיל פישל ורפי רולניק, שהוליכו את ישראל לנצחונות בשתי מערכות — 12:15 ו־9:15.

המערכה החמישית היתה מרתקת. ישראל הוליכה — 7:10 ו־10:12, אך יכולת טובה של השווייצי, ממוצא אמריקני, סטיב פישר, העניקה לנבחרתו נצחון במערכה — 12:15, ואת המקום הראשון בבית המוקדם.

ישראל תצא היום ללוזאן ומחר תתמודד נגד נבחרת גרמניה החזקה, בבית 1־8.

לבית 1־8 עלו: שווייץ וישראל מבית 1; גרמניה ושבדיה מבית 2; פורטוגל ותורכיה מבית 3; יוון וספרד מבית 4.

עוד הפסד לנשים בשבדיה

נבחרת הנשים של ישראל, המשתתפת בטורניר־האביב בשבדיה, נחלה אתמול הפסד שני, הפעם 3:0 לנורבגיה (15:3, 15:7, 15:3).

מאת יצחק ויסהוף

"לאורן שר אין מחליף בנבחרת ישראל בכדורעף. פציעתו היא מכה קשה לנבחרת ואפשר להשוותה, אם יוציאו את קווין מאגי ממכבי ת"א... יש לקוות שבעוד חודש, בספרד, במוקדמות אליפות אירופה, יהיה אורן כשיר וישחק" — כך אמר מאמן הנבחרת, מאיר בין, לאחר שהתבררה חומרת פציעתו של שר.

שר קרע את רצועת הקרסול של רגל שמאל ורגלו גובסה עד שובו לישראל.

אורן שר, שהיה בזמן האחרון בכושר שיא, נראה מדוכדך, אך לא איבד מחוש ההומור שלו: "הפציעות הן חלק מהספורט; אני מקווה לצאת מזה מהר, ושלא יתפתח דבר רציני".

"ישו"אל" — לגמר בהונגריה
הכניעה את פינלנד 69:93

● כדורסל

שירות "על המשמר"

נבחרת הקדטים של ישראל בכדורסל עלתה לגמר אליפות אירופה, שתיערך בחודש אוגוסט בהונגריה, כשהביסה במשחקה השני במוקדמות אליפות אירופה במלטה את פינלנד — 69:93, לאחר 31:49 במחצית.

הישראלים, בניצוחם של אמיר כץ וגיא גורדס, הציגו משחק מצויין, יעיל ומרהיב ומוטטו כליל את הפינים כבר במחצית הראשונה.

● לישראל קלעו: אמיר כץ 20; גיא גורדס 25; תומר חנוך 12; כפיר כהן 10; אופיר קוהלי 9; אילן לוי 8; אייל לייב 2 ואורן קרימצ'נסקי 1.

הטורניר יסתיים הערב במשחק בין שתי העולות להונגריה, ישראל ויוון, שייאבקו על המקום הראשון.

גביע האיגוד באיזור תל־אביב

מאת יוסף חכם

קבוצת הנשים של אליצור תל־אביב/פתח תקוה וקבוצת הגברים של אס"א תל־אביב/רמת השרון זכו אמש, באולם הפועל חולון, בגביע האיגוד.

שחקניות אליצור ת"א/פ"ת ניצחו את אליצור נתניה 40:73 (18:40). הירבו לקלוע לאליצור ת"א/פ"ת: כנעני 20, איזנברג 14 וגולדשטיין 13. הירבו לקלוע לאליצור נתניה: חסון 14 וכרגע 14. שפטו: אורן ותשמיאל.

בגמר הגברים ניצחו שחקני אס"א ת"א/רמה"ש את הפועל באר־שבע 57:78 (22:34). הירבו לקלוע לת"א/רמה"ש: צור 19, ארליך 17, וקפלן 14. הירבו לקלוע להפועל באר־שבע: קלנר 12, ויידמן 10, סמולר 8 וניסן 8. שפטו: ליבליך והלר.

● טניס

טורניר הנוער ללא הפתעות

מאת יצחק אשל

כל המדורגים הראשונים העפילו אתמול לשלב שמינית הגמר בתחרויות הבינלאומיות לדירוג עולמי בטניס לנוער.

התוצאות: רכיב ויידנפלד — גל אמבר 1:6, 0:6. חיים ציון — מ.ב. לובצקי 2:6, 2:6. סוארין (שבדיה) — טרובגס (בלגיה) 0:6, 1:6. אהוד ויינברג — מאיר מגל 2:6, 2:6.

נערות: דליה קוריאט — אלישבע כרין 2:6, 2:6. חנית אחיון — פרוזין (בלגיה) 0:6, 0:6. יעל סגל — אסנת אג'אן 3:6, 2:6.

היום יתקיימו במרכז הטניס [illegible] משחקי שמינית הגמר.

עמוס ושלמה יגיעו ללוזאן

מאת יוסף אלפרן
כתב "על המשמר" בשווייץ

בשווייץ זכתה לפרסומת רבה העובדה שמנסדורף וגליקשטיין נרשמו לטורניר הטניס של לוזאן, שייערך בין ה־27 באפריל ל־3 במאי.

העיתון "לה מטין" מלוזאן אף פירסם אתמול תמונתו של מנסדורף, והזכיר שהשניים הופיעו באוקטובר אשתקד בגביע דייויס נגד שווייץ, ועשו "היסטוריה" נגד צ'כיה.

בין הרשומים לטורניר לוזאן עד עתה, בולט הצרפתי יאניק נואה, המדורג רביעי בעולם.

נצחון למאצ'יר והפסד לשרייבר

הטניסאי הצ'כי מילוסלאב מאצ'יר גבר בסיבוב השני בטורניר בטוקיו על היפאני טסוויושי סוקואי 5:7, 1:6. בעוד שחברו מילאן שרייבר נוצח בידי האמריקני ביל סקנלון 7:6, 7:6, 4:6.

ההודי ראמש קרישנאן שהופיע נגד ישראל בגביע דייוויס, ניצח את האמריקני בן טסטרמאן 4:6, 6:4, 3:6.

מקנרו יצטרף ללנדל בסקוטלנד

ג'ון מקנרו יצטרף לאיוואן לנדל בסקוטלנד, כחלק מהכנותיו לקראת אליפות ווימבלדון בשבוע הרביעי של חודש יוני.

השניים יתאמנו על מגרשי הדשא בסקוטלנד, כדי להיות מוכנים להופעתם הבאה על מגרשים דומים בקווינס קלאב ובווימבלדון שבלונדון.

מקנרו לא הופיע בקווינס קלאב לאחר שחברותו נלקחה ממנו לפני שנתיים בעקבות העלבת אחת מן החברות במועדון בעת ויכוח ביניהם כשמקנרו התאמן.

גם האקוודורי אנדרס גומז יתאמן בסקוטלנד.

בינתיים הרוויח מילוסלאב מאצ'יר 418.824 דולר השנה והוא מקדים את השבדי סטפן אדברג 320,608 וג'ון מקנרו 189,743 דולר.

● הליגה האנגלית

ניו־קאסל ממשיכה לנצח

קבוצת הכדורגל ניו־קאסל הצליחה לנצח בהייבורי את ארסנל 0:1, משער שכבש פול גודרד בדקה ה־29. זה היה שערו השישי של גודארד מאז נרכש העונה מווסטהאם.

נצחון זה העלה את ניו־קאסל למקום ה־17 בטבלה. זה היה משחקה השמיני הרצוף בלא הפסד של ניו־קאסל.

קפטן מנצ'סטר יונייטד ונבחרת אנגליה, בראיין רובסון, נטש את השדה בדקה ה־60 לאחר שסבל מבעייה בקרסול רגלו במשחק התיקו אפס בלונדון מול ווסטהאם.

שפילד וונסדיי הפסידה במגרשה לנוטינגהאם פורסט 3:2. זה היה הפסדה השלישי הרצוף של שפילד. את שער הנצחון הבקיע בראיין רייס בשניות האחרונות של משחק.

ווטפורד גברה על צ'לסי 1:3 וטיפסה למקום התשיעי.

לידס יונייטד, שהפסידה בראשית השבוע בחצי גמר הגביע האנגלי, השיגה נצחון חוץ על שרוסבורי 0:2 ועלתה למקום השישי בליגה השנייה.

ריינג'רס התבססה בפסגת הליגה הסקוטית כשגברה על דנדי 0:2, משעריהם של קופר ומקורייסט.

לריינג'רס 62 נקודות מ־40 משחקים והיא מקדימה בשתי נקודות את האלופה סלטיק.

● הליגה הגרמנית

באיירן ניצחה — המבורג רק 1:1

מאת חיים שר
מיוחד ל"על המשמר"

הפער בפסגת טבלת הליגה הגרמנית בכדורגל גדל אמש כשנערכו משחקי המחזור ה־25. המובילה, באיירן מינכן, ניצחה את ורדר ברמן — 2:3 בעוד יריבתה בצמרת, המבורג, סיימה רק בתיקו 1:1 בבוכום.

שאר התוצאות אמש: מנהיים — קייזרסלאוטרן 3:4; נירנברג — דיסלדורף 1:1; שאלקה — דורטמונד 2:3; ברלין — בוכום 1:1; פרנקפורט — לברקוזן 2:0; מנשנגלדבך — שטוטגרט 3:1.

הכדורסלן הטוב בנבחרת פרש ערב אליפות אירופה באתונה

מיקי — טנא של הישגים

הסטאטיסטיקה מורה: שיאן אמיתי ★ הופעה ראשונה בזירה הבין־ארצית, בווינה 1973 ★ השיא: 44 נקודות נגד תורכיה ב־1975 בבלגראד ★ 41 נקודות של מיקי שיגעו את איטליה ב־1980 ★ הסל החשוב ביותר: בגוריציה 1979, נגד יוגוסלביה

מאת ישראל פז

נבחרת ישראל בלי מיקי ברקוביץ. השחקן הטוב ביותר שצמח בחממת הכדורסל שלנו אמר שלום והלך הביתה. עד כמה שאפשר לציין שיאים בכדורסל הרי שמיקי מודקר בראש הפירמידה ב־14 שנות הופעותיו במדי הנבחרת. שיאן לכל דבר.

הסטאטיסטיקה היבשה של הכדורסלן בן ה־33 מורה על 161 משחקים בין־ארציים ו־2750 נקודות שקלע במשחקים אלה. הוא ניצב בראש טבלת הכדורסלנים שהופיעו בנבחרת (השני הוא בועז ינאי – 150 משחקים), ומלך־הסלים הבין־לאומי (ינאי – 1700). מיקי הגיע לשיאו בנבחרת הלאומית כאשר זו נטלה את מדליית־הכסף באליפות אירופה בטורינו, ב־1979. השתתף בשבע אליפויות אירופה (1973–1985); באליפות עולם אחת (ספרד, 1986); זכה בזהב במשחקי־אסיה בטהרן (1974) והופיע חמש פעמים במדי מועדונו, מכבי ת"א, בגמר גביע־אירופה לאלופות, ופעמיים זכה בגביע.

מיקי לא פרש ממכבי תל־אביב. הוא סיים את הקריירה בנבחרת הלאומית. לדעתי, יכול היה עדיין לתרום באליפות אירופה, בעוד פחות מחודשיים באתונה. אבל רצונו – כבודו. שחקן שתרם כל־כך הרבה לכדורסל הישראלי יש לכבד גם אם הפרישה היא על רקע לא־משכנע, כמו סכסוך עם מאמן.

נצחון על ברה"מ

מיקי עבר את כור־ההיתוך של הכדורסל הישראלי, שיחק בכל הנבחרות. יש לו גם שיא בנבחרת הנוער. אותה סחף ב־1972 – שנה לפני שצורף לנבחרת הבוגרת – לנצחון באליפות אירופה בזאדאר על ברית־המועצות – 63:70. תרומתו של מיקי היתה – 19 נקודות. ישראל דורגה במקום הרביעי.

אין כדורסלנים רבים בעולם היכולים להתהדר בהישגים נחדרים כמו שהיו למיקי ברקוביץ. גם "עליה האמריקנית" לא הצליחה לערער את התרומה והברק של השחקן, שנולד ב־17 בפברואר 1954 בכפר־סבא. תמיד היה הכוכב. המנצח האמיתי.

מיקי שיחק ב־161 משחקים בין־ארציים. להערכתי יכול היה לעבור את גבול 200 המשחקים, שכן לא תמיד נענה לקריאה ללבוש את המדים הלאומיים, במיוחד באירועים משניים. העומס האדיר שהיה לו בקבוצתו, מכבי ת"א, מנע ממנו הופעות נוספות בנבחרת. אחרי הכל גם סופר־סטאר כמו מיקי ברקוביץ הוא אדם.

מיקי הצטרף לקבוצת הילדים של מכבי ת"א בגיל 11. המגרש הישן של האגודה, ברחוב המכבי, הפך לביתו השני. הוא שיחק שם שעות רבות. בגיל 15 השתייך למכבי דרום ת"א. ובגיל 17 צורף לקבוצה הראשונה של המועדון. מגיל 19 הוא בנבחרת.

לוויתי את מיקי מהיום הראשון שלו בנבחרת הלאומית. בה הופיע לראשונה באליפות־המשנה של אירופה, בווינה ב־1973. היה זה בעידן של המאמן אלברט חמו, שנטל על עצמו את שיקום הנבחרת אחרי שתי אליפויות אירופיות כושלות, בהן דורגה ישראל במקום ה־11 בלבד. משחקו הראשון של מיקי בנבחרת היה ב־7 במאי 1973 נגד צרפת (71:75). מיקי עמד בצילם של כדורסלנים גדולים שהופיעו באותה אליפות בווינה, בה זכתה ישראל במקום הראשון וחזרה לדרג א'. בנבחרת שיחקו אז טל ברודי, בארי לייבוביץ, מארק טורנשיין ותיקים אחרים. נגד צרפת לא קלע מיקי. למחרת, נגד מזרח־גרמניה (60:87), כבר קלע 5 נקודות. היו אלה הנקודות הראשונות שלו בנבחרת.

באליפות האירופית הראשונה של מיקי, ב־1973 בבדלונה ובברצלונה, כבר היה ברור שצומח כוכב גדול. נציג של דור חדש בנבחרת, יחד עם בועז ינאי, איתמר מרזל, חנן קרן ואביגדור מוסקוביץ.

לראשונה עלה לראש הקולעים במשחק בין־ארצי, נגד פיליפינים (73:122), במשחקי־אסיה בטהרן ב־1974. מיקי קלע 22 נקודות.

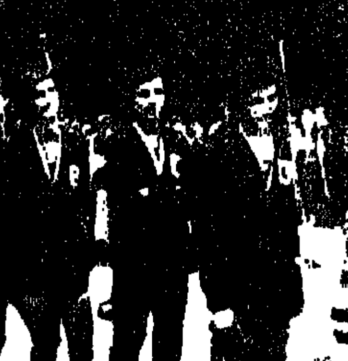

מיקי ברקוביץ, מסומן ב־x בהופעת־הבכורה בווינה, ב־1973

סלים בסיטונות

כעבור שנה, באליפות אירופה בבלגראד (1975), קבע מיקי ברקוביץ שיא במשחק אחד. הוא קלע 44 נקודות לסל תורכיה (77:101).

פרט פיקנטי: במאי 1977 שיחקו בארץ, תוך תשעה ימים, חמש נבחרות מיבשת אמריקה – בראזיל, מכסיקו, ארגנטינה, קנדה וארה"ב. היה זה בטורניר־האומות. אירופה נגד אמריקה. מיקי קלע באותם תשעה ימים 141 נקודות – ממוצע של 28 נקודות למשחק!

לדעתי היה משחקו הטוב ביותר של מיקי בנבחרת בטורניר הקדם־אולימפי בג'נבה, ב־1980, כאשר קלע 41 נקודות במשחק־הנצחון על איטליה (98:99), בשגעו את דינו מנגין וחבריו.

כאשר אני עובר־חולף על משחקי הנבחרת תמיד צץ לנגד עיני מיקי, באותו משחק נגד האיטלקים. אגב, במשחקים האולימפיים באותה שנה במוסקבה זכתה איטליה במדליית־הכסף!

מתי קלע מיקי את הסל החשוב ביותר שלו בנבחרת?

הרבה סלים מכריעים קלע, אבל אחד ייזכר תמיד. היה זה סל־הנצחון נגד יוגוסלביה, ב־1979 בגוריציה (76:77).

כך כתבתי אז בדיווח שלי: "שתי דקות ו־58 שניות לסיום הורה הלוח על 71:76 ליוגוסלבית. הפסד של כבוד? מוסקוביץ צימק – 73:76. מיקי חוויד – 75:76. נותרו 21 שניות לסיום. השופטים, הולנדי משבדיה וברדה מספרד, שלא עמדו בלחץ הצופים היוגוסלבים המתפרעים שבאו מעבר לגבול, העלימו עין ממגיעה בינאי מתחת לסל היוגוסלבי. אלופי העולם ניסו להחזיק בכדור אולם מסירת של הרכז המנוסה זוראן סלבניץ, חמקה החוצה. 15 שניות לסיום. המתח בשיאו. שש שניות לפני השריקה לסיום פרץ מיקי והשיג סל – 76:77 לישראל! התקפה יוגוסלבית אחרונה. קיצ'אנוביץ' פרץ והחטיא. סטיב קפלן, שנטל את הריבאונד, זרק את הכדור כלפי מעלה. המשחק תם. הצלחה הישראלית לא ידעה גבולות".

היה זה סל־נצחון שסלל את הדרך לגדול הישגיה של נבחרת ישראל: מקום שני באירופה!

מיקי היה במיטבו גם באליפות אירופה בקאאן, צרפת, ב־1983, כאשר קלע 32 נקודות במשחק היחיד שישראל איימה לנצח את ברית־המועצות (92:87).

הכדורסלן המצויין סיים את הקריירה באליפות העולם בספרד, בה היה מלך־הסלים שלנו — 168 נקודות – הגם שבמשחקו כבר בלט חוסר היציבות.

נבחרת בלי מיקי – לא נתפס. אבל המציאות חזקה מכל. באתונה כבר לא יופיע הכדורסלן שתרם לנבחרת הלאומית יותר מכל שחקן אחר.

150,000 דולר ב־90 דקות

כוכב הכדורגל הארגנטינאי דייגו מאראדונה, דורש מן ההתאחדות האנגלית 150 אלף דולר עבור השתתפותו במשחק החגיגי ב־8 באוגוסט בוומבלי, לונדון, בין "שאר העולם" ונבחרת הליגה האנגלית.

בינתיים נבחר מאראדונה ככדורגלן הנחמד ביותר וגם ככדורגלן הבלתי נעים בליגה האיטלקית, במשאל שערך יומון הספורט האיטלקי "גזטה דלו ספורט" היוצא במילאנו.

27 אחוז מן הנשאלים הצביעו עליו כבלתי נעים, בעוד ש־10 אחוז הצביעו על כך על מישל פלאטיני.

לעומת זאת הקדים מאראדונה את פלאטיני ככדורגלן הנחמד ביותר – 20.4 אחוזים מול 20.3 אחוזים.

קפטן נבחרת איטליה, אנטוניו קבריני, חברו של פלאטיני בקבוצת יובנטוס היה שלישי במשאל, מתוך 1011 הקולות.

אולימפיות: ברית"מ – תורכיה 0:3

במשחק קדם אולימפי בכדורגל באיזמיר, ניצחה נבחרת ברית המועצות את תורכיה 0:2 (0:1), לעיני ארבעת אלפים צופים בלבד. את השערים הבקיעו: ליטובי (22) ודוברובולסקי (70).

עובדיה בן יצחק ישפוט בכפ"ס

עובדיה בן־יצחק ינהל במחזור ה־29 בליגה הלאומית בכדורגל את משחק החוץ של המוליכה בליגה הלאומית, קבוצת בית"ר ירושלים נגד הפועל כפר־סבא באיצטדיון בכפר־סבא.

שאר שופטי השבת בלאומית: יאיר טילנגר (הפועל פ"ת — מכבי נתניה), יוסף ריאמנט (מכבי פ"ת — מכבי חיפה); אריה פרוסט (מכבי יבנה — בני יהודה ת"א); חיים ליפקוביץ (הפועל ת"א — מכבי חיפה); יצחק בן יצחק (הפועל באר־שבע — שמשון ת"א); צבי שריר (מכבי יפו — בית"ר ת"א); דאוד (הפועל לוד — בית"ר נתניה).

בובי נייט חם־המזג זינק לפיסגה עם אינדיאנה

סיום דרמטי באליפות המכללות ★ "הנסיך" אלפורד – כוכב עתיד גדול ★ כדורסלן מלבנון – על הכוונת ★ קבוצתו של מוטי דניאל דורגה במקום ה־190

מאת שלמה גלזר

אלופת המכללות בארה"ב לעונת 1986־87 היא אינדיאנה, שניצחה בגמר דרמטי את מכללת סירקיוז ממדינת ניו־יורק (73:74). רכז משחק אינדיאנה, קית סמארט (1.85), העניק את התואר לקבוצתו בקליעת־ניתור מכן הרוחב, חמש שניות לסיום.

סירקיוז הובילה 38 שניות לסיום 70:73. סמארט הוריד את הריבאונד וצימצם ל־72:73. סירקיוז החטיאה זריקה נוספת. והסיום: התואר לאינדיאנה.

סמארט לא רק שזיכה את קבוצתו בתואר. הוא נבחר כשחקן המצטיין בטורניר־הגמר, המכונה בארה"ב "גמר הארבע". במשחק המכריע קלע 21 נקודות, מהן את 6 האחרונות לזכות קבוצתו.

פעם נוספת הוכחה העובדה המפתיעה כי בעור שבאן.בי.איי. מעדיפים שחקנים גבוהים, והם גם הנבחרים הראשונים ב"דראפט", הרי שכדי לזכות באליפות המכללות צריך שחקני חוץ ורכזים מצטיינים, שהם מפתח לאליפות. צריך ציר דומיננטי במיוחד, אבל בדרך־כלל קובעים שחקני החוץ.

חממת המכללות

דוגמאות? בבקשה. ב־1980 הוביל מג'יק ג'ונסון את קבוצתו, מישיגן, לאליפות במשחק בלתי־נשכח מול אינדיאנה־סטייט של לארי בירד. ב־1981 היה זה איזיה תומאס, הרכז הנפלא, שזכה באליפות עם אינדיאנה של בובי נייט, המאמן האולימפי ב־1984, שנטל העונה תואר שלישי. ב־1982 היתה האלופה מכללת צפון־קארולינה, כשאת סל הנצחון השיג מי אם לא מייקל ג'ורדן. ב־1983 היתה האלופה צפון־קארוליינה סטייט, עם שני שחקני־החוץ האלמוניים, ויטנברג ולאו, שגברו בשנייה האחרונה על יוסטון, עם אלג'ואן הגדול. ב־1984, סוף־סוף ג'ורג' טאון, עם פט יואינג (2.14). 1986 שייכת לוילנובה עם תום מקליין, המסעיר כיום את ארה"ב בגלל הסתבכותו בסמים. ב־1986 האלופה היא לואיזוויל מקנטקי, והשנה, כאמור, אינדיאנה.

כאשר אתה אומר אינדיאנה של 1987 אתה מתכוון למאמן בובי נייט ולשחקן לסטיב אלפורד. בובי נייט הוא גאון בכדורסל. 16 שנה הוא באינדיאנה, עמה זכה בשלוש אליפויות (1976, 1981, 1987). זהו מאמן חם־מזג, טוען ביותר. ב־1976, בעת שאימן את נבחרת ארה"ב במשחקי פאן־אמריקה, נעצר ע"י המשטרה בגלל התפרעות. נייט הוביל את ארה"ב לזכייה במדליית־זהב במשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס ב־1984.

סטיב אלפורד, או "הנסיך", כפי שהוא מכונה, הוא הגיבור המקומי. גובהו — 1.85. לבן, מחזיק בשיא קולעי הנקודות בהיסטוריה של אינדיאנה. היה הרכז האולימפי ב־1984, שחקן לא מהיר במיוחד, גם אינו חזק ואינו מנתר. אבל יש לו "יד נדירה". במשחק הגמר קלע 7 סלי 3 נקודות. הוא מיטיב לשלוט בכדור, רואה מצויין את המשחק ומעל לכל הוא חרוץ ומתאמן חמש שעות מדי יום.

לשתי קבוצות יהיה קשה מאוד לפסוח עליו בדראפט הקרוב של האן.בי.איי. האחת היא אינדיאנה. השנייה היא בוסטון־סלטיקס. בוסטון זקוקה לרכז, ואלפורד, כמו נולד עבורה. לבן פיקח ומוכן לעבוד קשה.

דרך קשה

משחקי־הגמר של המכללות נערכים בשיטה מעניינת. בדרג הראשון מתחרות 290 קבוצות, מהן נבחרות 64 לטורניר־הגמר. הן נקבעות לפי הישגיהן במהלך העונה בליגות השונות, בהן משחקת כל אחת כ־20־25 משחקים. קבוצתו של מוטי דניאל, לדוגמא, הוואשינגטון, דורגה במקום ה־190, וכמובן שלא שובצה בטורניר.

הטורניר מתנהל בשיטת הנוק־אאוט. כלומר, המפסיד יוצא. לטורניר המכריע מגיעות ארבע קבוצות המתמודדות בטורניר של סוף שבוע. טורניר זה מהווה את שיא עונת הכדורסל בארה"ב, ומרתק עשרות מיליוני צופים. העונה נערך הטורניר בניו־אורליאנס והקהל במשחק־הגמר שבר את השיא — 65 אלף צופים.

לסיום, כדאי לשים לב לשני שחקנים שנטלו חלק בטורניר־הגמר, ואגב שיחקו בנבחרת ארה"ב באליפות העולם האחרונה בספרד, בלי שהצטיינו. האחד הוא רוני סייקלי (2.08) מסירקיוז. סייקלי הגיע לארה"ב מלבנון בגיל 16. שחקן חזק מאוד עם יד רכה, החוסם מצויין. יש לו עוד שנתיים בקולג', ואחר־כך יהיה לבטח כוכב באן.בי.איי.

השני הוא הרמון גיליאם, המכונה הפטיש. גיליאם, כוכבה של נבדה לאס־וגאס, סיים את העונה האחרונה בממוצע של 21 נקודות ו־10 ריבאונדים. גיליאם הוא בארקלי מ"דגם משופר". גובהו — 2.06 ומשקלו — 120 ק"ג. הוא נין במהירות עצומה, ניתור אדיר, כח רב ויד רכה. עד גיל 16 שיחק פוטבול, והכל ניבאו לו עתיד מזהיר. משום מה שינה את דעתו עבר לכדורסל. נאחר שלא הצטיין בתיכון התקשה למצוא קבוצה עד שלבסוף הגיע לנבדה, ומשם כבר לא יעצור אותו דבר בדרך ל"כסף הגדול".

הערב גומלין בפליי־אוף לנשים בכדורסל

מאת יוסף חכם

שני משחקי הגומלין בחצי גמר הפליי־אוף בכדורסל לנשים ייערכו הערב.

במוקד המשחק באולם בכפר הירוק, בשעה 8.00, בו תארח קבוצת מכבי תל אביב את הפועל גבעת חיים. במשחק הראשון ניצחו שחקניות גבעת חיים במאבק דרמטי ומרתק 78:81.

באולם אוסישקין בת"א תארח בשעה 8.00 קבוצת הפועל תל אביב את אליצור תל אביב (61:63).

מילאנו ניצחה

בורארוזה — 75:95

אלופת אירופה בכדורסל, קבוצת טרסר מילאנו, עשתה אור לאתמול צעד רציני לגמר הפליי־אוף באיטליה. כשניצחה בוארזה בחצי־הגמר את די וארזה — 75:95. לאחר 42:47 במחצית.

בוב מקאדו הוכיח שוב את יכולתו כשקלע 31 נקודות וקטף 18 ריבאונדים. בארלו (20) ופרמייר (19) הצטיינו גם הם במשחק החריף והסוער.

במשחק חצי־הגמר השני הפתיעה קאזרטה כשניצחה בקאנטו את אריסון — 107:111, לאחר 57:62 במחצית.

● כדוריד

הנוער היום מול לוכסמבורג

שירות "על המשמר"

נבחרת הנוער של ישראל בכדוריד המתכוננת למשחקי מוקדמות אליפות העולם, תקיים הערב, בשעה 9.30 שעון ישראל, משחק רעים מול נבחרת הנוער של לוכסמבורג.

שחקני הנבחרת הישראלית המקיימים מחנה אימונים בלוכסמבורג נוצחו שלשום ע"י נבחרתה הלאומית של לוכסמבורג 18:15.

גיל לנדאו שוב נגד מכבי חיפה

הפועל ת"א חייבת להתאושש
הפסד ראשון לבני־יהודה

מאת אורי שטיינבך

בפגישה האחרונה בה אירח גילי לנדאו את שחקני מכבי חיפה, באיצטדיון בלומפילד, כבש את שערו החשוב ביותר בקריירה הארוכה שלו: שער האליפות.

אותו שער מחלוקת של גילי הוקרן פעמים רבות ודובר עליו לאורך כל הפגרה בין שתי העונות. מאז תחילת העונה הנוכחית כבש לנדאו שער אחד בלבד, במחזור הראשון, מול מכבי יפו.

גילי, המבקש לשחזר בשבת את משחק האליפות מהשנה שעברה, ינסה לנחש את תוצאת משחקי המחזור ה־25.

● הפועל פתח־תקוה — מכבי יבנה. משחק קשה לניחוש. התוצאה הסופית תהיה תיקו. שתי הקבוצות מגיעות למשחק לאחר נצחון. אמנם הנצחון של יבנה על בית"ר נתניה לא יכול להוות קנה־מידה ליכולתה אבל זה הסיכוי האחרון של יבנה להינצל מירידה.

התחזית: תיקו.

● מכבי נתניה — מכבי פ"ת. נתניה תחזור הביתה אחרי שני הפסדים. הראשון, בשבת בליגה, להפועל פתח־תקוה, והשני, ההפסד המפתיע בגביע־המדינה באמצע השבוע, לבית"ר ת"א. נתניה תנסה לתקן את הרושם מול הפתח־תקואית השנייה.

התחזית: נצחון למכבי נתניה.

● מכבי ת"א — בני־יהודה ת"א. בני־יהודה נמצאת בלחץ. לא כל־כך בגלל האפשרות שלה להיצמד למוליכת, בית"ר ירושלים, אלא בגלל החשש לנחול את ההפסד הראשון בליגה. עובדה זו מפריעה לבני־יהודה לפתח משחק רגיל. מכבי ת"א מעודדת מנצחון הגביע תנצל זאת.

התחזית: נצחון למכבי ת"א.

● הפועל ת"א - מכבי חיפה. אם היו אומרים לפני כמה חודשים שהמשחק הזה יהיה בין שתי קבוצות במקומות ה־10 וה־11, היו כולם צוחקים, אבל זו עובדה עצובה. הפועל ת"א תחזור לעצמה השבת.

התחזית: נצחון להפועל ת"א.

● הפועל כפר־סבא — בית"ר ירושלים. בית"ר ירושלים מנצחת גם כאשר אינה מציגה משחקים טובים בזמן האחרון. היא תמשיך לנצח גם במשחק־החוץ בכפר־סבא — נצחון שיבטיח לה ב־90 אחוז את האליפות.

התחזית: נצחון לבית"ר ירושלים.

● הפועל באר־שבע — שמשון ת"א. משחק קשה לניחוש. הפועל באר־שבע תיהנה מיתרון הביתיות. כעוד ששמשון, קבוצה טובה, לא תוותר בקלות.

התחזית: תיקו.

● מכבי יפו — בית"ר ת"א. קרב תחתית קשה. שתי הקבוצות זקוקות לנקודות כאוויר לנשימה. שתיהן ישאפו לנצח. שאיפה זו תוביל לתוצאה מאוזנת בסיום.

התחזית: תיקו.

● הפועל לוד — בית"ר נתניה. לוד, ביתית, מול הקבוצה שהדימה ידיים, וירדה לליגה הארצית. ההבדלים בין שתי הקבוצות גדולים.

התחזית: נצחון להפועל לוד.

כשר בת"א: שינקן וגבינה בתוך לחמניה מקמח מצות

מאת ירדן זליג, כתב „על המשמר"

דרך יפו הידועה מעם בשנה בשמה „דרך הפיתות" היתה פקקה. מי שלא נסע לאילת או לכנרת זחל בצמתים לכיוון שבניו של אבולעפיה הערבי, שדווקא סגר את שעריו. לרווחת שבניו החוזרים, שסוף סוף רואים כסף גדול, והכל בניסיון לעקוף את חוק החמץ.

הטעם הזה מחזיר אותנו לכיכר דיזנגוף בחיפוש אחרי אחמץ והחוק מגורש הביתה. את החמץ מוצאים מהר, את החוק לא כל כך. מי שבאמת מתעקש מוצא מהר מאד דו קיום בשלום. יש מצות, יש פיתות ויש משהו באמצע כמו שינקן וגבינה מעוכים בתוך לחמנייה מקמח מצות. טריפה כשרה לפסח.

נערה המזרחית של דיזנגוף, צינה פינת אגם, חוק החמץ קיים רק כמשמעה. יש באמת משהו כזה אומרים בעלי הסטייקיות. „חוץ מזה, מה השתלכבו בפיתה או בצלחת?"

בסטייקיה אחת מנסים לשכנע אותי שהפיתה שלהם היא עיבוד מיוחד של שלושה חודשים מאמץ. פיתה בלי חמץ בפנים. ממש מצויין. יותר מזה מפיתה. „רק מה", אומר בעל הבית, „הטחינה לצערי לא כשרה". הגיעים אותו מהר. „לפי הטעם גם הפיתה שלך לא הכי הכי".

בנית הבירה צוחק משה ואומר שהורגים אותו אלו שבאים שמבקשים פיתה מצות. „כי פסח" ואחר־כך מבקשים גם כוס בירה „כי חם".

הוא גם נסחף לנוסטלגיה. איך לפני שנתיים באו „לדרכי באר" הסמוך והיה „נהיה שם שמח. מכות ועניינים כאלה." על חוק החמץ אף אחד לא הודיע לו. „אני יודע רק שיש חוק שאומר שאם בא לקוח ורוצה משהו שיש לי, אני חייב למכור לו. זה חוק בכנסת. או אני שומר על החוק. אם לא רוצים שימכרו פיתות, שיסגרו את כל המאפיות ושיירדו מאיתנו," הוא אומר.

„ניצחנו" מנכ"ל משרד הדתות, זבולון אורלב, מצביע על שלט שהוצמד לפתח מאפיית הפיתות הערבית בעיר העתיקה (הרובע היהודי) ובה מתבקשים הקונים – בשלוש שפות – „לא לאכול חמץ ברחובות". (צילום: רחמים ישראלי)

האגודה לזכויות האזרח: להקל על ואנונו

האגודה לזכויות האזרח בישראל פנתה במכתב לנציב שירות בתי הסוהר, גונדר דוד מימון, וביקשה ממנו לפעול לשיפור תנאי מעצרו של מרדכי ואנונו.

האגודה מבקשת מהנציב להתחשב בעובדה שואנונו מצוי בבידוד, ולאפשר לו לכן טיולים ארוכים יותר בחצר, פגישות עם בני משפחתו בתדירות גבוהה יותר וכמו כן לאפשר לו פגישה עם חברתו, ג'ודי זימט. כמו כן, מבקשת האגודה לאפשר לו פגישה עם איש דת.

האגודה טוענת עוד, כי בשל העובדה שאין עתה עורך דין המייצג את ואנונו, הוא פונה באמצעותה לנציב שירות בתי הסוהר, שיפעל לשם הקלת תנאי המעצר, כדי שיוכל להכין עצמו למשפטו, העומר להיפתח בקרוב. (עתים)

פקיד הוצאה לפועל חשוד בזיוף המחאה

פקיד במשרד ההוצאה לפועל, יהודה קורקוס מעכו, חשוד בקבלת דבר במירמה. שופט השלום החיפני רפאל תרסונסקי הוציא אתמול צו הבאה נגד הפקיד, לבקשת בא כוח המשטרה.

החוקר טען, כי בחודש ינואר השנה התייצב הפקיד בביתה של תושבת קרית מוצקין כדי לגבות חוב של 100 ש"ח שבנה חייב לאחר. האשה, שלטענת המשטרה אינה יודעת קרוא וכתוב, נתנה בידי פקיד ההוצאה לפועל צ'ק פתוח וחתום כדי שזה ירשום בו סכום של 50 ש"ח על חשבון החוב.

בא כוח המשטרה אמר, כי האשה הגישה תלונה למשטרה, לאחר שהוברר שהצ'ק שנתנה בידי פקיד ההוצאה לפועל, זוייף ונרשם עליו סכום של 3500 ש"ח. שאותו ניסה הפקיד למשוך לפי החשד מחשבונה של האשה בבנק. (עתים)

משבר התיירות כבר נמצא מאחורי שריד

בחג הפסח ישנה תפוסה מלאה בכל בתי־המלון בארץ, בעיקר במוקדי התיירות המרכזיים: תל אביב, הרצליה, טבריה, ירושלים, חיפה וים המלח. לפי הנתונים, יגיעו השנה לארץ מיליון ו־400 אלף תיירים, מספר שיא מאז 1985. בשנת 1988 שהיא שנת ה־40 להקמת המדינה, שתכלול אירועים רבים, מצפים לגידול רב של מספר התיירים שיגיעו לישראל.

דברים אלה אמרו שר התיירות אברהם שריר ומנכ"ל משרדו רפי פרבר בעת סיור שערך אתמול השר בבתי־המלון „אכדיה" ו„דניאל" כאורח איגוד בתי־המלון בהרצליה וראש העירייה אלי לנדאו.

בתשובה לשאלה אמר השר שריר, שהתיירות הגיעה השנה לשיא ומשבר התיירות „כבר מאחורינו". הוא מצפה שבשנת 1988 יגיעו לישראל שני מיליון תיירים. (עתים)

היום מתחילים אירועי המימונה

דיברו יותר מדי – המרוקאים לא באים

הלהקה „המלכותית" לא תגיע אחרי שהרעש שקדם לבואה הכשיל הביקור

הופעתה של הלהקה המרוקאית שהיתה אמורה לעמוד במרכז אירועי ה„מימונה" — בוטלה.

סם בן־שיטרית, יו"ר תנועת „ביחד", המארגן את אירועי המימונה מסר אתמול במסיבת עיתונאים, כי משיחות שהיו לו עם מקורבי חצר המלוכה במרוקו התברר, כי הלהקה ביטלה את הופעתה בישראל, משום שבפרסומים המוקדמים הוגדרה כ„להקה מלכותית", למרות שבכלל אינה כזו. לדבריו המודעות לוו גם בדגל מרוקו ובסמל בית המלוכה והדבר עורר את רוגזם של שלטונות מרוקו. זאת, לאחר שנציגי אש"ף הפנו את תשומת לבם לכך. בן־שיטרית הוסיף, כי הופעת האנסמבל קיבלה מימד פוליטי ומשום כך בוטלה הופעתה בישראל.

אירועי חגיגות המימונה ייפתחו היום, ביום עיון שיתקיים במעונו של ראש הממשלה, יצחק שמיר, בנושא ירושלים ובהשתתפות ראש עיריית ירושלים, אנשי רוח ואנשי ציבור מכל גווני הקשת הפוליטית.

סם בן־שיטרית מסר אתמול במסיבת עיתונאים במלון „לרום" בירושלים, כי השנה החגיגות הן חסרות תקדים בהיקפן ותודגש בהן תרומתן של שכונות הגבול הירושלמיות שמואל הנביא, מוסררה ואחרות.

האירועים ההמוניים ייפתחו במוצאי חג הפסח השני, במגדל דוד במעמד מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס. לראשונה, יחודש השנה המינהג, לפיו יגישו ערבים ממזרח העיר את החמץ הראשון לשכניהם היהודיים וכן יוגשו ממיטב מאכלי עדות ישראל.

לאחר מכן, יתארח ראש הממשלה יצחק שמיר בבתיהם של שלוש משפחות בקרית מנחם וגם יקח חלק בחגיגות המימונה המרכזיות בשכונה. בן־שיטרית העריך, כי המימונה תקיף השנה 1.6 מיליון בני אדם שיתארחו ב־100 אלף בתים. באירוע המרכזי בגן סאקר צפויים להשתתף 200 אלף חוגגים ויברכו אותם נשיא המדינה, ראש הממשלה, ממלא מקומו ואישי ציבור אחרים. בגן יקמו 20 אוהלי עדות ישראל, וכן אוהל של התק"ם, מועצת יש"ע ואהל ברואי.

בן־שיטרית מסר, כי מכון אישי הציבור, מחרימה תנועת „ביחד" רק את ח"כ כהנא, משום שלפני שנתיים ניצל את הזמנתו להשתתף בחגיגות, להפגנה פוליטית. (עתים)

מנהיג אופוזיציה באגד מאשים: מנסים להלביש עלי רכוש גנוב

איתן פאוקר: „המאבק בקואופרטיב הופך לפלילי"

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

המלחמה על השליטה בקואופרטיב אגד, עוברת לפסים פליליים, כך טוען אחד ממנהיגי סיעת האופוזיציה „יעד", איתן פאוקר. לטענתו, ניסו חבריו לעבודה, מהסיעה המתנגדת להפכו לפלילים, באחזקת רכוש גזול והתמשמשו בניגוד לחוק. פאוקר טוען, כי הוזמן למחלקת האבדות במשטרת מרחב חיפה, כדי לקבל לידיו שקית השייכת לו. פאוקר אומר, כי הודיע למשטרה, שלא איבד כל שקית ולמרות זאת נדרש להגיע לתחנה. שם הוצגה לפניו שקית ניילון, בה נמצאו מאות כדורי רובה אם. 16, כשלצידם הזמנה אישית על שמו לבירור במחלקת הביטוח של אגד. מכאן הסיקו החוקרים, כי השקית שייכת לו.

איתן פאוקר הנדהם, הודיע כי השקית אינה שייכת לו וכיווה העלה, כי השקית נמצאה בתחנת אגד בנוה שאנן ע"י אחד מעובדי הקואופרטיב שהזמין את חבלני משטרת מרחב חיפה. השקית נבדקה ע"י החבלנים והועברה למחלקת האבדות.

פאוקר טוען, כי „מישהו מיריביו הפוליטיים ביים" את כל העניין והם מנסים להפלילו בכל אמצעי ודרך, כדי לסלקו מהדרך הפוליטית."

דוברת מרחב חיפה, אהובה תומר, אישרה אתמול כי נמצאה השקית ואמרה, כי אם פאוקר חושד במשהו, עליו להתלונן במשטרה.

כתבנו מציין, כי לפני כחודש התבררה תלונה אחרת של איתן פאוקר בה טען, כי קיבל איומים מעובד מוסך „אגד" בקריות. בחקירה הוברר, כי פאוקר אכן קיבל איומים מעובדים באגד.

באומשלגפלאץ של וורשה יוקם אתר זיכרון

מהכיכר נשלחו יהודי העיר להשמדה בטרבלינקה

ה„אומשלגפלאץ" — הכיכר בוורשה, בה רוכזו היהודים, שנשלחו לטרבלינקה, תיהפך לאתר הנצחה, ליהודים שניספו במחנה השמדה זה. לקראת יום הזיכרון ה־45 למרד גיטו ורשה, שיצויין בשנה הבאה, תקים ממשלת פולין אתר הנצחה. האתר יכלול בין השאר, שרידי צריפים ומסילות ברזל שנותרו במקום. על כך נמסר בהודעה לעיתונות מטעם ארגון הלוחמים היהודים.

הצעת הארגונים היהודיים להקים ב„אומשלגפלאץ", אתר הנצחה, נתקבלה בחיוב על ידי שלטונות פולין ובקרוב יתקיימו בוורשה שיחות מפורטות יותר, בהשתתפות ראש עיריית וורשה, לגבי תוכנית ההנצחה. (עתים)

סקר חדש: כמעט כל התלמידים מאמינים בדמוקרטיה

98%–85 אחוזים מן התלמידים בישראל סבורים, כי הערכים החשובים ביותר למדינה הם: זכות למשפט הוגן, סובלנות כלפי הזולת, צדק חברתי, קביעת סידרי שלטון ע"י בחירות, כיבוד החוק וזכויות שוות לנשים. 75% אחוזים מסכימים, כי הערכים החשובים מאוד הם חופש דת, סובלנות כלפי מיעוטים, שלטון החוק וזכות להתגורר בכל מקום.

70%–60 אחוזים מהתלמידים הסכימו על חשיבותם של ערכים אלה: יכולת להביע דעות בלתי פופולאריות, זכות האופוזיציה, חופש מחאה וחופש התארגנות.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מ ו ד ע ה

לפי תקנה 2 ב(ו) לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאיו ואגרות) תש"ל 1970

הריני מודיע בזאת, כי הגשתי בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, לבניה בשכ' התקוה ברחוב נדיב מס' 3 גוש 6136 חלקה 96 (חלק) תיק בנין 22438.

כל מי שיש לו זכויות בנכס האמור לעיל ומתנגד לבניה עליו להודיע על כך בצורה כתובה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תוך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו.

הדרין יעקב

רוה יעקב

יצרני חלב יכיני בע"מ

שינוי תזכיר החברה

ניתנת בזה הודעה, כי החברה החליטה בהחלטה מיוחדת להוסיף לתזכירה מטרה כדלקמן: „ביצוע שרותים, עבודות חקלאיות, הובלות והשעות בקשר לבעלי — מניות בחברה או לעיסוקיהם".

מרדכי מדמוני

מזכיר החברה

סוף שבוע עם

הארץ

עיתון לאנשים חושבים

כל מה שהעזת לשאול (על הפרשות) ולא רצו לספר לך / יואל מרקוס

תסיסה בגדה:

יהודה ושומרון נגד הגדה / מולס

על אנשים ושטחים / אורי ניר

אלפי מנשה, לפני ואחרי / מרדכי ארציאלי

זהירות, ספריי / תמר מרוז

פשע מאורגן בישראל: המשפט / רן בסלו

רשימת ה־11: איפה הם היום / ראובן שפירא

אינני אנטישמי

ארנסט נולטה מסביר את עצמו

דניאל דגן

א. שוייצר על נקודות רגישות במדיניות החוץ ● נדב שרגאי על פרוטוקולים מחקירתו של קודי קולק ● חיים הנדוורקר על ת"א כברך מקוטע

מקורות מדיניים/עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים/ אילן שחורי ● כספת/נחמיה שטרסלר, יונתן שרמן ויהודה שרוני ● הריקות/זאב יפת ● המנוע במשקמים/קובי ניב ● הטלוויזיה של השבוע/הלה בושם

עיריית נהריה מודיעה על דחיית תאריכי הגשת מכרזים כדלקמן:

1. 9.87 – פינוי פסולת – עד 29.4.87

2. 10.87 – (37—52/86 – 9100) – פרוייקט חביוב הארצי, תחנת שאיבה ראשית לביוב – ציוד הרכבות – עד 29.4.87

פרטים במח' הטכנית 04-922121

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי

ק ר י ו ת

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להוספת שטח למגורים בשכונת כנה ביתך קרית ים גוש: 10425 מגרש 38.

מהות הסטיה:

חריגה של 6.28 מ"ר מאחורי הבניה המותרים 1.54% משטח המגרש.

כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5, קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

ועדת משנה לתכנון ולבניה

חולון

ת. ב. 2097/2

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 32 בגוש 6021, רח' ויינס 21, חולון, הכוללת מתן הקלה בקוי בנין 10% מקו בנין צדדי צפוני.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ד'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדויות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון

מ"מ ראש העיר ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי

השומרון

הודעה בדבר אישור שינוי תבנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, „שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת:

„תכנית מס' ש/371 — שינוי בחזיתות מסחריות בזכרון יעקב", המהווה שינוי לתכנית ש/22 — פתוח אדמות מרומי זכרון יעקב.

מקום התכנית: שכונת נוה הברון.

הודעה על הפקדת שנוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3339, התשמ"ו, עמוד 2152.

השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, השומרון, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

משה גלזנר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

ירושלים, כ"ז באדר תשמ"ז, 16.3.87

מרחב תכנון מקומי

רחובות

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146—150 מחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 8.5% לתוספת בניה בבנין על חלקה 244 בגוש 3700 רח' גרש עציון רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 58.5% במקום 50% המותרים. והקלה בקו בנין צדדי 3.6 מ' במקום 4 מ' המותרים.

לאישור שימוש חורג לגבי חלקה 48 בגוש 3680. השימוש החורג מתבטא בכך שהוועדה המקומית תתיר את השימוש למכונה הנ"ל מוסך למחסות רכב ל־3 שנים. למתן הקלה של 2.5% לתוספת בניה בבנין על חלקה 180 בגוש 3704 רח' השומרים רחובות. כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 58.5% במקום 50% המותרים. והקלה בתוספת קומה.

כל המעוניין יוכל לעיין בתכנית ובניה, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדויות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה רחובות

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

מרחב תכנון מקומי

ב ת ־ י ם

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשו לוועדת המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשות למתן הקלות כדלהלן:

1. על חלקה 103 בגוש 7156 הנמצאת ברח' הדרי 21.

לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שיעודו מגורים ג', מבקשים הקלה לעניין התוספת בעלי הזכויות בנכס של גבי תכנית 328 (בניה על גגות בתים).

2. על חלקה 12 בגוש 7134 הנמצאת ברח' גולומב 7.

לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שיעודו מגורים א', מבקשים הקלה מתכנית בתי.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשות הנ"ל, יגיש התנגדותו לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תוך 15 יום, מיום פרסום הודעה זו.

אהרון קלמן, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

גבעתיים

הודעה עפ"י סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

גוש 6166 חלקה 114 רחוב סירקין 6 גבעתיים. תיק בניה מספר 2026.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה, בקשה להקמת בית מגורים עם קומת קרקע מסחרית, ועוד 4 קומות מגורים בהקלה, עם חניה תת־קרקעית, ועוד הקלה של 6 אחוז פלוס 5 אחוז עבור מעלית פלוס 2.5 אחוז עבור תוספת קומה.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגיש לועדה תוך המועד של 15 יום, החל מיום פרסום של הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הועדה.

יצחק ירון, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הועדה המקומית לתכנון ובניה

מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגושי 7271 חלקה 10 ברחובו הרמון פ' נטף המסוגת באזור מגורים א' בקשה לאישור הקלה בקו בניה קדמי. הקלה המבוקשת באזורי בניה מגיעה ל־6%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/ אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. הרבין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

מרחב רמת־השרון

ת.ב. 4188

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש: 7271 חלקה 50 ברחוב חרמון פ' נטף המסוגת באזור מגורים א' בקשה למתן אישור להקלה קוי בניה בבית מגורים קוטג'.

ההקלה המבוקשת בקוי בניה צדדים של 10%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/ אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. הרבין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

טלוויזיה

יום שביל באמצע שביל בצד יום שירותים מיוחד המציע מסלולי טיולים, ביקורים באתרים מעניינים, וחידוני יאצק נושאי פרסים. 09.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 09.10 שעת כושר. 09.20 פרפר נחמד — לטייל בארץ ישראל. 09.50 ביקור בהרי הגלבוע (כ). 10.00 לטי — פרק ר'. 10.30 מסלול טיול — החי בר (כ). 10.45 אידס — פרק 110 „חור". 11.10 חוויה צומחת שוב — דגניה בת 75 (כ). 11.55 ביקור בכריכת יער, הדרה (כ). 12.00 חידון יאצק — חלק א' (כ). 12.15 סרט קולנוע — נער בעל מנת משכל 200 — ניק ניואל הוא נער מחונן בן 13 שהתקבל לאוניברסיטה. הסרט מתאר את קשייו בחברה ובעיקר את הקושי שלו ליצור קשר עם הנערה המעריך עליה. את הנער ניק מגלם הילד השחור מהסידרה „על טעם ועל ריח" ואת המרצה לאסטרונומיה מגלם השחקן שמגלם את „בנסון". 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.10 שעת כושר. 14.20 ביקור כפר גרוים בשומרון (כ). 14.30 שבחון יחיה לארץ — קווי מוסכבה על נשא והשמיטה (כ). 14.50 איכות הסביבה (כ). 15.00 סאו פאו — העכביש האש. 15.30 איכות הסביבה (כ). 15.35 רחוב סומסום. 16.05 חידון יאצק — חלק ב' (כ). 16.10 מסלול טיול — נחל נלמון ואורגנות השוכבות. 16.20 גבורת פלפלת והמדת ימים (כ). 16.50 ביקור במדבר יהודה — אזור עין גדי (כ). 17.00 ערב חדש — מנחה אילנה דיין. 17.30 „באותו עניין" הנושא הפעם „חופש האדם". 18.00 „משפחת קמבל" — הפרק האחד־עשרה „לאהוב ולהנך". 18.25 „מסוקו של מקום" — מבט אל בני ברק המוזכרת בהגדה של פסח. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 „שבועון טלוויזיה" (ערבית). 19.00 „מבכש" — (ערבית) תכנית דיון. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 „עם פרלוב — יום ביומן אישי" מאז 1973 יושב דוד פרלוב וכותב יומן אישי. אך מקום להשתמש בעט המבקם הוא משתמש במצלמה קטנה של 16 מ"מ. 22.35 „דמפסי ומייקפיס" — סדרת מתח האנגלית חוזרת למרקע ב־10 פרקים חדשים. הפרק הראשון: „קול מן העבר" (חלק א'). 23.15 „גליה" — תכנית חוצפה בגיאוגרפיה, המולדת וגדלות בארץ ובעולם מנחה כרמית גיא. 23.55 „חגיע זמן לשוך" — סיגה לענייני לשון, בהגשת אבשלום קור הפעם עניני לשון הקשורים בפסח „תיקו" ו„כוסו של אליהו". חדשות והלילה.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר. 07.03 „באהבה ניגנתי". 09.00 קונצרט בוקר — באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס. 6, ברהמס: קונצ'רטו לכנור, צלו ותזמורת כלת מינור; פולנק: קונצ'רטו בדה מינור לשני פסנתרים ותזמ' סימפוניה שלמה בלה מינור, ראכל ודן קישור ותלמידים — 3 שירים; פורה: נוקטורן מס. 17 ס. פרוקו סימפוניה בדה מינור. 11.57 מגישים שיר — 12.00 מאוצר הפרטיה — הירדן מנגנת מס' 5 בטול מג'ורה עמי מעייני רביעייה לנבל ושלישייה מיתרים קרמנם רביעייה מס' 2 בסול מג'ור גבריאלי קנצונה מס' 2. 13.05 באהבה ניגנתי — מוצרט דיברטימנטו ברה מג'ור, ק. 334 פלבאחד בקארום קונצ'רטו בלה מינור לגיטרה ותז. צ'ייקובסקי קטעים מתוך הבלט „היפהפיה הנמה". 15.00 ניצנים — „שמן הצעיר". 16.00 אתנחתא — שירי חי מאולם יוקה בירושלים / זכריה פלאוין — מסגתה באך פרלוד ופוגה בסול מינור בתהלכה סונטה בדו מג'ור, „זאלדשטיין" ש. קסן רוזבסקפיה בעקבות הסילמול ואטמר (1986) סקר־אקין סונטה מס' 7 בחה דיאז מג'ור „המיסה הלבנה". 17.50 קשת של צלילים — מיגוון מוסיקלי. 18.00 אנתולוגיה בצליל — המוסיקה העולית החוללית בספרד של תרנסנס. 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.30 אינטרלוד — רגעי מוסיקלי. 20.37 מגישים שיר. 20.50 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית רשות השידור — אבודה הייזה תהילים; באך קונצ'רטו ברה מינור ל־3 כנורות ותז' וכוסיה מחול קדוש ומחול חול, לנבל וכלי קשת סיבליוס סימפוניה מס' 5. 22.30 מג'ו חלאה. 23.00 דור הפעם — אפנים גדולים בהקלטות היסטוריות „אותלו" — זו — תכנית שלישית הדויד: משכב הבית הרביעית מתוך האופרה „אותלו" ורדי 1. אריה מתוך „לראות מילר" 2. אריה מתוך „דון קרלוס" 3. אריה מתוך „נשף המסכות".

רשת א'

07.30 הדירקל. 08.05 חגות — עם בני הדל. 09.05 טלרדיו — שירות מידע למאזינים. 10.05 פניני בוקר. 11.05 שירים עבריים. 11.30 השכלה ודעת לכל. 12.05 מבחר יומיומיים — עם מרגלית נגער. 12.30 חדשות ותכנית אגגלית. 13.30 חדשות תכנית בצרפתית. 14.05 בראש צעיר — מגוון יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 השכלה ודעת לכל. 16.05 ארץ לא נודעת. 17.10 שירים עבריים. 17.30 האוניברסיטה המשודרת. 18.05 מינחת ערב. 19.05 שעון כתרגיא. 22.05 יש לי חלום — עודד ומבחר יובב כץ.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 בראש צעיר — תכנית לילדים לנוער לכל. 10.05 כל צבעי הרשת — מבזון יומי. 11.30 סוף לשלום — עם דעה טוב. 12.10 אלדיאלף בריכה — עם אהוד מנור. 13.05 בתבי הזים — חדשות ומוצנות. 14.05 לראות או לא לראות — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק — חגי והמשה. 15.05 רגעי קסם. 16.05 תוצרת הארץ — שירים עבריים. 16.55 קראתי ספר — קוראים מגוולים. 17.00 זמן כלכלה...

גלי צה"ל

05.05 אוניברסיטה משודרת — פילוסופיה של הטכנולוגיה — על מדע וטכנולוגיה. מרצה ד"ר יוסף אגסי. 06.30 מוקדים עין — החדשות הראשונות של היום עם מירב אופיר. 07.05 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 אילה בוקר. 10.05 הפסקה 10 — עם מיכל ניב. 11.05 שירותרום .87. 11.05 זכון לעכשיו — עם יוסי עבארי. 13.05 מקום טוב באמצע — עם יצחק כן נר ואהרלי יניב. 14.05 רו רח יומי — עם דובי לנץ ודני קרמל. 15.05 גליי־צה"ל מחוף לחוף — שידור חי מאולפן השידור הנייד. „חיפה, חיפה" — שידורים מאתרי בילוי בחיפה, משחקי רדיו ומוסיקה. 17.00 ערב טוב ישראל — עם דן שילון, יעל דן ונתי טברי. 18.05 גלי־צה"ל מחוף לחוף. 19.05 שירים מכאן — עם שירה גרא. 20.05 בראש גדול — עם צביקה שפירא. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת פילוסופיה של הטכנולוגיה (ש"ח). 22.05 גלי־צה"ל מחוף לחוף. 22.55 שירותרום .87. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם יוסי קוצ'יק. 00.05 ציפורי לילה מכלות — עם אלי ישראלי. 03.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל ב־FM:

19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.00 גלי־צה"ל מחוף לחוף: שידור חי מאולפן השידור הנייד. סכבכבסים מחיפה. 22.05 גלי־צה"ל מחוף לחוף: שידור חי מאולפן השידור הנייד מסיבת ריקודים מגן האם בחיפה. עם אלי ישראלי, אברי גלעד וארז טל.

רשת ג'

06.05 בחזרה לאושר — להיטים ותיקים. 07.05 עיר בבוקר בבוקר. 09.05 מה, כבר תשעה עם אבי אתגר. 10.05 שבעים מי יודע. 11.05 אהבה יומיומית עם יוסי סיאס. 12.05 רק מוסיקה. 13.05 רק בימי חול עם מנחם פרי. 14.05 פומץ חמר. 15.05 חדש, חדיש ומחודש עם שוש עטרי. 16.05 הצגה יומית עם יקיר אביב. 18.05 קליבר — שבועון פופ. 20.05 לי ולך — שיר והרמה. 21.05 מופע רוק. 23.05 הלילה הוא שירים.

כלי צהל

מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 18.05 זרקור — עורך ומנחה: יצחק גולן. 18.45 היום בכנסת. 19.00 היום הזה. 19.35 השבוע בכנסת. 20.05 שורשים — שבועון לענייני פולקלור ועדות. 21.47 הודעות. 22.05 מקום אחר. 23.05 בינינו לבין עצמנו — שיחות עם מאזינים בשידור חי — מנחה: אלכס טלמור.

קולנוע

תל־אביב

אלנבי: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15 ,4.30 / אסתר: קשוחים שבאלה 9.40 ,7.15 ,5 / אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,5 / בן־יהודה: שמרי ברז לטורה 9.30 ,7.15 ,5

בית: הנות קטנה ומטריפה 9.15 ,6.15 ,3.15 / גורדון: אהבה גנובה 9.30 ,7.00 / דקל: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15 ,5 / דרייב אין: נער הזהב 7.30 / הוד: שלושה אמיגוס 9.30 ,7.15 ,5 / לימור: חדש: הביקור שאחרי 9.30 ,7.15 ,4.30 / מוזיאון ת"א: 40 מ"ר גרמניה 9.30 ,7.30 / סינמה 1: עשרת הדברות 9.30 ,7.15 ,5 / סינמה 2: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.15 ,5 / פאר: ללא רחמים 9.30 ,7.30 ,5 / פריס: כפי כלו 9.30 ,7.15 ,2 ,12 / בתי כלו 23.30

רב־חן: חן 1: צבע הכסף 9.50 ,7.30 ,5 / חן 2: הרומן שלי באוקסאודר 9.45 ,7.25 ,5 / חן 3: אל תקרא לי לבן 9.45 ,7.40 ,5 / חן 4: חטיפה בעיטה 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11 / חן 5: גלשוע אתמול והיום 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11

שחף: פלאטון 9.30 ,7.00 ,4.30 / תל־אביב: נער הזהב 9.30 ,7.15 ,5 / תכלת: דקה לחצות 9.35 ,7.00 ,4.30

רמת־גן

ארמון: צבע הכסף 9.30 ,6.40 ,4 / לילי: פלאטון 9.30 ,7.15 / ארמון: קרוקודיל דנדי 9.45 ,7.30 ,5

רב־גן: גן 1: הנות קטנה ומטריפה 9.40 ,7.20 ,5 / גן 2: קשוחים שבאלה 9.40 ,7.20 ,5 / גן 3: אל תקרא לי לבן 9.40 ,7.30 ,5 / גן 4: גלשוע אתמול והיום 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: נער הזהב 9.30 ,7.15 ,4.30 / אורנע: קשוחים שבאלה 9.15 ,4.30

בית אגרון: הגגב מבגדד 10.00 / הקוסם מארץ עוץ 11.45 / מדי ביותר 13.30 / הקוסם מארץ עוץ 15.00 / נרון בניו־יורק 17.00 / אוכפים לוהטים 18.15 / כריסטיאן אף 20.00 / פינק פלויד — החומה 22.00 / כנגד כל הסיכויים 24.00

כפיר: פלאטון 9.30 ,7.00 ,4.30 / אוריגלו: צבע הכסף 9.15 ,7 ,4.30 / מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 9.00 ,7.00 / ממדור: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.00 / הבירה: האינספקטור 9.15 ,7.15 ,4.30

אוריון: אור 1: קרוקודיל דנדי 9 ,6.30 ,4 / אור 2: ג'אק פלאש המקפץ 9.00 ,7.00 ,4.30 / אור 4: חליפת ערב 9.00 ,6.30 / אור 5: הבעייה השלישית שלי 9.00 ,7.00 ,4.30 / עדן: 3 אמיגוס 9.00 ,7.00 ,4.30 / תיאטרון ירושלים: קיץ 18.30

חיפה

ארמון: קשוחים שבאלה 9.00 ,6.30 ,4 / אורה: פלאטון 9.15 ,7.00 ,4.30 / חן: דקה לחצות 9.00 ,6.45 ,4.30 / עצמון 1: שלושה אמיגוס 9.15 ,7.00 ,4.30 / עצמון 2: גינגש בתוך 9.30 ,7.15 ,4.45

פאר: קרוקודיל דנדי 9.15 ,7.00 ,4.30 / רון: נער הזהב 9.00 ,6.30 ,4 / אמפי: כלא נשים 9.15 ,7.00 ,4.30 / אורלי: אהבה גנובה 9.15 ,6.45 / קרן אור המחודש: האינספקטור 9.15 ,7.00

נתניה

שרון: פלאטון 9.15 ,7 ,5 / סמדר: חורה לנעורים 9.15 ,7 ,5

חולון

מגדל: פלטון 9.30 ,7.15 ,5 / מגדל: צבע הכסף 9.00 ,6.00 / ארמון: האינספקטור 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: נער הזהב 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה

דוידי: נער הזהב 9.30 ,7.15 ,5.00 / מלון דניאל (האודיטוריום): מסורבים באהבה 5.00 / שיחות מלכלכות 9.30 ,7.15 ,5.00

באר־שבע

קרן: כלא הנשים 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,5 / היכל 2: פלאטון 9.30 ,7.15 ,5 / היכל 3: 3 אמיגוס 9.30 ,7.15 ,5

עפולה

כוכב: תיאטרון: האוצר מארץ האש 8.30

רעננה

אורות: האוצר מארץ האש 9.30 ,7 ,4.30

גבעתיים

חודר: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,4.30

ראשון־לציון

רון 1: נער הזהב / רון: אוצר האש 9.30 ,7.15 ,4.30 / רון 2: פלאטון 9.30 ,7.15 ,4.30 / סנטרה

הבימה — התיאטרון הלאומי

הערב יום ה', 16.4

בבתא: 20.30 / תדוד ונוה: 20.30 / הקונטרבס – 20.30 / מירלה אפרת – בית החייל: 18.30, 21.30

צוותא — לתרבות מתקדמת

יום ה' 16.4 / משעה 9.00 עד 18.00 / היהודי החדש / בשעה 20.30 / המסע של אבא טאבורי / בשעה 22.00 – בקזור / רונצ' ידידיה – השיורה עוברת

שירותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים: גני בת־ים הנביאים 3

חולון: אהרון – הנביין 52

ירושלים: ירושלים – יפו 212

נתניה: קופ"ח מאוחדת – הרב קוק 13

פתח־תקוה: קופ"ח כללית – חיים עוזר

רמת־גן: גרמנה – ביאליק 80

תל־אביב: שלמה המלך – שלמה המלך 78 / השל"ה – קופ"ח מכבי – השל"ה 7

חיפה: הנשיא – שד' הנשיא 33

רחובות: כללית – בני משה

רעננה־כ"ס: קופ"ח – בן־גוריון 45, כפ"ס

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.

● בית חולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בית לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים – ילדים / שערי צדק – פנימית, נשים / הדסה ע"כ – כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' בין 08.00–20.00, בימי ו' בין 08.00–15.00. טלפונים: 03-433500, 03-433500.

יד ביד – ארגון קשבת במלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ירושלים – 02-243558 / ת"א – 24) 226027 שעות) / חיפה – 04-229488 (11.00–20.00) / גליל מערבי – 04-922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' רה' – טל. 222732

„קו פתוח" – ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשינויים שלך

רפואה לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות 13.00—21.00. הכתובת: רח' ברנקובצ'ו 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנביא 26, קומה ב', טלו 431966. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 24.00 בערב.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בשעה טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעלית קומה 4), טלו 03-286822, 394869.

מרכז מידע לקורבנות אונס

לרשות האיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ערן ירושלים — טל' 02-227171 / ערן תל־אביב — טל' 03-261111 / ערן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113 / ערן חיפה — טל' 04-672222 / ערן באר־שבע — טל' 057-418111 / ערן נתניה — טל' 053-35416

סלקום מתוחים

מוקד שת"א למקרים חמורים — טל' 106

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100, אילת – 244, חדרה – 22444.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 101, 5811111, רמלה — 101, טל' 08-221022, אשקלון — טל' 051-93334, טבריה — 101, טלפון 04-931401, נהריה — טל' 04-923333, באר־שבע — טל' 5811111 ים —, טל' 057-74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00 / בימי ו' וערבי חג: 11.30 / מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ה': 7.00 / מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 9.00, 6.16, 8.00, 7.00, 6.00 ...

מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00 / בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38 / בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35

10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00 / בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00 / 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30 / בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30 / 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30

מודיעין, בת־ים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00

כנסיה הוצתה בעכו; על הקיר נכתב בצבע: „כהנא המשיח"

תושבים פרוטסטנטים שבית תפילתם עלה באש: „ההצתה ביום א' בלילה והפרסום עוכב עד יום ד'"

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

„כהנא הוא המשיח", „ערבים ונוצרים — לארצות האיסלאם", נכתב על קירות הכנסיה הפרוטסטנטית בעכו, שאלמונים הציתו ביום ראשון אחר חצות.

הדליקה פרצה בכנסיה, לאחר שאלמונים חדרו דרך חלון, אספו את הכסאות, את הרהיטים ואת ספרי הדת באחת מפינות האולם והציתו אותם בעזרת בנזין. גם הפסנתר הוצת.

במקום פרצה דליקה, אבל מכבי האש הגיעו כעבור זמן קצר למקום וכיבו אותה. הכנסיה, השוכנת ברח' לוחמי גיטאות 38, היא של העדה הפרוטסטנטית בעיר. היא הוקמה עוד לפני קום המדינה והיום היא פועלת בחסות ועד מאמינים נוצרים, ובראשה עומר סמיר סמעמר.

על הקירות המפוייחים של הכנסיה התנוססו כתובות עליהן מגן דוד ובתוכו אגרוף. בכתובות נאמר בין השאר: „בספר דניאל הנביא נאמר, שהמשיח צריך לבוא בימינו"; „אם הנוצרים (הכלבים) לא מרוצים — הבעיה שלהם". „כהנא הוא המשיח והוא משלנו". כתובות אחרות דיברו על „מוות למחבלים", „מוות לאש"ף", „אם הערבים לא מרוצים שילכו יחד עם הנוצרים לארצות האיסלאם" ועוד.

עד כה לא גילתה המשטרה כל פרטים ביחס לזהות המציתים.

בעדה הנוצרית בעכו שורר זעם רב בעקבות המקרה. הנוצרים פנו לראש העדה הפרוטסטנטית בירושלים, האב סמיר קסיסי. בני העדה בעכו ציינו כי דבר השריפה יגיע, ללא ספק, גם לשגרירי ארצות המערב. „כי זאת פגיעה בבני העדה הנוצרית כולה, כאשר מציתים כנסיה". גורמים ערבים נוצרים בעיר קובלים על כך, שלמרות שהדליקה פרצה ביום ראשון בבוקר, נמנעו השלטונות עד יום רביעי מלהודיע על כך.

„נאמני הר הבית" לא עמדו בהתחייבות והביקור הופסק

קולק לברלב: לקיים החלטת הממשלה מ־67 ולמנוע את העלייה לרגל

המבצע השנתי של העליה לרגל מטעם „נאמני הר הבית" הופסק אתמול מפני הצהריים ע"י כוח משטרה, שנכח במקום, לאחר ש„נאמנים" ניסו להתגרות במאמינים המוסלמים.

בשער העץ של הכניסה להר הבית, נבדקו הנכנסים בקפדנות ע"י השוטרים ואנשי הוואקף. לדברי הפעילים של הארגון הקשו אנשי הוואקף על הכניסה ומשום כך נכנסו פנימה פחות אנשים מן המתוכנן. ואולם, מהמשטרה נמסר אתמול, כי בסה"כ הגיעו להר הבית רק כ־60 מאנשי התנועה.

על פי הנחיות המשטרה, עלו להר הבית קבוצות בנות שבעה אנשים. כל קבוצה נכנסה רק כאשר קודמתה סיימה את הביקור. אבל למרות השמירה הקפדנית מצד המשטרה ומצד שומרי הוואקף אירעו כמה תקריות, שכאמור הביאו, בסופו של דבר, להפסקת הביקור.

תקרית אחת אירעה, כאשר כמה מחברי אחת הקבוצות סטו מהמסלול המותר והמשיכו בדרכם לעבר מסגד כיפת הסלע. סטיה זו הביאה לכך, שעשרות סטודנטים מוסלמים הלומדים במקום החלו לדלוק אחרי היהודים.

בתקרית אחרת, נמצא על גופו של אחד מחברי התנועה שופר שנלקח ממנו והוחזר לו רק לאחר שיצא מתחומי ההר. בתקרית אחרת החל צעיר מה„נאמנים" לצעוק לעבר השוטרים ואנשי הוואקף.

סמוך לשעה 11 ניסו חברי התנועה, שהתקבצו במרחק־מה מן השער לחדור לאיזור הסגור ואז הורה קצין אג"ם של משטרת הבירה, סנ"צ איתן כץ, לנעול את השער ולהפסיק את הביקור.

כמחצית השעה לאחר מכן החלה גם תפילת המוסלמים בהר הבית.

קולק: לברוק מחדש

ראש עיריית ירושלים טדי קולק המליץ לפני שר המשטרה להביא את נושא העליה לרגל של נאמני הר הבית לדיון בוועדת הביטחון של ירושלים או בממשלה.

במכתב אומר קולק, כי פעולה זו של התנועה נוגדת החלטה של ממשלת ישראל בשנת 1967, שבעקבותיה הובטח לראשי הדתות בירושלים כי זכויותיהם לא ייפגעו בשום דרך.

קולק ממשיך ואמר, כי לכל יהודי זכות לעלות להר הבית אך לדבריו ברור, כי כוונת נאמני הר הבית אינה רק עליה להר הבית אלא שינוי חוקים והחלטות. „בוויכוח אם יש צדק עמהם צריכה להחליט הממשלה, ובינתיים יש להקפיד ולשמור על החלטה שקיימת 20 שנה" — כותב קולק ומוסיף, כי היתר לעלייה הפגנתית כפי שהיתה בבוקר רק מחליש את הממשלה ואת האמון בה ופוגע בסופו של דבר בשלטון החוק.

קולק חותם את מכתבו בהבעת הערכה למשטרת ירושלים על מאמציה לשמור על הבטחון בעיר לתקופת החוק. (עתים)

משחק חם

כדורסל מעולם אחר? לא, מאיטליה. שניים מחברי המשמר הלאומי האיטלקי משחקים בכדור כדי להתרגל למגבלות של התלבושת המיוחדת, שנועדה להגן עליהם מפני חומרים כימיים רעילים. (צילום: איי.פי)

הבורסה של טוקיו עברה את וול סטריט

טוקיו. — הבורסה למניות בטוקיו השיגה את הבורסה של וול סטריט מבחינת הערך הכולל של המניות הנסחרות בה, ובכך נהפכה לגדולה ביותר בעולם.

זרם אדיר של כספים, שזורם לשוק ניירות־הערך היפאני, העלה את מחירי המניות בבורסה ל־404,000 מיליארדים (2,767 מיליארד דולר), שהם 116 מיליארד דולר יותר משווי המניות הנסחרות בוול סטריט, בניו־יורק.

„במניות הנסחרות בטוקיו מושקע יותר כסף מאשר בכל שוק ניירות־הערך בעולם, להוציא את וול סטריט", אמר ברוקר בחברת תיווך גדולה בטוקיו.

מחר ב„על המשמר" ובמוספו השבועי חותם

במוסף לשבת

- ★ דן שומרון, רב־אלוף – אבי בניהו
- ★ מדינה פלשתינית – ניסוי בלכלי בספק – פ. סבר
- ★ נרקוד, היא אמרה – שלושים למותה של גורית קדמן – אשר שילוני
- ★ „יש דיבור" – על אוננות
- ★ מדינה ללא ממשלה (אצלנו) – מארק גפן
- ★ פוקוס אישי: גיורא מנור, גדעון ספירו, יהודה לחב, עדנה רזי, צבי טימור
- ★ מדורים: קולנוע, תערוכות, גלויות תל־אביביות, מסביב לעולם

בחותם

- ★ „לא איכפת לי אם אני בוכה" – לוחם לשוויון הגזעים, אסיר שהשתחרר – דניס גולדברג – עדנה קוברסקי
- ★ אדוני המחשב – מתי משפט לתעבורה סתומים המחשב יכול להועיל – ורד לוי
- ★ עם אכזר – האוקראינים בעיניו של חוקר – שלי יחימוביץ'
- ★ סנטאנה – הלהקה הוותיקה מגיעה ארצה – עמית רוס
- ★ קבוצה שיש לה עירה – הפועל בית־שאן – אחד־עשר משחקים ללא הפסד – שלמה גלזר
- ★ כותה של מילה – סרט חדש – יעל ישראל
- ★ ראיון – „אין דבר כזה פליט, בשקיעות מדינת ישראל", שיח עורכי עיתונים רוסיים – ישראל זמיר
- ★ סיפור – הרי ושלומית – תמונת מצב חד־מימדית – דודו פלמה
- ★ מדורים וטורים – עודד ליפשיץ, נתן רענן, מיכאל הרסגור, זאב צחור, ראובן רחוביצקי, אלי חכהן, חיים מאור, שמואל בונים
- ★ חלו חותם
- ★ חותם אישי – אמנון שמוש
- ★ שלום בית – חיה יוסף

בדפים לספרות

- ★ ראובן מירן: פרק מתוך הספר „חותכי שתק פעמיים"
- ★ מנשה גפן: אחד־מי־יודע מי יודע?
- ★ מיכאל לוין: „אורות וקלצ'ניקובים" על ספרו של חגי סגל „אחים יקרים"
- ★ אוחשן עבד אל־קודס: הטעות האחרונה (סיפור)

מת המשורר והעיתונאי אהרון לנדר־אלעד

המשורר, הסופר והעיתונאי פינחס אהרון לנדר־אלעד מת בערב החג בתל־אביב. בן 82 היה. נולד בגליציה והיה פעיל בתנועה הציונית והי' עברית והיה מורה בבתי ספר עבריים בכמה ערים שם. עלה ארצה ב־1931 ועבד כפועל חקלאי וכפועל בניין. ב־1934 הצטרף לעיתון „הארץ" כעיתונאי.

בתפקידו כעתונאי ליווה בנוכחותו וברשימותיו את העליות על הקרקע והקמת ישובים חדשים מימי „חומה ומגדל" ועד לישובי הממשלה במדינת ישראל, את הקונגרסים הציוניים האחרונים, את יסוד המדינה ואת ישיבות הכנסת. כתב 6 ספרי שירה ופרוזה, תרגומים רבים וכמו כן רשימות ומסות בכתבי־עת רבים.

ההלוויה תערך ביום חמישי ותצא מבית ההלוויות העירוני בשעה 1200.

בתורכיה זה לא אחרת

50 סטודנטים נעצרו שלשום באיסטנבול אחרי שצעדו לאוניברסיטה של העיר כדי למחות על הכוונה לכפות עליהם איגוד סטודנטים אחד ארצי (צילום: אי.פי).

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 15.4.87

	יחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.6694	1.6902	—
דולר אמריקני	1	1.56	1.63	1.5911	1.6109	—
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8759	0.8868	—
לירה שטרלינג	1	2.54	2.66	2.5879	2.6202	—
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2640	0.2673	—
ין יפני	100	1.10	1.15	1.1150	1.1289	—
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7776	0.7873	—
פרנק שוויצרי	1	1.05	1.10	1.0653	1.0786	—
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2523	0.2555	—
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2345	0.2374	—
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2327	0.2357	—
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3601	0.3645	—
דולר קנדי	1	1.19	1.24	1.2074	1.2224	—
דולר אוסטרלי	1	1.11	1.20	1.1522	1.1665	—
ראנד דר' אפריקני	1	0.54	0.80	0.7939	0.8038	—
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4242	0.4295	—
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.28	1.2482	1.2638	—
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.28	1.2324	1.2478	—

יצירת אמנות לזכר קרבנות הנאצים תיחנך בשבוע הבא

יצירת אמנות המנציחה את ששת המיליונים שנספו בשואה תיחנך בשבוע הבא, לקראת יום השואה, ליד הכותל המערבי בירושלים.

היצירה, בצורת 6 להבות זכרון המשלבות אש ומים, מעשי ידי האמן יעקב אגם, הוצבה על גג בניין „כולל האידרא" המשקיף על הכותל המערבי.

במסיבת עתונאים שהתקיימה אמש במלון רמדה בירושלים מסר נשיא „האידרא" הרב שלמה גורן, כי את רעיון הנצחת קדושי השואה הגתה קבוצת אנשי עסקים יהודים מניו ג'רסי וניו־יורק. (עתים)

מנכ"ל אל־על מבטיח תכנית ייעול שתוריד עומס העבודה

מאת יוסף שמי כתב „על המשמר"

יו"ר איגוד הטייסים יצחק גונן אמר אתמול בתוכנית „ערב חדש", כי פירסום נתונים על גובה המשכורות של הטייסים, יגרום לניכור בין הטייס לבין הציבור. הקנאה והטינה עלולים להשפיע על איכות העבודה והבטיחות בטיסות „אל־על". עוד אמר, כי ההצעה להעסיק טייסים בתנאי שכר שונים מאלה הניתנים למועסקים כבר, יגרום לפירוד בתא הטייסים.

● פרקליטת מחוז חיפה מחפשת חובש שטיפל בה

פרקליטת מחוז חיפה לילי בורושינסקי ו־2 פרקליטות נוספות מחפשות כבר 7 שבועות חובש בשם עמי, שקיבע את קרסולה של פרקליטת מחוז חיפה לאחר תאונת דרכים.

במוקד נאבקו הרופאים להציל את כף רגלה של הפרקליטה וציינו כי אלמלא הטיפול הראשוני של החובש שביצע את הפעולות הנכונות, לא ניתן היה כלל להציל את הרגל.

עו"ד לילי בורושינסקי, המאושפזת בביה"ח אלישע בחיפה, מבקשת להודות לחובש שטיפל בה מאז התאונה סמוך לשעה 1 אחר־הצהריים, בקרבת אור עקיבא על הכביש המהיר חיפה ת"א.

יואב אביב

● „הלביא" יוצג במטס העצמאות

המטס האווירי שיתקיים ביום העצמאות, ישמש הזדמנות להצגת מטוס הלביא. מארגני המטס מתכוונים לתת פרסומת לחלק זה של המטס והחומר נשלח מטעם משרד התחבורה ורשות התעופה. במטס יטלו חלק מטוסי F־16 המחליף הפוטנציאלי של הלביא; סקייהוקים, הקפירים וכן מטוסים שכבר יצאו מכלל שימוש.

יוסף שמי

● ולדמן – סגן יו"ר המרכז לבטחון סוציאלי

מזכירות המרכזת אישרה אתמול את מינויו של משה ולדמן לתפקיד סגן יו"ר האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות. ולדמן כיהן במשך 16 שנה בתפקיד יו"ר הסתדרות הביאוכימאים והמיקרוביולוגים.

המרכזת אישרה כבר למעלה מחודשיים את מינויו של אשר אשלגר כמחליפו של ולדמן, אך סיעת המערך בהסתדרות עיכבה את מינויו של האחרון. ולדמן יעסוק בנושא קופת חולים. הוא חבר בוועדות המרכזיים של מפלגת העבודה.

אבשלום קווה

תוצאות הלוטו: 3 - 10 - 12 - 16 - 24 - 30, המספר הנוסף היה: 8.

נבדק חשד שהמעורבים בשוד בי"ם השתתפו בעוד מעשי שוד

משטרת ירושלים תחקור אם שני החשודים שנלכדו בחג הפסח במהלך שוד מזויין במלון המרכז — בהמשכו נורה אחד החשודים — קשורים גם למעשי שוד נוספים שהיו בתקופה האחרונה בירושלים. אתמול האריך בית משפט השלום בירושלים את מעצרם של שני החשודים דני אלול (33) ויוסי מלכה (26) בעשרה ימים נוספים.

במהלך הדיון מסר נציג מחלק הפשעים של משטרת ירושלים, כי שני החשודים יחד עם שלמה תורג'מן שנורה במהלך השוד ע"י השוטרים, נכנסו שלשום לפנות בוקר לאולם הקבלה של מלון המרכז ובאיומי אקדח כפתו את פקיד הלילה ושדדו ממנו 100 דולר ו־200 ש"ח במזומן. לאחר מכן, הם פרצו בעזרת מברג גדול את הכספות, בהן החזיקו אורחי המלון תכשיטים ומזומנים. בסך הכל נפרצו ורוקנו 14 כספות ושללם של השודדים הסתכם ב־46 אלף דולר במזומן ותכשיטים.

לטענת המשטרה, כיוון אלול אקדח גנוב שהיה ברשותו ואף ירה, למרבה המזל לא נורתה יריה. השוטר ירה יריית אזהרה וביחד עם שוטר אחר, השתלטו על החשוד. אלול, אסיר ברשיון שנדון על עבירת שוד, הודה בחקירתו במעשה, טען החוקר. החשוד השני יוסי מלכה נמלט למשמע הירי לקומה השנייה ונעל עצמו בתוך ארון בחדר המדרגות, עד שנלכד ע"י המשטרה כעבור כשלושת רבעי שעה של סריקות אחריו — הוסיף איש המשטרה.

מלכה הכחיש, כי היה מעורב בשוד, לדברי סניגורו.

מקורות במשטרת ירושלים מסרו, כי שני החשודים ייחקרו גם על מעורבות אפשרית בשני מעשי שוד שארעו בשבועות האחרונים בירושלים.

עוד יצויין, כי השוטר שפגע, ככל הנראה, בתורג'מן היה חמוש בתמ"ק עוזי. מתחקירי המשטרה מתברר שהוא ירה 4 יריות באוויר ורק לאחר מכן שתי יריות שפגעו בחשוד בחזהו. (עתים)

מהומה התחוללה אתמול בפתח משרדי מועדון הים התיכון בת"א

לאחר שההרשמה לנופש במועדון נסגרה מוקדם מהמצופה

מאת זהבה מוזס כתבת „על המשמר"

עשרות אנשים צבאו בשעות הבוקר המוקדמות על פתחי משרד מועדון הים התיכון השוכן ברחוב אבן גבירול בתל־אביב. רוב האנשים הגיעו לאחר שבפרסומים שונים נאמר, כי ההרשמה למועדון תחל ב־15.4.87 וכי לא יתקיימו רישומים טלפוניים.

האנשים, אשר רובם נוסעים למועדון באכזיב מדי שנה בשנה, השכימו והגיעו למקום ממקומות רחוקים כירושלים וצפת.

לתדהמתם נמסר להם, לאחר ש־4 אנשים בלבד נכנסו למשרד, כי ההרשמה נסגרה וכל המקומות תפוסים. במקום התחוללה מהומה, שבמהלכה נמסרו לאנשים כמה הודעות סותרות.

בבירור שערכה כתבת „על המשמר" עם מנהלת המכירות של המועדון ורוניק, נמסר כי בבוקר, הגיעו כמה אנשים שרכשו את כל המקומות, ואף שילמו במקום עבור 70 או 80 מקומות כל אחד.

סך הכל, לדברי ורוניק, במועדון באכזיב יש כ־500 מקומות שכולם תפוסים לחג השבועות, אך למועדים אחרים, נותרו עדיין מקומות.

קבלן לא הורשה לצאת מהארץ — בגלל טעות של מס־הכנסה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

קבלן לעבודות סלילת דרכים, תושב קרית מוצקין, שהיה בדרכו לטיול בר מצווה עם בנו ואשתו, הורד בטעות אתמול בבוקר ממטוס „בריטיש איירווייס" ע"י משטרת הגבולות. זאת, לאחר ששלטונות מס ההכנסה ובית המשפט שכחו לבטל נגדו צו עיכוב יציאה מן הארץ, שהוצא לפני למעלה משנה.

בבית המשפט הוברר כי התיק שנפתח נגד הקבלן לפני כשנה נסגר כבר לפני כ־3 חודשים, לאחר שכל חובותיו של הקבלן למס ההכנסה הוסדרו. הקבלן לא ידע משך כל אותה השנה שבית המשפט הוציא נגדו צו עיכוב יציאה מן הארץ. לאחר הסדרת החובות, לא דאגו שלטונות המס לבטל את צו עיכוב היציאה מן הארץ במשטרת הגבולות, וכך אירע שהקבלן הורד אתמול מהמטוס.

„הבן שלי בכה במטוס הוא לא ידע מה קרה. אשתי והבן נשארו במטוס וטסו ללונדון, בגלל הלחץ כל הכסף נשאר אצלי, עכשיו הם בלונדון בלי כסף ואני לא יודע מה לעשות ואיך אגיע לשם"

בבית המשפט המחוזי ניסו אתמול ראשי המחלקה האזרחית לסייע בידיו של הקבלן, אולם לתדהמתם הוברר כי סניף מס ההכנסה סגור. עו"ד עמיאל וגנר שהוא נציג מס ההכנסה נמצא אתמול בעניין פרטי בבית המשפט והוא נזעק לסייע לקבלן וקיבל אישור לביטול צו עיכוב היציאה מן הארץ ישירות מסגן נציב מס ההכנסה מירושלים.

נחקרות נסיבות פציעתה של תושבת קרית מוצקין

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משטרת מרחב חיפה חוקרת את נסיבות פציעתה המסתורית של שושנה יוצר מקרית מוצקין שנמצאה מוטלת באמצע הרחוב פצועה כבר באמצע השבוע.

נודע, כי יוצר שבה לפני שבוע מביקור אצל בנה במושב בן־עמי. היא לא הגיעה לביתה, אלא נמצאה מוטלת ברחוב יוספטל בקרית מוצקין, כשהיא פצועה ופונתה לביה"ח רמב"ם, שם נותחה במחלקה הנוירוכירורגית.

יצויין כי ביומיים הראשונים היתה הפצועה בגדר אלמונית וזהותה התגלתה בעקבות מציאתו של תיק מסמכים של האשה, שהועבר למשטרה. עד כה טרם הובהר מה היתה סיבת פציעתה של האשה השרויה בחוסר הכרה מאז הובאה לביה"ח. במשטרה אין מוציאים מכלל אפשרות כי המדובר בתאונת פגע וברח.

בעל חברת חקירות חשוד בחטיפת תיק

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

בעל חברת החקירות דלתא, נעצר אתמול ושוחרר בערבות לאחר שהואשם בתקיפה, גרימת נזק ואיומים. יחד עמו שוחרר בערבות עו"ד החברה וזוג נוסף שהואשם אף הוא בתקיפה וגרימת נזק. שלשום התקשר זוג מרמת אביב למשטרת מחוז תל אביב, והתלונן כי בעת שעזב את ביתו בכוונה לנסוע לאחי האשה, חש כי 2 מכוניות עוקבות אחריו. מאחת המכוניות הושמעו איומים כלפי בני הזוג. בני הזוג שברשותם היה תיק השייך לאחי האשה, החליטו לשוב לביתם ולדווח למשטרה. בעת שהחנו את רכבם בחצר הבית, התנפלו 2 גברים וחטפו מידיהם את התיק.

בחקירה התברר כי הגברים הם בעל חברת החקירות הפרטית דלתא ועובד החברה וכי במכונית השניה נסעו בתו של אחי האשה ובעלה שהשתתפו אף הם באיומים ובחטיפת התיק. עוד מסתבר, כי אבי חוטפת התיק נמצא בהליכי גירושין מאשתו והתיק שנחטף הכיל מסמכים שונים הקשורים ככל הנראה לגירושין. כל הארבעה נעצרו, נחקרו ושוחררו בערבות.

הוגשה לחריש תלונה על ראש עיריית קרית אתא

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

חבר מועצת קרית אתא דוד ראם פנה ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש בתלונה ובבקשה להורות לראש עיריית קרית אתא יעקב בן דניאל, להחזיר לקופת העירייה כספים שהוצאו עבור הוצאתה של חוברת מהודרת שנשלחה לציבור והמהווה, לדבריו, תעמולת בחירות וניצול כספי העירייה למטרות מפלגתיות.

באיגרת ליועץ המשפטי, אליה צירף ראם את החוברת, הוא טוען כי אילו היה מדובר בפרוייקטים שהעירייה אכן ביצעה ייתכן שהדבר היה מקובל. אך לטענתו של ראם, החוברת היא פרי תעמולה ומופיעים בה פרוייקטים שהעירייה לא נקפה בהם אצבע ולא השתתפה במימונם.

עם חברתנו
נועה והמשפחה
אבלים על מותו
של
שמחה פלפן
בית אילון

על מות
שמחה פלפן
חברנו היקר
אבל
קיבוץ גן־שמואל

לאורן פלד והמשפחה
משתתפים בצערכם על מות הסב
שמחה פלפן
קיבוץ בית־קמה

עם שרה, יעל והמשפחה
משתתפים בצערכם הכבד במותו של
שמחה פלפן
חברים בקיבוץ שמיר

למשפחת בן־דויד ולקיבוץ כפר־מסריק
משתתפים באבלכם במות
ארוך
קיבוץ עין־המפרץ

למשפחה ולקיבוץ כפר־מסריק
אבלים ומשתתפים בצערכם
על מותו של
ארוך בן־דויד
המדריך והידיד
ממקימי תנועתנו בקרפטורוס
קיבוץ מענית

עם כל המשפחה
קיבוץ כפר־מסריק
ידידיו ומוקיריו הרבים
אנו אבלים על פטירת
אברהם (ארוך) בן־דויד
ידיד נאמן וחבר מסור של הגולה [illegible]
יהא זכרו ברוך
האיגוד העולמי של יהודי רוסיה הקרפטית
ובתי הספר העבריים

לגר ויגאל זמר
לשושקה ולכל בני המשפחה
לקבוץ מסילות
משתתפים באבלכם על מות
צפורה דביר
המשפחה
וקיבוץ בית־אלפא

לשמרקה ומשפחתו
משתתפים באבלכם הכבד על מות
צפורה
חבריו מוסד חנוכי „גלבוע"
וחבר העובדים

לחברתנו תמר זמר־זרמן והמשפחה
ולקיבוץ משמר־העמק
אתכם באבלכם על פטירתו של האב
יהושע דרור ז"ל
בית חפציבה